

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN LAUSUNTO 1/15 (suuri jaosto)
26 päivänä heinäkuuta 2017

Sisällys

I	Lausuntopyyntö	4
II	Asiaa koskevat oikeussäännöt	4
A	Chicagon yleissopimus	4
B	Pöytäkirja (N:o 21) Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta	5
C	Pöytäkirja (N:o 22) Tanskan asemasta	5
D	Direktiivi 95/46/EY	6
E	Direktiivi 2004/82/EY	7
III	Suunnitellun sopimuksen tausta	7
IV	Eesitys neuvoston päätökseksi suunnitellun sopimuksen tekemisestä	9
V	Suunniteltu sopimus	10
VI	Parlamentin lausuntopyynnössään esittämät arviot	22
A	Suunnitellun sopimuksen tekemistä koskevan neuvoston päätöksen asianmukainen oikeusperusta	22
B	Suunnitellun sopimuksen yhteensopivuus EUT-sopimuksen ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan määräysten kanssa	23
VII	Tiivistelmä unionin tuomioistuimelle esitetyistä huomautuksista	25
A	Lausuntopyynnön tutkittavaksi ottaminen	25
B	Suunnitellun sopimuksen tekemistä koskevan neuvoston päätöksen asianmukainen oikeusperusta	25
C	Suunnitellun sopimuksen yhteensopivuus EUT-sopimuksen ja perusoikeuskirjan määräysten kanssa	26
VIII	Unionin tuomioistuimen kannanotto	29

A	Lausuntopyynnön tutkittavaksi ottaminen	29
B	Suunnitellun sopimuksen tekemistä koskevan neuvoston päätöksen asianmukainen oikeusperusta	30
	1. Suunnitellun sopimuksen tarkoitus ja sisältö	31
	2. Asianmukainen oikeusperusta EUT-sopimuksen kannalta	33
	3. SEUT 16 artiklan 2 kohdassa ja SEUT 87 artiklan 2 kohdan a alakohdassa määrättyjen menettelyjen keskinäinen yhteensopivuus	34
C	Suunnitellun sopimuksen yhteensopivuus EUT-sopimuksen ja perusoikeuskirjan määräysten kanssa	36
	1. Asianomaiset perusoikeudet ja puuttuminen niihin	36
	2. Suunnitellusta sopimuksesta johtuvien perusoikeuksiin puuttumisten oikeuttaminen	38
	a) PNR-tietojen suunnitellussa sopimuksessa tarkoitettujen käsittelyjen perusta	39
	b) Yleisen edun mukainen tavoite ja kyseessä olevien perusoikeuksien keskeisen sisällön kunnioittaminen	40
	c) Suunnitellussa sopimuksessa tarkoitettujen, PNR-tietojen käsittelyjen soveltuvuus tavoitteeseen varmistaa yleinen turvallisuus	40
	d) Suunnitellun sopimuksen sisältämien perusoikeuksiin puuttumisten välttämättömyys ...	41
	1) Suunnitellussa sopimuksessa tarkoitetut PNR-tiedot	41
	i) Suunnitellun sopimuksen riittävä täsmällisyys siirrettävien PNR-tietojen kannalta	41
	ii) Arkaluonteiset tiedot	42
	2) PNR-tietojen automaattinen käsittely	43
	3) PNR-tietojen käsittelyjen tarkoitukset	44
	i) Terrorismirikosten ja vakavan kansainvälisen rikollisuuden estäminen, havaitseminen tai niistä syytteeseen paneminen	44
	ii) Muut tarkoitukset	44
	4) Suunnitellussa sopimuksessa tarkoitetut Kanadan viranomaiset	45
	5) Asianomaiset lentomatkustajat	45
	6) PNR-tietojen säilyttäminen ja käyttö	46
	i) PNR-tietojen säilyttäminen ja käyttö ennen lentomatkustajien saapumista Kanadaan, heidän oleskellessaan siellä ja heidän lähdettyään sieltä	47
	ii) PNR-tietojen säilyttäminen ja käyttö lentomatkustajien lähdettyä Kanadasta	48
	7) PNR-tietojen luovuttaminen	49

i) PNR-tietojen luovuttaminen viranomaisille	49
ii) PNR-tietojen luovuttaminen yksityishenkilöille	50
3. Lentomatkustajien henkilökohtaiset oikeudet	50
a) Oikeus informaatioon, oikeus tutustua PNR-tietoihin ja oikeus pyytää näiden tietojen oikaisua	50
b) Muutoksenhakuoikeus	51
4. PNR-tietoja koskevien tietosuojakeinojen valvonta	51
IX Vastaus lausuntopyyntöön	52

SEUT 218 artiklan 11 kohdan nojalla annettu lausunto – Luonnos Kanadan ja Euroopan unionin väliseksi sopimukseksi – Lentomatkustajarekisteritietojen siirtäminen unionista Kanadaan – Asianmukaiset oikeusperustat – SEUT 16 artiklan 2 kohta, SEUT 82 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan d alakohta ja SEUT 87 artiklan 2 kohdan a alakohta – Yhteensopivuus Euroopan unionin perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklan sekä 52 artiklan 1 kohdan kanssa

Lausuntomenettelyssä 1/15,

jossa on kyse SEUT 218 artiklan 11 kohtaan perustuvasta lausuntopyynnöstä, jonka Euroopan parlamentti on esittänyt 30.1.2015,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti K. Lenaerts, varapresidentti A. Tizzano, jaostojen puheenjohtajat L. Bay Larsen, T. von Danwitz (esittelevä tuomari), J. L. da Cruz Vilaça, M. Berger, A. Prechal ja M. Vilaras sekä tuomarit A. Rosas, E. Levits, D. Šváby, E. Jarašiūnas ja C. Lycourgos,

julkisasiamies: P. Mengozzi,

kirjaaja: hallintovirkamies V. Tourrès,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 5.4.2016 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Euroopan parlamentti, asiamiehinnään F. Drexler, A. Caiola ja D. Moore,
- Bulgarian hallitus, asiamiehinnään M. Georgieva ja E. Petranova,
- Viron hallitus, asiamiehenään K. Kraavi-Käerdi,
- Irlanti, asiamiehinnään E. Creedon, G. Hodge ja A. Joyce, avustajinaan D. Fennelly, BL, ja C. Doyle, BL,
- Espanjan hallitus, asiamiehinnään A. Rubio González ja M. Sampol Pucurull,

- Ranskan hallitus, asiamiehinään G. de Bergues, D. Colas ja F.-X. Bréchet,
- Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehinään C. Brodie ja D. Robertson, avustajinaan D. Beard, QC, ja S. Ford, barrister,
- Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään M.-M. Joséphidès, S. Boelaert ja E. Sitbon,
- Euroopan komissio, asiamiehinään P. Van Nuffel, D. Nardi, D. Maidani ja P. Costa de Oliveira,
- Euroopan tietosuojavaltuutettu, asiamiehinään A. Buchta, G. Zafir ja R. Robert,

kuultuaan julkisasiamiehen 8.9.2016 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

lausunnon

I Lausuntopyyntö

- 1 Euroopan parlamentti on esittänyt unionin tuomioistuimelle seuraavan lausuntopyynnön:

”Onko [matkustajarekisteritietojen siirtämistä ja käsittelyä koskeva Kanadan ja Euroopan unionin välinen] suunniteltu sopimus sopusoinnussa luonnollisten henkilöiden oikeutta henkilötietojen suojaan koskevien perussopimuksen (SEUT 16 artikla) ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan (7 ja 8 artikla ja 52 artiklan 1 kohta) määräysten kanssa?

Ovatko SEUT 82 artiklan 1 kohdan [toisen alakohdan] d alakohta ja [SEUT] 87 artiklan 2 kohdan a alakohta asianmukainen oikeusperusta suunnitellun sopimuksen tekemistä koskevalle [Euroopan unionin] neuvoston toimelle, vai onko tämän toimen perustuttava SEUT 16 artiklaan?”

- 2 Parlamentti on muiden asiakirjojen ohella toimittanut unionin tuomioistuimelle lausuntopyyntönsä liitteinä seuraavat asiakirjat:
 - luonnos matkustajarekisteritietojen siirtämistä ja käsittelyä koskevaksi Kanadan ja Euroopan unionin väliseksi sopimukseksi (jäljempänä suunniteltu sopimus)
 - esitys neuvoston päätökseksi matkustajarekisteritietojen siirtämistä ja käsittelyä koskevan Kanadan ja Euroopan unionin välisen sopimuksen tekemisestä unionin puolesta (jäljempänä esitys neuvoston päätökseksi suunnitellun sopimuksen tekemisestä) ja
 - kirje, joka on päivätty 7.7.2014 ja jossa neuvosto on pyytänyt parlamenttia hyväksymään kyseisen päätösesityksen.

II Asiaa koskevat oikeussäännöt

A Chicagon yleissopimus

- 3 Kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimus, joka allekirjoitettiin Chicagossa 7.12.1944 (Yhdistyneiden kansakuntien sopimussarja, nide 15, nro 102; jäljempänä Chicagon yleissopimus), on Kanadan ja kaikkien Euroopan unionin jäsenvaltioiden ratifioima, mutta Euroopan unioni itse ei ole sen sopimuspuoli.

4 Yleissopimuksen 13 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Ilma-alusten matkustajien, henkilöstön ja tavarahan maahan saapumista tai sieltä lähtöä, kuten maahantuloa, selvitystä, siirtolaisuutta, passeja, tullia ja karanteenia koskevia sopimusvaltion lakeja ja määräyksiä on noudatettava matkustajiin, henkilöstöön tai tavaraan nähden sanotun valtion alueelle tultaessa, siellä oltaessa tai sieltä poistuttaessa.”

5 Chicagon yleissopimuksella on perustettu Kansainvälinen siviili-ilmailujärjestö (ICAO); yleissopimuksen 44 artiklan mukaan kyseisen järjestön tarkoituksena on muun muassa kehittää kansainvälisen ilmailun periaatteita ja tekniikkaa.

B Pöytäkirja (N:o 21) Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta

6 Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyn pöytäkirjan (N:o 21) (EUVL 2010, C 83, s. 295; jäljempänä pöytäkirja N:o 21) 1 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Jollei 3 artiklasta muuta johdu, Yhdistynyt kuningaskunta ja Irlanti eivät osallistu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen kolmannen osan V osaston nojalla ehdotettujen toimenpiteiden hyväksymiseen neuvostossa. Neuvoston jäsenten yksimielisyys, lukuun ottamatta Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin hallitusten edustajia, on edellytyksenä niille neuvoston päätöksille, jotka on tehtävä yksimielisesti.

— —”

7 Kyseisen pöytäkirjan 3 artiklan 1 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Yhdistynyt kuningaskunta tai Irlanti voi ilmoittaa neuvoston puheenjohtajalle kirjallisesti kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen kolmannen osan V osaston nojalla tehty ehdotus tai aloite on esitetty neuvostolle, että se haluaa osallistua ehdotetun toimenpiteen antamiseen tai soveltamiseen, jolloin kyseisellä valtiolla on oikeus tehdä niin.”

C Pöytäkirja (N:o 22) Tanskan asemasta

8 Tanskan asemasta tehdyn pöytäkirjan (N:o 22) (EUVL 2010, C 83, s. 299; jäljempänä pöytäkirja N:o 22) johdanto-osan kolmannelta viideltä kohdasta todetaan, että korkeat sopimuspuolet

”ovat tietoisia siitä, että Edinburghin päätökseen perustuvan oikeudellisen järjestelyn jatkaminen perussopimusten nojalla rajoittaa huomattavasti Tanskan osallistumista työskentelyyn tärkeillä unionin yhteistyöaloilla ja että unionin säännösten yhtenäisyyden varmistaminen vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alalla olisi unionin etujen mukaista,

haluavat sen vuoksi luoda oikeudelliset puitteet, joissa Tanskalle annetaan mahdollisuus osallistua Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen kolmannen osan V osaston nojalla ehdotettujen toimenpiteiden hyväksymiseen, ja panevat tyytyväisenä merkille Tanskan aikomuksen käyttää tätä mahdollisuutta silloin, kun se Tanskan valtiosäännön asettamien vaatimusten mukaan on mahdollista,

toteavat, ettei Tanska vastusta sitä, että muut jäsenvaltiot kehittävät edelleen yhteistyötään niiden toimenpiteiden osalta, jotka eivät sido Tanskaa”.

9 Pöytäkirjan 1 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Tanska ei osallistu neuvostossa sellaisten toimenpiteiden antamiseen, joita ehdotetaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen kolmannen osan V osaston nojalla. Neuvoston niiden päätösten edellytyksenä, jotka on tehtävä yksimielisesti, on neuvoston jäsenten yksimielisyys, lukuun ottamatta Tanskan hallituksen edustajaa.

Tätä artiklaa sovellettaessa määränemmistö määräytyy Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 238 artiklan 3 kohdan mukaisesti.”

10 Pöytäkirjan 2 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen kolmannen osan V osaston määräykset, mainitun osaston nojalla hyväksytyt toimenpiteet, unionin mainitun osaston nojalla tekemän kansainvälisen sopimuksen määräykset tai Euroopan unionin tuomioistuimen tällaista määräystä tai toimenpidettä tulkitsevat päätökset taikka mainitun osaston nojalla muutetut tai muutettavissa olevat toimenpiteet eivät sido Tanskaa eikä niitä sovelleta siihen. Nämä määräykset, toimenpiteet tai päätökset eivät rajoita millään tavoin Tanskan toimivaltaa, oikeuksia tai velvollisuuksia. Tällaiset määräykset, toimenpiteet tai päätökset eivät myöskään vaikuta millään tavoin yhteisön tai unionin säännöstöön eivätkä ne ole osa unionin oikeutta sellaisina kuin niitä sovelletaan Tanskaan. Erityisesti poliisiyhteistyön ja rikosasioissa tehtävän oikeudellisen yhteistyön alalla ennen Lissabonin sopimuksen voimaantuloa hyväksytyt unionin säädökset, joita muutetaan, sitovat edelleen Tanskaa ja niitä sovelletaan siihen muutoksitta.”

11 Pöytäkirjan 2 a artiklassa määrätään seuraavaa:

”Tämän pöytäkirjan 2 artiklaa sovelletaan myös niihin Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 16 artiklan perusteella vahvistettuihin sääntöihin, jotka koskevat jäsenvaltioiden suorittamaa henkilötietojen käsittelyä niiden toteuttaessa mainitun sopimuksen kolmannen osan V osaston 4 tai 5 luvun soveltamisalaan kuuluvaa toimintaa.”

D Direktiivi 95/46/EY

12 Yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 24.10.1995 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 95/46/EY (EYVL 1995, L 281, s. 31) 25 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, että käsiteltävien tai siirron jälkeen käsiteltäviksi tarkoitettujen henkilötietojen siirto kolmanteen maahan voidaan suorittaa ainoastaan, jos kyseisessä kolmannessa maassa taataan tietosuojan riittävä taso, jollei tämän direktiivin muiden säännösten mukaisesti säädetyistä kansallisista säännöksistä muuta johdu.

2. Kolmannessa maassa taattavan tietosuojan tason riittävyyttä on arvioitava kaikkien tiettyyn siirtoon tai siirtojen ryhmään liittyvien olosuhteiden osalta; erityisesti on otettava huomioon tietojen luonne, suunnitellun käsittelyn tai suunniteltujen käsittelyjen tarkoitus ja kestoaika, alkuperämaa ja lopullinen kohde, kyseisessä kolmannessa maassa voimassa olevat yleiset tai alakohtaiset oikeussäännöt sekä ammattisäännöt ja tässä maassa noudatettavat turvatoimet.

--

6. Komissio voi 31 artiklan 2 kohdassa vahvistetun menettelyn mukaisesti todeta, että tietyssä kolmannessa maassa taataan tietosuojan riittävä taso tämän artiklan 2 kohdan tarkoittamassa merkityksessä, mikä johtuu kyseisen maan sisäisestä lainsäädännöstä tai kansainvälisistä sitoumuksista, jotka on tehty erityisesti 5 kohdassa tarkoitettujen neuvottelujen yhteydessä henkilöiden yksityiselämän ja perusoikeuksien ja -vapauksien turvaamiseksi.

– –”

E Direktiivi 2004/82/EY

- 13 Liikenteenharjoittajien velvollisuudesta toimittaa tietoja matkustajista 29.4.2004 annetun neuvoston direktiivin 2004/82/EY (EUVL 2004, L 261, s. 24) 3 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet velvoittaakseen liikenteenharjoittajat toimittamaan henkilöille ulkorajoilla suoritettavista tarkastuksista vastaavien viranomaisten pyynnöstä lähtöselvityksen päätyttyä tiedot matkustajista, jotka liikenteenharjoittajat kuljettavat viralliselle rajanylityspaikalle, jonka kautta kyseiset henkilöt saapuvat jäsenvaltioiden alueelle.

2. Edellä mainittuihin tietoihin on sisällyttävä:

- käytetyn matkustusasiakirjan numero ja tyyppi,
- kansalaisuus,
- koko nimi,
- syntymäaika,
- rajanylityspaikka, jonka kautta henkilö saapuu jäsenvaltioiden alueelle,
- kuljetuksen koodi,
- kuljetuksen lähtö- ja saapumisaika,
- asianomaisella kuljetuksella kuljetettujen henkilöiden kokonaismäärä,
- alkuperäinen lähtöpaikka.”

III Suunnitellun sopimuksen tausta

- 14 Neuvosto teki 18.7.2005 päätöksen 2006/230/EY matkustajatietojen (API) / matkustajarekisteritietojen (PNR) käsittelemistä koskevan sopimuksen tekemisestä Euroopan yhteisön ja Kanadan hallituksen välillä (EUVL 2006, L 82, s. 14) ja hyväksyi sillä kyseisen sopimuksen (jäljempänä vuoden 2006 sopimus). Tämä sopimus tehtiin sen johdanto-osan mukaan ottaen huomioon ”Kanadan hallituksen vaatimu[s], jonka mukaan Kanadaan suuntautuvaa matkustajaliikennettä harjoittavien lentoyhtiöiden on toimitettava Kanadan toimivaltaisille viranomaisille matkustajatiedot ja matkustajarekisteritiedot, jäljempänä ’API/PNR-tiedot’, jotka kerätään ja tallennetaan lentoyhtiöiden automaattiseen varausjärjestelmään ja lähtöselvitysjärjestelmään (DCS)”.
- 15 Vuoden 2006 sopimuksen 1 artiklan 1 kohdan mukaan tämän sopimuksen tarkoituksena oli ”varmistaa, että kysymyksen tulevilla reiteillä matkustavien henkilöiden API/PNR-tiedot toimitetaan noudattaen perusoikeuksia ja -vapauksia, erityisesti yksityisyyden suojaa”. Sopimuksen 3 artiklan 1 kohdan mukaan

”sopimuspuolet [olivat sopineet], että tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvilla reiteillä matkustavien henkilöiden API/PNR-tiedot käsitellään API/PNR-tiedot saavan toimivaltaisen viranomaisen antamien sitoumusten mukaisesti”. Kyseisen sopimuksen liitteen I mukaan Kanadan toimivaltainen viranomainen oli Kanadan rajapalvelujen virasto (CBSA).

- 16 Näiden sitoumusten perusteella Euroopan yhteisöjen komissio teki 6.9.2005 päätöksen 2006/253/EY Kanadan rajapalveluvirastolle toimitettavien lentomatkustajia koskevaan matkustajarekisteriin sisältyvien henkilötietojen suojan riittävästä tasosta (EUVL 2006, L 91, s. 49). Tämän päätöksen 1 artiklassa säädettiin, että ”direktiivin [95/46] 25 artiklan 2 kohdan soveltamiseksi katsotaan [CBSA:n] tarjoavan [tämän päätöksen] liitteessä olevien [CBSA:n PNR-ohjelmaansa koskevien] sitoumusten mukaisesti riittävän tasoisen suojan yhteisöstä siirrettäville matkustajarekisteritiedoille, jotka koskevat lentoliikennettä Kanadaan”. Saman päätöksen 7 artiklan mukaan tämän päätöksen ”voimassaolo päätty[isi] kolme vuotta ja kuusi kuukautta sen tiedoksi antamisen jälkeen, jollei voimassaoloa pidennetä direktiivin [95/46] 31 artiklan 2 kohdassa säädetyn menettelyn mukaisesti”. Tällaista pidennystä ei tehty.
- 17 Vuoden 2006 sopimuksen voimassaoloaika oli sen 5 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaan sidoksissa päätöksen 2006/253 voimassaoloaikaan, joten sopimuksen voimassaolo päättyi syyskuussa 2009.
- 18 Parlamentti antoi 5.5.2010 päätöslauselman neuvottelujen aloittamisesta PNR- eli matkustajarekisteritietoja koskevien sopimusten tekemiseksi Yhdysvaltojen, Australian ja Kanadan kanssa (EUVL 2011, C 81 E, s. 70). Päätöslauselman 7 kohdassa parlamentti kehotti ”laatimaan PNR-tietojen käyttöä lainvalvonta- ja turvallisuustarkoituksiin koskevan johdonmukaisen strategian, jossa vahvistetaan yhteiset periaatteet kolmansien maiden kanssa tehtävien sopimusten perustaksi” ja kehotti ”komissiota tekemään – – ehdotuksen tällaiseksi yhteiseksi malliksi ja luonnoksen neuvotteluvaltuutukseksi kolmansien maiden kanssa” ja luetteli samalla päätöslauselman 9 kohdassa vähimmäisvaatimukset, joiden on täyttyttävä siltä osin kuin kyse on lentomatkustajatietojen käytöstä kolmansissa maissa.
- 19 Neuvosto antoi 2.12.2010 päätöksen, jolla komissio valtuutettiin aloittamaan unionin puolesta neuvottelut Kanadan kanssa sopimuksen tekemiseksi matkustajarekisteritietojen (jäljempänä PNR-tiedot) siirtämisestä ja käytöstä terrorismin ja muun vakavan kansainvälisen rikollisuuden ehkäisemiseksi ja torjumiseksi, sekä neuvotteluohjeet.
- 20 Kanadan kanssa käytyjen neuvottelujen tuloksena syntynyt suunniteltu sopimus parafoitiin 6.5.2013. Komissio antoi 18.7.2013 ehdotuksen neuvoston päätökseksi matkustajarekisteritietojen siirtämistä ja käsittelyä koskevan Kanadan ja Euroopan unionin välisen sopimuksen tekemisestä (COM(2013) 528 final; jäljempänä suunnitellun sopimuksen tekemisestä annettavaa neuvoston päätöstä koskeva ehdotus) ja ehdotuksen neuvoston päätökseksi matkustajarekisteritietojen siirtämistä ja käsittelyä koskevan Kanadan ja Euroopan unionin välisen sopimuksen allekirjoittamisesta (COM(2013) 529 final).
- 21 Suunnitellun sopimuksen tekemisestä annettavaa neuvoston päätöstä koskevan ehdotuksen perusteluissa todettiin seuraavaa:

”Kanadan lainsäädännössä annetaan [CBSA:lle] valtuudet pyytää kaikkia lentoliikenteen harjoittajia, jotka harjoittavat matkustajaliikennettä Kanadaan ja Kanadasta, antamaan sille sähköinen pääsy [PNR-tietoihin] ennen matkustajan saapumista Kanadaan tai ennen tämän poistumista Kanadasta. Kanadan viranomaisten vaatimukset perustuvat Kanadan tullilain (Customs Act) 107.1 §:ään, asetuksiin, jotka koskevat matkustajatietoja tulliyhetyksissä (Passenger Information (Customs) Regulations), maahanmuutosta ja pakolaisten suojelusta annetun lain (Immigration and Refugee Protection Act) 148 §:n 1 momentin d kohtaan sekä maahanmuuttoa ja pakolaisten suojelua koskevien asetusten (Immigration and Refugee Protection Regulations) asetukseen nro 269.

Lainsäädännön tarkoituksena on saada matkustajien PNR-tiedot sähköisesti ennen lennon saapumista ja tällä tavoin parantaa huomattavasti [CBSA:n] valmiuksia arvioida matkustajiin liittyvät riskit etukäteen tehokkaasti ja tuloksellisesti sekä helpottaa vilpittömässä mielessä tapahtuvaa matkustusta parantaen siten Kanadan turvallisuutta. Euroopan unioni tekee Kanadan kanssa yhteistyötä terrorismin ja muun vakavan kansainvälisen rikollisuuden torjumiseksi, ja se katsoo, että siirtämällä PNR-tietoja Kanadaan edistetään kansainvälistä poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä. Kanadan saamat PNR-tietoja sisältävät analyttiset tiedot jaetaan jäsenvaltioiden toimivaltaisten poliisi- ja oikeusviranomaisten kanssa sekä Europolin ja Eurojustin kanssa näiden toimivallan mukaisesti.

--

Lentoliikenteen harjoittajilla on velvollisuus antaa [CBSA:lle] pääsy tiettyihin PNR-tietoihin siltä osin kuin niitä kerätään ja tallennetaan lentoliikenteen harjoittajan automaattiseen varausjärjestelmään ja lähtöselvitysjärjestelmään.

[Euroopan unionin] tietosuojalainsäädännön mukaan [unionista] lähtevää lentoliikennettä harjoittavat eurooppalaiset ja muut lentoliikenteen harjoittajat eivät saa siirtää ilman asianmukaisia takeita matkustajien PNR-tietoja sellaisille kolmansille maille, jotka eivät takaa henkilötietojen riittävää suojaa. Koska PNR-tietojen käyttö on tärkeä ja välttämätön osa terrorismin ja vakavan kansainvälisen rikollisuuden torjuntaa, tarvitaan ratkaisu, jolla muodostetaan oikeusperusta PNR-tietojen siirtämiselle [Euroopan unionista] Kanadaan ja taataan oikeusvarmuus lentoliikenteen harjoittajille. Kyseistä ratkaisua olisi lisäksi sovellettava yhdenmukaisesti koko Euroopan unionissa lentoliikenteen harjoittajien oikeusvarmuuden turvaamiseksi sekä henkilötietojen suojaa ja fyysistä turvallisuutta koskevien yksilönoikeuksien varmistamiseksi.

--”

- 22 Euroopan tietosuojavaltuutettu (jäljempänä tietosuojavaltuutettu) antoi 30.9.2013 lausunnon mainituista päätösehdotuksista. Lausunnon koko teksti, jonka tiivistelmä on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä (EUVL 2014, C 51, s. 12), on saatavilla tietosuojavaltuutetun internetsivustolla.
- 23 Neuvosto antoi 5.12.2013 päätöksen matkustajarekisteritietojen siirtämistä ja käsittelyä koskevan Kanadan ja Euroopan unionin välisen sopimuksen allekirjoittamisesta. Samana päivänä kyseinen toimielin päätti, että sen esitykselle päätökseksi suunnitellun sopimuksen tekemisestä pyydetäisiin parlamentin hyväksyntää.
- 24 Suunniteltu sopimus allekirjoitettiin 25.6.2014.
- 25 Neuvosto pyysi 7.7.2014 päivätyllä kirjeellä parlamenttia hyväksymään esityksen neuvoston päätökseksi suunnitellun sopimuksen tekemisestä.
- 26 Parlamentti antoi 25.11.2014 päätöslauselman unionin tuomioistuimen lausunnon pyytämisestä matkustajarekisteritietojen siirtämistä ja tietojen käsittelyä koskevan Kanadan ja Euroopan unionin välisen sopimuksen yhteensopivuudesta perussopimusten kanssa (EUVL 2016, C 289, s. 2).

IV Esitys neuvoston päätökseksi suunnitellun sopimuksen tekemisestä

- 27 Esityksessä neuvoston päätökseksi suunnitellun sopimuksen tekemisestä ilmoitetaan tämän päätöksen oikeusperustoiksi SEUT 82 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan d alakohta ja SEUT 87 artiklan 2 kohdan a alakohta yhdessä SEUT 218 artiklan 6 kohdan a alakohdan kanssa.

28 Tämän päätösesityksen johdanto-osan viidennessä ja kuudennessa perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(5) [Pöytäkirjassa (N:o 21)] olevan 3 artiklan mukaisesti [Yhdistynyt kuningaskunta ja Irlanti] ovat ilmoittaneet haluavansa osallistua tämän päätöksen antamiseen.

(6) [Pöytäkirjassa (N:o 22)] olevan 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän päätöksen antamiseen, se ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan.”

29 Kyseisen päätösesityksen 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Matkustajarekisteritietojen siirtämistä ja käsittelyä koskeva Kanadan ja Euroopan unionin välinen sopimus hyväksytään unionin puolesta.

Sopimuksen teksti on liitetty tähän päätökseen.”

V Suunniteltu sopimus

30 Suunnitellussa sopimuksessa määrätään seuraavaa:

”Kanada,

ja

Euroopan unioni,

jäljempänä ’osapuolet’, jotka

pyrkivät estämään, torjumaan, tukahduttamaan ja poistamaan terrorismia ja terroritoimintaan liittyviä rikoksia sekä muuta vakavaa kansainvälistä rikollisuutta keinona suojella kumpikin demokraattista yhteiskuntaansa ja yhteisiä arvojaan sekä edistääkseen siten turvallisuutta ja oikeusvaltioperiaatteen noudattamista,

tunnustavat, että on tärkeää estää, torjua, tukahduttaa ja poistaa terrorismia ja terroritoimintaan liittyviä rikoksia sekä muuta vakavaa kansainvälistä rikollisuutta, samalla kun suojellaan perusoikeuksia ja -vapauksia sekä erityisesti oikeutta yksityisyyteen ja tietosuojaan,

pyrkivät tehostamaan ja edistämään osapuolten välistä yhteistyötä Kanadan ja Euroopan unionin kumppanuuden hengessä,

tunnustavat, että tiedonvaihto on olennainen osa terrorismin ja siihen liittyvien rikosten sekä muun vakavan kansainvälisen rikollisuuden torjuntaa ja että tässä yhteydessä PNR- eli matkustajarekisteritietojen käyttö on ratkaisevan tärkeä keino näiden tavoitteiden saavuttamiseksi,

tunnustavat, että yleisen turvallisuuden varmistamiseksi ja lainvalvontatarkoituksia varten olisi laadittava säännöt, jotka koskevat lentoliikenteen harjoittajien PNR-tietojen siirtämistä Kanadalle,

tunnustavat, että osapuolilla on tietosuojaan ja yksityisyyteen liittyviä yhteisiä arvoja, jotka ilmenevät niiden lainsäädännössä,

ottavat huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklan mukaiset Euroopan unionin sitoumukset, jotka koskevat perusoikeuksien kunnioittamista, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 16 artiklassa vahvistetun oikeuden yksityisyyden suojaan henkilötietojen käsittelyssä sekä suhteellisuus- ja tarpeellisuusperiaatteet, jotka koskevat Euroopan unionin perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklan, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn eurooppalaisen yleissopimuksen 8 artiklan, yksilöiden suojelua henkilötietojen automaattisessa tietojenkäsittelyssä koskevan [Strasbourgissa 28.1.1981 allekirjoitetun] Euroopan neuvoston yleissopimuksen N:o 108 ja sen [Strasbourgissa 8.11.2001 allekirjoitetun] lisäpöytäkirjan N:o 181 mukaista oikeutta nauttia yksityis- ja perhe-elämän kunnioitusta, yksityisyyden kunnioitusta sekä oikeutta henkilötietojen suojaan,

ottavat huomioon asiaankuuluvat Kanadan oikeuksien ja vapauksien peruskirjan (Charter of Rights and Freedoms) määräykset ja Kanadan yksityisyyttä koskevan lainsäädännön säännökset,

paneavat merkille Euroopan unionin sitoumuksen varmistaa, ettei lentoliikenteen harjoittajia estetä noudattamasta Kanadan lainsäädäntöä, joka koskee Euroopan unionista peräisin olevien PNR-tietojen siirtämistä Kanadalle tämän sopimuksen perusteella,

paneavat merkille osapuolten vuonna 2006 tekemän PNR-tietojen siirtämistä koskevan sopimuksen vuonna 2008 suoritettua menestyksellisen yhteisen tarkastelun,

toteavat, että tätä sopimusta ei ole tarkoitus soveltaa matkustajia koskeviin ennakkotietoihin (Advanced Passenger Information, API), joita lentoliikenteen harjoittajat keräävät ja toimittavat Kanadalle rajavalvontaa varten,

toteavat myös, että tämä sopimus ei estä Kanadaa jatkamasta lentoliikenteen harjoittajilta saamiensa tietojen käsittelyä poikkeuksellisissa olosuhteissa, joissa se on tarpeen ilmailukenteeseen tai kansalliseen turvallisuuteen kohdistuvan vakavan ja välittömän uhan lievittämiseksi, noudattaen Kanadan lainsäädännössä säädettyjä tiukkoja rajoituksia ja joka tapauksessa ylittämättä tässä sopimuksessa määrättyjä rajoituksia,

paneavat merkille, että on osapuolten ja Euroopan unionin jäsenvaltioiden edun mukaista vaihtaa tietoja, jotka koskevat tämän sopimuksen asianomaisissa artikloissa määrättyä tapaa siirtää PNR-tietoja ja PNR-tietojen luovuttamista Kanadan ulkopuolelle, ja panevat lisäksi merkille, että on Euroopan unionin etujen mukaista, että tämä tapahtuu tässä sopimuksessa määrätyn neuvottelu- ja tarkastelumenettelyn yhteydessä,

toteavat, että osapuolet voivat tarkastella vastaavan, meriliikenteen PNR-tietojen käsittelyä koskevan sopimuksen tarpeellisuutta ja toteutettavuutta,

paneavat merkille Kanadan sitoumuksen, jonka mukaan Kanadan toimivaltainen viranomaislainen käsittelee PNR-tietoja terrorismirikosten ja vakavan kansainvälisen rikollisuuden estämiseksi, havaitsemiseksi, tutkimiseksi ja niistä syytteeseen panemiseksi noudattaen tarkasti tässä sopimuksessa määrättyjä suojatoimia yksityisyyden ja henkilötietojen suojaamiseksi,

korostavat sen merkitystä, että Kanadan tämän sopimuksen perusteella saamat PNR-tiedot sekä olennaiset ja asiaankuuluvat PNR-tietoja sisältävät analyttiset tiedot jaetaan kansainvälisen poliisiyhteistyön ja oikeudellisen yhteistyön edistämiseksi Euroopan unionin jäsenvaltioiden toimivaltaisten poliisi- ja oikeusviranomaisten sekä Europolin ja Eurojustin kanssa,

vahvistavat, ettei tämä sopimus muodosta ennakkotapausta millekään muulle tulevalle Kanadan ja Euroopan unionin väliselle tai jommankumman osapuolen ja jonkin muun osapuolen väliselle järjestelylle, joka koskee PNR-tietojen käsittelyä ja siirtoa tai tietosuojaa,

ottavat huomioon osapuolten keskinäisen sitoumuksen soveltaa ja kehittää edelleen PNR-tietojen käsittelyä koskevia kansainvälisiä standardeja,

ovat sopineet seuraavaa:

Yleiset määräykset

*1 artikla*Sopimuksen tarkoitus

Osapuolet määrittävät tässä sopimuksessa ehdot, jotka koskevat [PNR-tietojen] siirtämistä ja käyttöä yleisen turvallisuuden varmistamiseksi, sekä keinot, joilla tiedot suojataan.

*2 artikla*Määritelmät

Tässä sopimuksessa tarkoitetaan

- a) 'lentoliikenteen harjoittajalla' kaupallista kuljetusyhtiötä, joka käyttää ilma-alusta matkustajien kuljettamiseen Kanadan ja Euroopan unionin välillä;
- b) '[PNR-tiedoilla]' lentoliikenteen harjoittajan varausten käsittelyä ja valvontaa varten perustamia tiedostoja kustakin matkasta, jonka matkustaja on varannut tai joka on varattu hänen puolestaan. PNR-tiedoilla tarkoitetaan tässä sopimuksessa nimenomaan tietoja, jotka on lueteltu tämän sopimuksen liitteessä;
- c) 'käsittelyllä' kaikkia sellaisia toimintoja tai toimintojen kokonaisuuksia, jotka kohdistetaan PNR-tietoihin joko automaattisen tietojenkäsittelyn avulla tai muutoin, kuten kerääminen, tallentaminen, järjestäminen, säilyttäminen, muokkaaminen tai muuttaminen, tietokantakutsu, haku, tutkiminen, käyttö, siirtäminen, jakelu, luovuttaminen tai muu saataville asettaminen, yhteensovittaminen tai yhdistäminen taikka suojaaminen, peittäminen, poistaminen tai tuhoaminen;
- d) 'Kanadan toimivaltaisella viranomaisella' Kanadan viranomaista, joka vastaa tähän sopimukseen perustuvasta PNR-tietojen vastaanottamisesta ja käsittelystä;
- e) 'arkaluonteisilla tiedoilla' mitä hyvänsä tietoja, joista ilmenee rotu tai etninen alkuperä, poliittisia mielipiteitä, uskonnollinen tai filosofinen vakaumus, ammattiliiton jäsenyys taikka henkilön terveyttä tai seksuaalista käyttäytymistä koskevia tietoja.

*3 artikla*PNR-tietojen käyttö

1. Kanada varmistaa, että Kanadan toimivaltainen viranomainen käsittelee tämän sopimuksen perusteella saatuja PNR-tietoja ainoastaan terrorismirikosten ja vakavan kansainvälisen rikollisuuden estämiseksi, havaitsemiseksi, tutkimiseksi tai niistä syytteeseen panemiseksi.

2. Tässä sopimuksessa 'terrorismirikoksella' tarkoitetaan

- a) poliittista, uskonnollista tai ideologista tarkoitusta, tavoitetta tai asiaa varten suoritettua tekoa tai laiminlyöntiä, jonka päämääränä on synnyttää ihmisissä turvallisuuteen, myös taloudelliseen turvallisuuteen, liittyvää pelkoa tai pakottaa henkilö, hallitus taikka kansallinen tai kansainvälinen järjestö toteuttamaan tai jättämään toteuttamatta jokin toimi ja jolla tarkoituksellisesti
 - i) aiheutetaan kuolema tai vakava vamma,
 - ii) vaarannetaan ihmishenki,
 - iii) aiheutetaan vakava vaara ihmisten terveydelle tai turvallisuudelle,

- iv) aiheutetaan huomattavia omaisuusvahinkoja, jotka ovat omiaan johtamaan i–iii kohdassa tarkoitettuun haittaan, tai
 - v) aiheutetaan olennaiseen palveluun, laitokseen tai järjestelmään vakava häiriö tai vakava keskeytys muutoin kuin seurauksena laillisesta tai laittomasta asian ajamisesta, protestista, erimielisyydestä tai työnseisauksesta, kuten lakosta, jonka tarkoituksena ei ole johtaa i–iii kohdassa tarkoitettuun haittaan; tai
- b) toimia, jotka ovat sovellettavien terrorismia koskevien kansainvälisten yleissopimusten ja pöytäkirjojen mukaiseen soveltamisalaan kuuluvia rikoksia ja niissä sellaisiksi määriteltyjä; tai
 - c) tietoista osallistumista toimintaan, jonka tavoitteena on tehostaa terroristiyksiköiden kykyä helpottaa tai toteuttaa a ja b alakohdassa kuvattuja tekoja tai laiminlyöntejä, tai tällaisen toiminnan edistämistä taikka henkilön, ryhmän tai järjestön ohjeistamista tällaisen toiminnan toteuttamiseen; tai
 - d) syytteenalaisen rikoksen tekemistä silloin, kun rikoksen muodostava teko tai laiminlyönti toteutetaan terroristiyksikön lukuun tai sen johdolla tai yhteistyössä sen kanssa; tai
 - e) omaisuuden keräämistä tai henkilön, ryhmän tai järjestön kehottamista tarjoamaan omaisuutta tai taloudellisia tai muita palveluita, omaisuuden tai taloudellisten tai muiden palveluiden tarjoamista tai käyttöön antamista, minkä tavoitteena on mahdollistaa a tai b alakohdassa kuvattu teko tai laiminlyönti, tai omaisuuden käyttöä tai hallussapitoa a tai b alakohdassa kuvatun teon tai laiminlyönnin toteuttamiseksi; tai
 - f) a tai b alakohdassa kuvatun teon tai laiminlyönnin yrittämistä tai sillä uhkaamista, a tai b alakohdassa kuvattuun tekoon tai laiminlyöntiin liittyvää juonittelua, edistämistä, ohjeistamista tai neuvontaa, toimimista teon tai laiminlyönnin jälkeen rikoskumppanina, tai kätkemistä tai salaamista, jotta terroristiyksikkö voi helpottaa a tai b alakohdassa kuvatun teon tai laiminlyönnin toteuttamista tai toteuttaa sen.
 - g) Tässä kohdassa 'terroristiyksiköllä' tarkoitetaan
 - i) henkilöä, ryhmää tai järjestöä, jonka yhtenä tarkoituksena tai toiminta-alana on a tai b alakohdassa kuvatun teon tai laiminlyönnin helpottaminen tai toteuttaminen, tai
 - ii) henkilöä, ryhmää tai järjestöä, joka toimii tietoisesti i alakohdassa tarkoitetun henkilön, ryhmän tai järjestön lukuun tai sen johdolla tai yhteistyössä sen kanssa.

3. [']Vakavalla kansainvälisellä rikollisuudella['] tarkoitetaan mitä hyvänsä sellaista Kanadan lainsäädännössä määriteltyä rikosta, josta voidaan Kanadassa tuomita enimmäisrangaistuksena vähintään neljä vuotta vankeutta tai ankarampi rangaistus, jos rikos on luonteeltaan kansainvälinen. Tässä sopimuksessa rikos katsotaan luonteeltaan kansainväliseksi, jos se on tehty

- a) useammassa kuin yhdessä maassa;
- b) yhdessä maassa, mutta huomattava osa sen valmistelusta, suunnittelusta, johtamisesta tai valvonnasta tapahtuu toisessa maassa;
- c) yhdessä maassa, mutta siihen on osallistunut järjestäytynyt rikollisryhmä, joka harjoittaa rikollista toimintaa useammassa kuin yhdessä maassa;
- d) yhdessä maassa, mutta sillä on huomattavia vaikutuksia toisessa maassa; tai
- e) yhdessä maassa, ja sen tekijä on toisessa maassa tai aikoo matkustaa toiseen maahan.

4. Poikkeustapauksissa Kanadan toimivaltainen viranomainen voi käsitellä PNR-tietoja, jos se on tarpeen henkilön elintärkeiden etujen suojaamiseksi esimerkiksi seuraavissa tapauksissa:

- a) kuoleman tai vakavan loukkaantumisen riski; tai
- b) huomattava riski kansanterveydelle, erityisesti sellainen, jota tarkoitetaan kansainvälisesti tunnustetuissa normeissa.

5. Kanada voi käsitellä PNR-tietoja tapauskohtaisesti myös

- a) julkishallinnon valvonnan ja vastuuvollisuuden varmistamiseksi; tai
- b) tuomioistuimen antaman haasteen tai määräyksen noudattamiseksi.

4 artikla PNR-tietojen toimittamisen varmistaminen

1. Euroopan unioni varmistaa, ettei lentoliikenteen harjoittajia estetä siirtämästä PNR-tietoja Kanadan toimivaltaiselle viranomaiselle tämän sopimuksen mukaisesti.

2. Kanada ei vaadi lentoliikenteen harjoittajia luovuttamaan sellaisia PNR-tietoja, joita ei ole vielä kerätty tai joita lentoliikenteen harjoittaja ei säilytä varaustarkoituksiin.

3. Jos lentoliikenteen harjoittajan tämän sopimuksen perusteella toimittamiin tietoihin sisältyy muita kuin liitteessä lueteltuja tietoja, Kanada poistaa tällaiset tiedot heti ne saatuaan.

4. Osapuolet varmistavat, että lentoliikenteen harjoittajat voivat siirtää PNR-tietoja Kanadan toimivaltaiselle viranomaiselle tässä sopimuksessa määrättyihin tarkoituksiin ja siinä määrätyn edellytyksin sellaisten valtuutettujen edustajien välityksellä, jotka toimivat lentoliikenteen harjoittajan puolesta ja tämän vastuulla.

5 artikla Tietosuojan riittävyys

Mikäli tätä sopimusta noudatetaan, Kanadan toimivaltaisen viranomaisen katsotaan tarjoavan Euroopan unionin asiaa koskevassa tietosuojalainsäädännössä edellytetyn riittävän tietosuojan tason PNR-tietojen käsittelyssä ja käytössä. Lentoliikenteen harjoittajan, joka antaa PNR-tietoja Kanadalle tämän sopimuksen mukaisesti, katsotaan noudattavan oikeudellisia vaatimuksia, joita Euroopan unionissa sovelletaan PNR-tietojen siirtoon Euroopan unionista Kanadaan.

6 artikla Poliisiyhteistyö ja oikeudellinen yhteistyö

1. Kanada jakaa tämän sopimuksen perusteella saatuja PNR-tietoja sisältävät merkitykselliset ja asianmukaiset analyttiset tiedot mahdollisimman pian Europolin tai Eurojustin kanssa, näiden toimivaltuuksien rajoissa, tai Euroopan unionin jäsenvaltion poliisi- tai oikeusviranomaisten kanssa. Kanada varmistaa, että nämä tiedot jaetaan noudattaen lainvalvontaa tai tiedon jakamista koskevia Kanadan ja Europolin, Eurojustin tai kyseisen jäsenvaltion välisiä sopimuksia ja järjestelyjä.

2. Kanada jakaa tämän sopimuksen perusteella saadut PNR-tiedot tai PNR-tietoja sisältävät analyttiset tiedot pyynnöstä Europolin tai Eurojustin kanssa, näiden toimivaltuuksien rajoissa, tai Euroopan unionin jäsenvaltion poliisi- tai oikeusviranomaisten kanssa yksittäisissä tapauksissa terrorismirikoksen tai vakavan kansainvälisen rikollisuuden estämiseksi, havaitsemiseksi, tutkimiseksi tai niistä syytteesen panemiseksi Euroopan unionissa. Kanada asettaa nämä tiedot saataville noudattaen lainvalvontaa, oikeudellista yhteistyötä tai tiedon jakamista koskevia Kanadan ja Europolin, Eurojustin tai kyseisen jäsenvaltion välisiä sopimuksia ja järjestelyjä.

PNR-tietojen käsittelyyn sovellettavat suojatoimet

7 artikla Syrjintäkielto

Kanada varmistaa, että PNR-tietojen käsittelyyn sovellettavia suojatoimia sovelletaan yhtäläisesti kaikkiin matkustajiin ilman lainvastaista syrjintää.

8 artikla Arkaluonteisten tietojen käyttö

1. Jos matkustajasta kerätyt PNR-tiedot sisältävät arkaluonteisia tietoja, Kanada varmistaa, että Kanadan toimivaltainen viranomainen peittää arkaluonteiset tiedot käyttämällä automaattisia järjestelmiä. Kanada varmistaa, että Kanadan toimivaltainen viranomainen ei käsittele tällaisia tietoja muutoin kuin 3, 4 ja 5 kohdan mukaisesti.

2. Kanada toimittaa Euroopan komissiolle luettelon tunnuksista ja nimikkeistä, joilla eritellään arkaluonteiset tiedot, jotka Kanadan on peitettävä. Kanada toimittaa luettelon 90 päivän kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta.

3. Kanada voi käsitellä arkaluonteisia tietoja tapauskohtaisesti poikkeuksellisissa olosuhteissa, jos tällainen käsittely on välttämätöntä ihmishengen vaarantumisen tai vakavan loukkaantumisen riskin vuoksi.

4. Kanada varmistaa, että arkaluonteisia tietoja käsitellään 3 kohdan mukaisesti ainoastaan noudattaen tiukkoja menettelyyn liittyviä toimenpiteitä, mukaan luettuina seuraavat:

- a) Kanadan toimivaltaisen viranomaisen päällikkö hyväksyy arkaluonteisten tietojen käsittelyn;
- b) arkaluonteisia tietoja käsittelee vain virkamies, joka on siihen erikseen ja henkilökohtaisesti valtuutettu; ja
- c) kun arkaluonteiset tiedot eivät enää ole peitettyjä, niitä ei enää käsitellä automaattisilla järjestelmillä.

5. Kanada poistaa arkaluonteiset tiedot 15 päivän kuluessa siitä, kun Kanada on vastaanottanut ne, jollei Kanada säilytä niitä 16 artiklan 5 kohdan mukaisesti.

6. Jos Kanadan toimivaltainen viranomainen käsittelee Euroopan unionin jonkin jäsenvaltion kansalaista koskevia arkaluonteisia tietoja 3, 4 ja 5 kohdan mukaisesti, Kanada varmistaa, että Kanadan toimivaltainen viranomainen ilmoittaa kyseisen jäsenvaltion viranomaisille tietojen käsittelystä mahdollisimman pian. Kanada antaa tämän ilmoituksen noudattaen lainvalvontaa tai tiedon jakamista koskevia Kanadan ja kyseisen jäsenvaltion välisiä sopimuksia ja järjestelyjä.

9 artikla Tietoturva ja tietojen eheys

1. Kanada toteuttaa sääntelyyn tai menettelyihin liittyvät tai tekniset toimenpiteet PNR-tietojen suojelemiseksi tahattomalta, laittomalta tai luvattomalta tietoihin pääsylvä, käsittelyltä tai hukkaamiselta.

2. Kanada varmistaa tietojen vaatimustenmukaisuuden tarkastamisen, tietosuojan ja -turvan sekä tietojen luottamuksellisuuden ja eheyden. Kanada

- a) soveltaa PNR-tietoihin käsittelyssä salaus-, luvananto- ja dokumentointimenettelyjä;
- b) rajoittaa PNR-tietoihin pääsyn siihen valtuutetuille virkamiehille;

- c) säilyttää PNR-tietoja suojatussa fyysisessä ympäristössä, jonne pääsyä valvotaan; ja
 - d) ottaa käyttöön mekanismin sen varmistamiseksi, että PNR-tietohaut suoritetaan yhdenmukaisesti 3 artiklan kanssa.
3. Jos henkilön PNR-tietoihin päästään käsiksi tai niitä paljastetaan ilman lupaa, Kanada toteuttaa toimenpiteet ilmoittaakseen asiasta henkilölle, jota asia koskee, pienentääkseen vahingon riskiä ja toteuttaakseen korjaavia toimia.
4. Kanada varmistaa, että Kanadan toimivaltainen viranomainen ilmoittaa Euroopan komissiolle pikaisesti merkittävistä tapauksista, joissa PNR-tietoihin on päästy käsiksi, niitä on käsitelty tai niitä on hukattu tahattomasti, laittomasti tai luvattomasti.
5. Kanada varmistaa, että mikä hyvänsä tietoturvan rikkominen, erityisesti sellainen, joka johtaa tietojen tahattomaan tai laittomaan tuhoamiseen, tahattomaan hukkaamiseen, muuttamiseen, luvattomaan paljastamiseen tai niihin pääsyyn, sekä että kaikki laittoman käsittelyn muodot johtavat tehokkaihin ja varoittaviin korjaaviin toimenpiteisiin, joihin voi sisältyä seuraamuksia.

*10 artikla*Valvonta

1. Tähän sopimukseen perustuvan PNR-tietojen käsittelyn tietosuojakeinoja valvoo riippumaton julkinen viranomainen tai hallinnollisin keinoin muodostettu viranomainen, joka suorittaa tehtävänsä puolueettomasti ja jolla on todistetuksi itsenäinen asema, jäljempänä 'valvontaviranomainen'. Kanada varmistaa, että valvontaviranomaisella on tehokkaat valtuudet tutkia, noudatetaanko sääntöjä, jotka liittyvät PNR-tietojen keräämiseen, käyttöön, luovuttamiseen, säilyttämiseen tai poistamiseen. Valvontaviranomainen voi toteuttaa vaatimustenmukaisuustarkastuksia ja -tutkimuksia, raportoida havainnoistaan ja antaa suosituksia Kanadan toimivaltaiselle viranomaiselle. Kanada varmistaa, että valvontaviranomaisella on valtuudet siirtää tähän sopimukseen liittyvät lainsäädännön rikkomukset tarvittaessa syytteeseen pantaviksi tai kurinpitotoimia varten.
2. Kanada varmistaa, että valvontaviranomainen varmistaa sen, että sopimuksen noudattamatta jättämisestä koskevat valitukset vastaanotetaan ja tutkitaan ja niihin vastataan, ja että niiden johdosta toteutetaan tarvittavat korjaukset.

*11 artikla*Avoimuus

1. Kanada varmistaa, että Kanadan toimivaltaisen viranomaisen verkkosivuilla on seuraavat tiedot:
- a) luettelo PNR-tietojen keräämisen sallivasta lainsäädännöstä;
 - b) syy PNR-tietojen keräämiseen;
 - c) PNR-tietojen suojaamistapa;
 - d) miten ja missä määrin PNR-tietoja voidaan jakaa edelleen;
 - e) tietoja, jotka koskevat tietoihin pääsyä, sekä tietoja korjausten tekemisestä, merkinnöistä ja muutoksenhausta; ja
 - f) yhteystiedot tiedusteluja varten.

2. Osapuolet tekevät yhteistyötä asianomaisten kolmansien osapuolten, kuten lentoliikennealan, kanssa avoimuuden lisäämiseksi, mieluummin varauksen tekoajankohtana, antamalla matkustajille seuraavat tiedot:

- a) PNR-tietojen keräämisen syyt;
- b) PNR-tietojen käyttö;
- c) PNR-tietoihin tutustumista tarkoittavan pyynnön tekemistä koskevat menettelyt, ja
- d) PNR-tietojen korjauspyynnön tekemistä koskevat menettelyt.

12 artikla Yksityishenkilöiden tiedonsaanti

1. Kanada varmistaa, että yksityishenkilö voi tutustua PNR-tietoihinsa.
2. Kanada varmistaa, että Kanadan toimivaltainen viranomainen kohtuullisessa ajassa
 - a) antaa yksityishenkilölle jäljennöksen tämän PNR-tiedoista, jos henkilö pyytää tietojaan kirjallisesti;
 - b) vastaa kirjallisesti kaikkiin pyyntöihin;
 - c) antaa yksityishenkilölle mahdollisuuden tutustua tallennettuihin tietoihin, jotka vahvistavat, että henkilön PNR-tietoja on luovutettu edelleen, jos henkilö pyytää tällaista vahvistusta;
 - d) ilmoittaa oikeudelliset tai tosiseikkoihin liittyvät syyt, joiden perusteella yksityishenkilön ei sallita tutustua PNR-tietoihinsa;
 - e) ilmoittaa yksityishenkilölle, jos häntä koskevia PNR-tietoja ei ole;
 - f) ilmoittaa yksityishenkilölle tämän mahdollisuudesta tehdä valitus ja antaa tietoa valitusmenettelystä.
3. Kanada voi soveltaa tietojen paljastamiseen kohtuullisia oikeudellisia vaatimuksia ja rajoitteita, mukaan luettuina rajoitteet, jotka ovat tarpeen rikosten estämiseksi, havaitsemiseksi, tutkimiseksi tai niistä syytteesen panemiseksi taikka yleisen tai kansallisen turvallisuuden suojelemiseksi, ottamalla tällöin asianmukaisesti huomioon kyseisen henkilön oikeutetut edut.

13 artikla Yksityishenkilöitä koskevat korjaukset ja merkinnät

1. Kanada varmistaa, että yksityishenkilö voi pyytää PNR-tietojensa korjaamista.
2. Kanada varmistaa, että Kanadan toimivaltainen viranomainen käsittelee kaikki kirjalliset korjauspyynnöt ja että se kohtuullisessa ajassa
 - a) korjaa PNR-tiedot ja ilmoittaa asianomaiselle henkilölle, että korjaus on tehty; tai
 - b) kieltäytyy tekemästä korjausta osittain tai kokonaan, ja
 - i) liittää PNR-tietoihin maininnan pyydetystä korjauksesta, jonka tekemisestä on kieltäydytty, ja
 - ii) ilmoittaa asianomaiselle henkilölle, että
 - i. korjauspyyntö on evätty, ja esittää tähän epäämiseen johtaneet oikeudelliset tai tosiseikkoihin liittyvät syyt, ja että
 - ii. PNR-tietoihin on liitetty i alakohdan mukainen maininta; ja
 - c) ilmoittaa yksityishenkilölle tämän mahdollisuudesta tehdä valitus ja antaa tietoa valitusmenettelystä.

14 artikla Hallinnollinen ja oikeudellinen muutoksenhaku

1. Kanada varmistaa, että riippumaton julkinen viranomainen tai hallinnollisin keinoin muodostettu viranomainen, joka toimii puolueettomasti ja joka toimii todistetusti itsenäisesti, vastaanottaa ja tutkii yksityishenkilöiden tekemät valitukset, jotka koskevat heidän pyyntöjään saada tutustua PNR-tietoihinsa taikka korjausten tai merkintöjen tekemisestä niihin, ja vastaa näihin valituksiin. Kanada varmistaa, että asianomainen viranomainen ilmoittaa valituksen tekijälle 2 kohdassa tarkoitetuista oikeudellisista muutoksenhakukeinoista.

2. Kanada varmistaa, että jokainen yksityishenkilö, joka katsoo oikeuksiaan rikotun hänen PNR-tietoihinsa liittyvällä päätöksellä tai toimella, voi hakea oikeudellisesti muutosta Kanadan lainsäädännön mukaisesti tehokkaalla tavalla pyytämällä laillisuuden tutkimista tai jonkin muun sellaisen oikeussuojakeinon soveltamista, johon saattaa sisältyä korvauksia.

15 artikla Automaattiseen käsittelyyn perustuvat päätökset

Kanada ei yksinomaan PNR-tietojen automaattisen käsittelyn perusteella tee päätöstä, jolla on matkustajaan huomattavia kielteisiä vaikutuksia.

16 artikla PNR-tietojen säilyttäminen

1. Kanada ei säilytä PNR-tietoja pitempään kuin viisi vuotta siitä, kun se on vastaanottanut PNR-tiedot.

2. Kanada rajaa pääsyn tietoihin rajoitetulle määrälle Kanadan erikseen valtuuttamia virkamiehiä.

3. Kanada erottaa 30 vuorokauden kuluttua PNR-tietojen vastaanottamisesta tiedoista tunnistamisen mahdollistavat tiedot peittämällä kaikkien matkustajien nimet. Kaksi vuotta PNR-tietojen vastaanottamisen jälkeen Kanada jatkaa tunnistamisen estämistä peittämällä seuraavat tiedot:

- a) muut PNR-tiedoista saadut nimet ja PNR-tiedoissa olevien matkustajien määrä;
- b) kaikki käytettävissä olevat yhteystiedot (mukaan lukien tietojen lähde);
- c) yleiset merkinnät, mukaan lukien tiedot muista palveluista (other supplementary information, OSI), tiedot erityispalveluista (special service information, SSI) ja tiedot erityispalvelua koskevista pyynnöistä (special service request, SSR), siinä määrin kuin niihin sisältyy luonnollisen henkilön tunnistamisen mahdollistavia tietoja; ja
- d) mahdolliset varausta varten kerätyt matkustajia koskevat ennakkotiedot (advance passenger information, API), siltä osin kuin niihin sisältyy luonnollisen henkilön tunnistamisen mahdollistavia tietoja.

4. Kanada voi sallia peitettyjen PNR-tietojen tarkastelun ainoastaan, jos käytettävissä olevien tietojen perusteella on tarpeen tehdä 3 artiklan soveltamisalaan kuuluvia tutkimuksia, seuraavasti:

- a) 30 vuorokaudesta kahteen vuoteen siitä, kun tiedot on vastaanotettu ensimmäisen kerran, rajoitetulle määrälle erikseen valtuutettuja virkamiehiä; ja
- b) kahdesta vuodesta viiteen vuoteen siitä, kun tiedot on vastaanotettu ensimmäisen kerran, ainoastaan Kanadan toimivaltaisen viranomaisen päällikön tai päällikön erikseen valtuuttaman ylemmän virkamiehen etukäteen myöntämällä luvalla.

5. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa määrätään,

- a) Kanada voi säilyttää PNR-tietoja, jotka ovat tarpeen jotakin tiettyä toimenpidettä, tarkistamista, tutkintaa, täytäntöönpanoa, oikeudellista menettelyä, syytteenpanoa tai seuraamusten täytäntöönpanoa varten, kunnes se on saatu päätökseen;
 - b) Kanada säilyttää a alakohdassa tarkoitettut tiedot vielä kaksi vuotta, mutta vain julkishallinnon valvomiseksi tai sen vastuullisuuden varmistamiseksi, jotta ne voidaan luovuttaa matkustajalle, jos tämä niitä pyytää.
6. Kanada tuhoaa PNR-tiedot PNR-tietojen säilytysajan umpeuduttua.

17 artikla PNR-tietojen käsittelyn lokitiedot ja dokumentointi

Kanada säilyttää lokitiedot kaikista PNR-tietojen käsittelystä ja dokumentoi sen. Kanada käyttää lokitietoja tai dokumentointia ainoastaan seuraaviin tarkoituksiin:

- a) oma valvonta ja tietojenkäsittelyn laillisuuden varmentaminen;
- b) asianmukaisen tietojen eheyden varmistaminen;
- c) turvallisen tietojenkäsittelyn varmistaminen; ja
- d) julkishallinnon valvonnan ja vastuullisuuden varmistaminen.

18 artikla Tietojen luovuttaminen edelleen Kanadan sisällä

1. Kanada varmistaa, että Kanadan toimivaltainen viranomainen ei luovuta PNR-tietoja muille valtion viranomaisille Kanadassa, jolleivät seuraavat edellytykset täyty:

- a) PNR-tiedot luovutetaan valtion viranomaisille, joiden tehtävät liittyvät suoraan 3 artiklan soveltamisalaan;
- b) PNR-tietoja luovutetaan ainoastaan tapauskohtaisesti;
- c) tietojen luovuttaminen on kyseisessä tilanteessa tarpeen 3 artiklassa mainittuja tarkoituksia varten;
- d) PNR-tietoja luovutetaan pienin mahdollinen määrä;
- e) vastaanottava valtion viranomainen noudattaa tässä sopimuksessa kuvattuja toimia vastaavia suojatoimia; ja
- f) vastaanottava valtion viranomainen ei luovuta PNR-tietoja toiselle taholle, ellei luovuttamiseen ole saatu lupaa Kanadan toimivaltaiselta viranomaiselta tässä kohdassa asetettujen ehtojen mukaisesti.

2. Tämän sopimuksen perusteella saatuja PNR-tietoja sisältäviä analyttisiä tietoja siirrettäessä on noudatettava tässä artiklassa määrättyjä PNR-tietoja koskevia suojatoimia.

19 artikla Tietojen luovuttaminen Kanadan ulkopuolelle

1. Kanada varmistaa, että Kanadan toimivaltainen viranomainen ei luovuta PNR-tietoja muiden maiden kuin Euroopan unionin jäsenvaltioiden valtion viranomaisille, paitsi jos seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) PNR-tiedot luovutetaan valtion viranomaisille, joiden tehtävät liittyvät suoraan 3 artiklan soveltamisalaan;

- b) PNR-tietoja luovutetaan ainoastaan tapauskohtaisesti;
- c) PNR-tietoja luovutetaan ainoastaan, jos niitä tarvitaan 3 artiklassa määrättyihin tarkoituksiin;
- d) PNR-tietoja luovutetaan pienin mahdollinen määrä;
- e) Kanadan toimivaltainen viranomainen on vakuuttunut siitä, että
 - i) PNR-tiedot vastaanottava ulkomainen viranomainen soveltaa PNR-tietojen suojaamisessa standardeja, jotka vastaavat tässä sopimuksessa esitettyjä suojatoimia, noudattaen tällaiset standardit sisältäviä sopimuksia ja järjestelyjä; tai
 - ii) ulkomainen viranomainen soveltaa PNR-tietojen suojaamisessa standardeja, joista se on sopinut Euroopan unionin kanssa.

2. Jos Kanadan toimivaltainen viranomainen luovuttaa 1 kohdan mukaisesti jonkin Euroopan unionin jäsenvaltion kansalaisen PNR-tietoja, Kanada varmistaa, että Kanadan toimivaltainen viranomainen ilmoittaa kyseisen jäsenvaltion viranomaisille tietojen luovuttamisesta mahdollisimman pian. Kanada antaa tämän ilmoituksen noudattaen lainvalvontaa tai tiedon jakamista koskevia, Kanadan ja kyseisen jäsenvaltion välisiä sopimuksia ja järjestelyjä.

3. Tämän sopimuksen perusteella saatuja PNR-tietoja sisältäviä analyttisiä tietoja siirrettäessä on noudatettava tässä artiklassa määrättyjä PNR-tietoja koskevia suojatoimia.

20 artikla Siirtotapa

Osapuolet varmistavat, että lentoliikenteen harjoittajat siirtävät PNR-tiedot Kanadan toimivaltaiselle viranomaiselle ainoastaan tarjontamenetelmällä ja seuraavia menettelyjä noudattaen:

- a) PNR-tiedot siirretään sähköisesti Kanadan toimivaltaisen viranomaisen teknisiä vaatimuksia noudattaen tai, jos järjestelmään tulee tekninen vika, käyttäen muuta riittävän tietoturvan varmistavaa asianmukaista keinoa;
- b) PNR-tiedot siirretään yhteisesti sovittua viestimuotoa käyttäen;
- c) PNR-tiedot siirretään turvallisesti ja noudattaen Kanadan toimivaltaisen viranomaisen edellyttämiä yhteisiä käytäntöjä.

21 artikla Siirtojen tiheys

1. Kanada varmistaa, että Kanadan toimivaltainen viranomainen vaatii lentoliikenteen harjoittajaa siirtämään PNR-tiedot

- a) säännöllisen aikataulun mukaisesti, jolloin aikaisin ajankohta on enintään 72 tuntia ennen aikataulun mukaista lähtöä; ja
- b) enintään viisi kertaa tiettyä lentoa kohti.

2. Kanada varmistaa, että Kanadan toimivaltainen viranomainen ilmoittaa lentoliikenteen harjoittajille siirroille määrätty ajankohdat.

3. Erityistapauksissa, jos on viitteitä siitä, että tietoja on tämän lisäksi voitava tarkastella 3 artiklan soveltamisalaan kuuluvan erityisen uhan torjumiseksi, Kanadan toimivaltainen viranomainen voi vaatia lentoliikenteen harjoittajaa siirtämään PNR-tietoja ennen aikataulun mukaisia siirtoja, niiden välissä tai niiden jälkeen. Kanada toimii tätä mahdollisuutta käyttäessään punnitusti ja oikeasuhteisesti sekä käyttää 20 artiklassa kuvattua siirtotapaa.

Täytäntöönpano ja loppumääräykset

22 artikla Ennen tämän sopimuksen voimaantuloa saadut PNR-tiedot

Kanada soveltaa tämän sopimuksen määräyksiä kaikkiin PNR-tietoihin, jotka sillä on hallussaan tämän sopimuksen tullessa voimaan.

23 artikla Vastavuoroisuus

1. Jos Euroopan unioni perustaa PNR-tietojen käsittelyjärjestelmän Euroopan unionia varten, osapuolet neuvottelevat keskenään määritelläkseen, onko tätä sopimusta tarpeen muuttaa täysimääräisen vastavuoroisuuden varmistamiseksi.

2. Kanadan ja Euroopan unionin viranomaiset tekevät yhteistyötä pyrkiäkseen PNR-tietojen käsittelyjärjestelmiensä keskinäiseen johdonmukaisuuteen tavalla, joka parantaa entisestään Kanadan, Euroopan unionin ja muiden maiden kansalaisten turvallisuutta.

24 artikla Poikkeamattomuus

Tämän sopimuksen ei saa tulkita merkitsevän poikkeusta mihinkään Kanadan ja Euroopan unionin jäsenvaltioiden tai kolmansien maiden väliseen velvoitteeseen pyytää apua tai vastata avunpyyntöön keskinäistä avunantoa koskevien sopimusten perusteella.

--

26 artikla Neuvottelut, tarkastelu ja muutokset

--

2. Osapuolet tarkastelevat yhdessä tämän sopimuksen täytäntöönpanoa vuoden kuluttua sen voimaantulosta ja sen jälkeen säännöllisin väliajoin sekä lisäksi muuna ajankohtana, jos kumpi tahansa osapuoli sitä pyytää ja näin yhteisesti sovitaan.

--

28 artikla Kesto

1. Jollei 2 kohdan soveltamisesta muuta johdu, tämä sopimus on voimassa seitsemän vuotta sen voimaantulopäivästä.

2. Kunkin seitsemän vuoden jakson päättyessä tämä sopimus uusitaan ilman eri toimenpiteitä seitsemäksi vuodeksi, jollei jompikumpi osapuoli ilmoita toiselle osapuolelle aikomuksestaan olla uusimatta tätä sopimusta. Tämän osapuolen on ilmoitettava asiasta toiselle osapuolelle kirjallisesti diplomaattiteitse vähintään kuusi kuukautta ennen seitsemän vuoden jakson päättymistä.

3. Kanada jatkaa tämän sopimuksen määräysten soveltamista kaikkiin PNR-tietoihin, jotka se on saanut ennen tämän sopimuksen voimassaolon päättymistä.

--

Liite

[PNR-tietojen] osat, joita tarkoitetaan 2 artiklan b alakohdassa

1. PNR-tiedoston kirjauskoodi
2. Lipun varauspäivä/kirjoituspäivä
3. Suunniteltu (suunnitellut) matkustuspäivä(t)
4. Nimi (nimet)
5. Käytettävissä olevat kanta-asiakasohjelmaa ja etuja koskevat tiedot (vapaaliput, matkustusluokan korotus jne.)
6. Muut PNR-tiedoista saadut nimet ja PNR-tiedoissa olevien matkustajien määrä
7. Kaikki käytettävissä olevat yhteystiedot (mukaan lukien tietojen lähde)
8. Kaikki käytettävissä olevat maksu- tai laskutustiedot (lukuun ottamatta muita maksutapahtumatietoja, jotka liittyvät luottokorttiin tai tiliin ja joilla ei ole yhteyttä matkaa koskevaan maksutapahtumaan)
9. Matkareitti tiettyjen PNR-tietojen osalta
10. Matkatoimisto/matkatoimistovirkailija
11. Yhteistunnusten käyttöä koskevat tiedot
12. Ositetut tai jaetut tiedot
13. Matkustajan matkustustilanne (mukaan lukien vahvistukset ja lähtöselvitystilanne)
14. Lipputiedot, mukaan lukien lipun numero, yksisuuntaiset liput ja sähköisten lippujen hinnan ilmoittaminen
15. Kaikki matkatavaratiedot
16. Paikkatiedot, mukaan lukien paikan numero
17. Yleiset merkinnät, mukaan lukien tiedot muista palveluista (OSI), tiedot erityispalveluista (SSI) ja tiedot erityispalvelua koskevista pyynnöistä (SSR)
18. Mahdolliset varausta varten kerätyt matkustajia koskevat ennakkotiedot (API)
19. Kaikki aiemmat muutokset 1–18 kohdassa lueteltuihin PNR-tietoihin.”

VI Parlamentin lausuntopyynnössään esittämät arviot

A Suunnitellun sopimuksen tekemistä koskevan neuvoston päätöksen asianmukainen oikeusperusta

- ³¹ Parlamentti toteaa, että vaikka suunnitellulla sopimuksella on sen 1 artiklan mukaan kaksi tarkoitusta eli yhtäältä varmistaa yleinen turvallisuus ja toisaalta määrittää keinot, joilla PNR-tiedot suojataan, sen pääasiallisena tarkoituksena on henkilötietojen suoja. Parlamentin mielestä nimittäin unionin oikeus henkilötietojen suojan alalla on esteenä PNR-tietojen siirtämiselle sellaisiin kolmansiin maihin, jotka

eivät takaa henkilötietojen suojan riittävää tasoa. Suunnitellulla sopimuksella on siis tarkoitus luoda tietynlainen direktiivin 95/46 25 artiklan 6 kohdassa tarkoitettu ”henkilötietojen suojan riittävää tasoa koskeva päätös”, jotta voidaan tarjota oikeusperusta PNR-tietojen lailliselle siirrolle unionista Kanadaan. Tällainen lähestymistapa on täysin sama kuin aikaisemmin vuoden 2006 sopimuksessa ja päätöksessä 2006/253, koska tämä viimeksi mainittu päätös tehtiin direktiivin 95/46 25 artiklan 6 kohdan nojalla.

- 32 Parlamentti siis katsoo, että SEUT 82 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan d alakohdan ja SEUT 87 artiklan 2 kohdan a alakohdan valinta suunnitellun sopimuksen tekemistä koskevan neuvoston päätöksen oikeusperustoiksi on virheellinen. Päätös on perustettava pikemminkin SEUT 16 artiklaan, koska tätä artiklaa sovelletaan kaikkiin unionin oikeuden aloihin, mukaan lukien ne, joita tarkoitetaan EUT-sopimuksen kolmannen osan V osastossa, joka koskee vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta; tätä tukee Lissabonin sopimuksen hyväksyneen hallitustenvälisen konferenssin päätösasiakirjaan liitetty julistus henkilötietojen suojasta rikosoikeuden alalla tehtävän oikeudellisen yhteistyön ja poliisiyhteistyön aloilla (EUVL 2010, C 83, s. 345).
- 33 Parlamentin mielestä suunnitellun sopimuksen sisältö tukee parlamentin arviota, jonka mukaan tämän sopimuksen pääasiallinen tekijä koskee henkilötietojen suojaa. Parlamentti nimittäin väittää, että suurin osa suunnitellun sopimuksen määräyksistä, erityisesti sen keskeiset artikkelit eli 4 artiklan 1 kohta ja 5 artikla, jotka ovat oikeusperusta PNR-tietojen lailliselle siirrolle unionista Kanadaan, koskevat henkilötietojen suojaa. Lisäksi on niin, ettei suunnitellussa sopimuksessa määrätä siitä, että unionin viranomaiset siirtävät PNR-tietoja Kanadan viranomaisille, vaan siitä, että yksityiset, nimittäin lentoyhtiöt, siirtävät näitä tietoja Kanadan viranomaisille. Niinpä on vaikea tehdä päätelmää, jonka mukaan kyseiset määräykset kuuluvat varsinaisen oikeudellisen yhteistyön ja poliisiyhteistyön piiriin. Lisäksi suunnitellun sopimuksen 6 artikla, jonka otsikko on ”Poliisiyhteistyö ja oikeudellinen yhteistyö”, on luonteeltaan vain liitännäinen verrattuna kyseisen sopimuksen 4 ja 5 artiklaan, koska sitä ei voida soveltaa soveltamatta ensin itse näitä viimeksi mainittuja artikloja. Kanada nimittäin ei voi jakaa kyseessä olevia tietoja saamatta ensin PNR-tietoja lentoliikenteen harjoittajilta, jotka puolestaan voivat siirtää PNR-tiedot Kanadaan vain ”henkilötietojen suojan riittävää tasoa koskevan päätöksen” perusteella. Lisäksi on todettava, ettei samassa 6 artiklassa määrätä tietojen vaihdosta asianomaisten viranomaisten välillä, ja siinä vain viitataan alan muihin kansainvälisiin sopimuksiin.
- 34 Jos unionin tuomioistuin kuitenkin katsoo, että suunnitellulla sopimuksella on tarkoituksia, joita ei voida erottaa toisistaan, sopimuksen tekemistä koskeva neuvoston päätös voidaan silloin parlamentin mukaan perustaa samanaikaisesti SEUT 16 artiklaan, SEUT 82 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan d alakohtaan ja SEUT 87 artiklan 2 kohdan a alakohtaan. Pöytäkirjojen N:o 21 ja N:o 22 mahdollisen sovellettavuuden osalta parlamentti muistuttaa 27.2.2014 annettuun tuomioon Yhdistynyt kuningaskunta v. neuvosto (C-656/11, EU:C:2014:97, 49 kohta) perustuvasta unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä, jonka mukaan unionin toimen oikeusperustan valinnan lainmukaisuuteen ei vaikuta seuraus, joka kyseisellä toimella voi olla näiden perussopimuksiin liitettyjen pöytäkirjojen soveltamisen tai soveltamatta jättämisen osalta.

B Suunnitellun sopimuksen yhteensopivuus EUT-sopimuksen ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan määräysten kanssa

- 35 Parlamentti katsoo tietosuojavaluuttetun erityisesti 30.9.2013 antamassaan lausunnossa esittämien vakavien epäilysten ja 8.4.2014 annettuun tuomioon Digital Rights Ireland ym. (C-293/12 ja C-594/12, EU:C:2014:238) perustuvan oikeuskäytännön perusteella, että on oikeudellisesti epävarmaa, sopiiko suunniteltu sopimus yhteen SEUT 16 artiklan sekä Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 7, 8 ja 52 artiklan kanssa.

- 36 Parlamentin mielestä PNR-tietojen siirto unionista Kanadaan, jotta Kanadan viranomaiset voivat mahdollisesti saada kyseisiä tietoja suunnitellussa sopimuksessa määrättyllä tavalla, kuuluu perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklan soveltamisalaan. Näiden tietojen kokonaisuus nimittäin mahdollistaa hyvin tarkkojen päätelmien tekemisen niiden henkilöiden, joiden PNR-tietoja käsitellään, yksityiselämästä, kuten heidän vakituisista tai väliaikaisista oleskelupaikoistaan, heidän liikkumisestaan ja heidän tekemisistään. Kyseinen sopimus merkitsee siis hyvin laajamittaista ja erityisen vakavaa puuttumista perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa taattuihin perusoikeuksiin.
- 37 Parlamentti muistuttaa yhtäältä perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohtaan ja toisaalta perusoikeuskirjan 8 artiklan 2 kohtaan sisältyvistä vaatimuksista ja katsoo, että on siis kysyttävä, onko suunniteltu sopimus mainituissa määräyksissä tarkoitettu ”laki” ja voiko se olla perustana perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa taattujen oikeuksien käytön rajoituksille. Vaikka ilmaus ”laki” vastaa EUT-sopimukseen sisältyvää käsitettä ”lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksytty säädös”, kansainvälinen sopimus ei ole tällainen lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksytty säädös, joten on kysyttävä, olisiko asianmukaisempaa antaa SEUT 16 artiklaan perustuva sisäinen toimi pikemminkin kuin tehdä suunnitellun sopimuksen kaltainen kansainvälinen sopimus SEUT 218 artiklan nojalla.
- 38 Suhteellisuusperiaatteen osalta parlamentti viittaa 8.4.2014 annettuun tuomioon Digital Rights Ireland ym. (C-293/12 ja C-594/12, EU:C:2014:238, 47 ja 48 kohta) perustuvaan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön ja katsoo, että tässä tapauksessa unionin lainsäätäjän harkintavalta on rajallinen ja että mainitusta periaatteesta johtuvien edellytysten noudattamista koskevan tuomioistuinvalvonnan on oltava tarkkaa erityisesti siksi, että kyse on puuttumisista perusoikeuksiin.
- 39 Parlamentti toteaa lisäksi, että – kuten 1.7.2008 annettuun Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomioon Liberty ym. v. Yhdistynyt kuningaskunta (CE:ECHR:2008:0701JUD005824300, 62 ja 63 kohta) perustuvasta Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännöstä ja 8.4.2014 annettuun tuomioon Digital Rights Ireland ym. (C-293/12 ja C-594/12, EU:C:2014:238, 54 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) perustuvasta unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee – suunnitellussa sopimuksessa on määrättävä selvistä ja täsmällisistä kyseessä olevien toimenpiteiden laajuutta ja soveltamista koskevista säännöistä, joissa asetetaan vähimmäisvaatimukset, jotta henkilöillä, joiden henkilötietoja on käsitelty, on riittävät takeet, joiden avulla näitä tietoja voidaan tehokkaasti suojata väärinkäytön vaaroilta sekä kaikenlaiselta näiden tietojen laittomalta saannilta ja käytöltä.
- 40 Parlamentti pohtii ensinnäkin yleisesti, onko ”PNR-järjestelmän” perustaminen perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdan toisessa virkkeessä tarkoitettulla tavalla välttämätön. Neuvosto ja komissio nimittäin eivät tähän mennessä ole osoittaneet objektiivisten seikkojen perusteella, että suunnitellun sopimuksen tekeminen todella on välttämätöntä.
- 41 Toiseksi parlamentti väittää, että suunniteltu sopimus koskee yleisesti kaikkia lentomatkestajia ilman, että nämä olisivat sellaisessa tilanteessa, joka voi johtaa rikosoikeudellisiin toimiin, ja ilman, että vaadittaisiin yhteyttä heidän PNR-tietojensa ja yleistä turvallisuutta koskevan uhan välillä. Tämän yleisen rajoitusten puuttumisen lisäksi perusteet ja edellytykset, jotka suunnitellussa sopimuksessa mainitaan, ovat epämääräisiä eivätkä mahdollista Kanadan viranomaisten toteuttaman PNR-tietojen käsittelyn rajoittamista täysin välttämättömään. On myös huomattava, ettei suunnitellussa sopimuksessa määrätä, että Kanadan viranomaisten oikeus saada kyseisiä tietoja edellyttäisi joko tuomioistuimen tai itsenäisen hallinnollisen yksikön toteuttamaa etukäteistä tarkastusta, jonka tarkoituksena olisi rajoittaa tietojen saanti ja niiden käyttö siihen, mikä on täysin välttämätöntä tavoitellun päämäärän saavuttamiseksi, ja joka suoritettaisiin kyseiselle tuomioistuimelle tai kyseiselle yksikölle osoitetusta rikoksen estämis-, selvittämisen- tai syyteharkintamenettelyssä esitetystä perustellusta pyynnöstä.
- 42 Parlamentti toteaa kolmanneksi PNR-tietojen säilytysajasta, joka on suunnitellun sopimuksen 16 artiklan mukaan viisi vuotta, että tätä aikaa sovelletaan täysin erotuksetta kaikkiin lentomatkestajiin. Se väittää lisäksi, ettei neuvosto ole esittänyt tällaisen ajan valinnalle mitään

objektiivisiin perusteisiin nojautuvia perusteluja. Vaikka oletettaisiin, että vuoden 2006 sopimuksessa määrätty kolmen ja puolen vuoden säilytysaika olisi ollut hyväksyttävissä, on kysyttävä, miksi kyseistä aikaa on pitänyt pidentää viiteen vuoteen.

- 43 Neljänneksi ja viimeiseksi parlamentti väittää, ettei suunnitellussa sopimuksessa varmisteta, että toimenpiteet, jotka Kanadan viranomaisten on toteutettava, ovat riittäviä ja että ne täyttävät perusoikeuskirjan 8 artiklan ja SEUT 16 artiklan olennaiset vaatimukset.

VII Tiivistelmä unionin tuomioistuimelle esitetyistä huomautuksista

- 44 Nyt käsiteltävästä lausuntopyynnöstä ovat esittäneet unionin tuomioistuimelle kirjallisia huomautuksia Bulgarian ja Viron hallitukset, Irlanti, Espanjan, Ranskan ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallitukset sekä neuvosto ja komissio.
- 45 Lisäksi unionin tuomioistuin esitti työjärjestyksensä 196 artiklan 3 kohdan nojalla jäsenvaltioille ja toimielimille kysymyksiä vastattaviksi kirjallisesti ja pyysi Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 24 artiklan toisen kohdan nojalla myös tietosuojavaltuutettua vastaamaan niihin. Tämä toimitti huomautuksensa unionin tuomioistuimelle.

A Lausuntopyynnön tutkittavaksi ottaminen

- 46 Ranskan hallitus ja neuvosto pohtivat tämän lausuntopyynnön jälkimmäisen kysymyksen tutkittavaksi ottamisen edellytysten täyttymistä. Ne toteavat nimittäin yhtäältä, ettei parlamentti kyseenalaista tällä kysymyksellään unionin toimivaltaa tehdä suunniteltu sopimus eikä myöskään toimivallan jakautumista tässä yhteydessä unionin ja jäsenvaltioiden välillä. Toisaalta virheellinenkin SEUT 82 ja SEUT 87 artiklan käyttö ei vaikuta mitenkään menettelyyn, jota suunnitellun sopimuksen tekemistä koskevan neuvoston päätöksen antamisessa on noudatettava, siltä osin kuin sekä SEUT 16 artiklan että SEUT 82 ja SEUT 87 artiklan soveltaminen edellyttää toimimista tavallisen lainsäätämisyjärjestyksen mukaisesti. Kummassakin tapauksessa on siis sovellettava SEUT 218 artiklan 6 kohdan a alakohdan v alakohtaa, joten edellytyksenä on parlamentin hyväksyntä.

B Suunnitellun sopimuksen tekemistä koskevan neuvoston päätöksen asianmukainen oikeusperusta

- 47 Bulgarian ja Viron hallitukset, Irlanti, Ranskan ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallitukset sekä neuvosto ja komissio katsovat, että suunnitellun sopimuksen pääasiallisena tarkoituksena on varmistaa yleinen turvallisuus, kuten tämä ilmenee erityisesti sopimuksen johdanto-osan ensimmäisestä kolmanteen ja viidennestä kohdasta samoin kuin sen 1 ja 3 artiklasta. Jos henkilötietojen suojaakin olisi pidettävä suunnitellun sopimuksen tarkoituksena, se olisi liitännäinen suhteessa pääasialliseen tarkoitukseen.
- 48 Neuvosto ja komissio lisäävät, että vaikka onkin totta, että PNR-tietojen siirrossa kolmansiin maihin on noudatettava perusoikeuskirjaa, näiden tietojen suoja koskevissa suunnitellun sopimuksen määräyksissä on kyse vain välineestä, jonka avulla kyseisellä sopimuksella pyritään torjumaan terrorismia ja vakavaa kansainvälistä rikollisuutta. Niinpä se, että suunnitellussa sopimuksessa vahvistetaan huomattavalla määrällä sopimusmääräyksiä PNR-tietojen siirron yksityiskohtaiset säännöt ja edellytykset perusoikeuksia kunnioittaen ja luodaan tietynlainen ”henkilötietojen suojan riittävä tasoa koskeva päätös”, ei kumoa sitä, että suunnitellun sopimuksen pääasiallisena tarkoituksena pysyy yleinen turvallisuus. SEUT 16 artikla on toimen asianmukainen oikeusperusta vain silloin, kun toimen pääasiallisena tarkoituksena on henkilötietojen suoja. Päinvastoin toimilla, joilla on tarkoitus toteuttaa

tietyjä henkilötietojen käsittelyä edellyttäviä alakohtaisia politiikkoja, on oltava asianomaista politiikkaa vastaava oikeusperusta, ja niissä on noudatettava samanaikaisesti perusoikeuskirjan 8 artiklaa ja SEUT 16 artiklan nojalla annettuja unionin toimia.

- 49 Siltä osin kuin kyse on SEUT 16 artiklan, SEUT 82 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan d alakohdan ja SEUT 87 artiklan 2 kohdan a alakohdan mahdollisesta kumuloinnista suunnitellun sopimuksen tekemistä koskevan neuvoston päätöksen aineellisina oikeusperustoina, Ranskan hallitus väittää toissijaisesti, että tällainen kumulointi olisi ajateltavissa, koska kyseiset oikeusperustat sopivat keskenään yhteen siltä osin kuin niissä kaikissa määrätään tavallisesta lainsäätämisyjärjestyksestä. Sen mielestä on lähtökohtaisesti tosin niin, että kun otetaan huomioon, että Irlanti ja Yhdistynyt kuningaskunta sekä Tanskan kuningaskunta eivät pöytäkirjojen N:o 21 ja N:o 22 nojalla osallistu EUT-sopimuksen kolmannen osan V osaston soveltamisalaan kuuluvien toimien antamiseen, toimea ei voida perustaa samanaikaisesti kyseisen V osaston soveltamisalaan kuuluvien määräyksiin ja siihen kuulumattomiin määräyksiin. Ranskan hallitus kuitenkin väittää, että mikäli SEUT 16 artiklan nojalla annetaan sääntöjä, jotka koskevat sitä, että jäsenvaltiot käsittelevät henkilötietoja EUT-sopimuksen kolmannen osan V osaston 4 tai 5 luvun soveltamisalaan kuuluvassa toiminnassaan, Irlanti ja Yhdistynyt kuningaskunta sekä Tanskan kuningaskunta eivät osallistu kyseisten sääntöjen antamiseen, koska nämä säännöt eivät pöytäkirjan N:o 21 6 a artiklan ja pöytäkirjan N:o 22 2 a artiklan mukaan sido mainittuja jäsenvaltioita.
- 50 Neuvosto sitä vastoin katsoo, että yhtäältä SEUT 16 artiklan ja toisaalta SEUT 82 ja SEUT 87 artiklan kumulointi ei olisi laillisesti hyväksyttävissä, kun otetaan huomioon pöytäkirjoista N:o 21 ja N:o 22 johtuvat erityiset säännöt neuvoston äänestysmenettelyistä Irlannin ja Yhdistyneen kuningaskunnan sekä Tanskan kuningaskunnan osallistumisen osalta.

C Suunnitellun sopimuksen yhteensopivuus EUT-sopimuksen ja perusoikeuskirjan määräysten kanssa

- 51 Kaikki unionin tuomioistuimelle huomautuksia esittäneet jäsenvaltiot sekä neuvosto ja komissio katsovat pääasiallisesti, että suunniteltu sopimus sopii yhteen EUT-sopimuksen ja perusoikeuskirjan määräysten kanssa.
- 52 Siltä osin kuin kyse on puuttumisesta perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa vahvistettuihin perusoikeuksiin, Viron ja Ranskan hallitukset yhtyvät parlamentin puolustamaan näkemykseen, jonka mukaan suunniteltu sopimus merkitsee tällaista puuttumista, koska sen 4 artiklan 1 kohdassa unioni veloitetaan olemaan estämättä PNR-tietojen siirtoja Kanadan toimivaltaiselle viranomaiselle ja koska sen 3 artiklassa määrätään, että kyseinen viranomainen käsittelee mainittuja tietoja. Ranskan hallitus kuitenkin katsoo, ettei tällaista puuttumista tulisi pitää erityisen vakavana, kun otetaan huomioon, ettei se ole yhtä laajaa kuin se, joka johtui yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tai yleisten viestintäverkkojen yhteydessä tuotettavien tai käsiteltävien tietojen säilyttämisestä ja direktiivin 2002/58/EY muuttamisesta 15.3.2006 annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivistä 2006/24/EY (EUVL 2006, L 105, s. 54), joka oli kyseessä 8.4.2014 annettuun tuomioon Digital Rights Ireland ym. johtaneessa asiassa (C-293/12 ja C-594/12, EU:C:2014:238). PNR-tietojen perusteella ei myöskään voida tehdä kovin täsmällisiä päätelmiä lentomatkustajien yksityiselämästä.
- 53 Kaikki huomautuksia esittäneet jäsenvaltiot sekä neuvosto ja komissio katsovat, että suunnitellulla sopimuksella on yleisen edun mukainen tavoite, nimittäin terrorismin ja vakavan kansainvälisen rikollisuuden torjunta.
- 54 Suhteellisuusperiaatteesta johtuvien vaatimusten osalta neuvosto ja komissio ovat yhtä mieltä parlamentin kanssa ja huomauttavat erityisesti viittaamalla 8.4.2014 annettuun tuomioon Digital Rights Ireland ym. (C-293/12 ja C-594/12, EU:C:2014:238, 54 kohta) perustuvaan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön sekä direktiivin 95/46 6 artiklan 1 kohdan c alakohtaan, että

suunnitellussa sopimuksessa on määrättävä selvistä ja täsmällisistä kyseessä olevan puuttumisen laajuutta ja soveltamista koskevista säännöistä sekä riittävästä takeista, joiden avulla henkilötietoja voidaan tehokkaasti suojata väärinkäytön vaaroilta sekä kaikenlaiselta näiden tietojen laittomalta saannilta ja käytöltä.

- 55 Erityisesti sen osalta, onko PNR-tietojen siirto Kanadaan välttämätöntä, komissio myöntää neuvoston tukemana, ettei ole olemassa täsmällisiä tilastoja, joiden avulla voitaisiin tietää, miten nämä tiedot edistävät rikollisuuden ja terrorismin estämistä, havaitsemista, tutkimista ja niistä syytteen panemista. PNR-tietojen käytön välttämättömyyden vahvistavat kuitenkin tiedot, jotka ovat peräisin PNR-tietoja lainvalvontatarkoituksiin jo käytäviltä kolmansilta mailta ja jäsenvaltioilta. Komissio toteaa erityisesti, että matkustajarekisteritietojen käyttöä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden ehkäisemistä, paljastamista, tutkimista ja syytteenpanoa varten koskevasta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivistä 2.2.2011 annetun ehdotuksen (KOM(2011) 32 lopullinen) perusteluissa todetaan tässä yhteydessä, että eräiden maiden kokemukset osoittavat, että PNR-tietojen käyttö on ratkaisevalla tavalla edistänyt huumekaupan, ihmiskaupan ja terrorismin torjuntaa ja auttanut ymmärtämään paremmin terroristi- ja muiden rikollisverkostojen kokoonpanoa ja toimintaa.
- 56 Komissio väittää lisäksi, että Kanadan viranomaiset ovat toimittaneet tietoja, jotka osoittavat, että PNR-tiedot ovat ratkaisevasti myötävaikuttaneet terrorismista tai vakavasta rikollisuudesta mahdollisesti epäiltyjen henkilöiden tunnistamiseen. Niinpä on huomattava, että kun unionin ja Kanadan välisillä lennoilla matkusti vuoden 2014 huhtikuun ja vuoden 2015 maaliskuun välisenä ajanjaksona 28 miljoonaa lentomatkustajaa, kyseiset tiedot mahdollistivat 178 henkilön ottamisen kiinni heidän henkilöllisyytensä selvittämiseksi sekä huumausaineiden takavarikoinnin 71 tapauksessa ja lapsipornografisen aineiston takavarikoinnin kahdessa tapauksessa. Kyseiset tiedot mahdollistivat myös terrorismiin liittyneiden tutkimusten käynnistämisen tai jatkamisen 169 tapauksessa. Komissio väittää lopuksi, että matkustajarekisteritietojen (PNR) siirtoa kolmansiin maihin koskevasta kokonaisvaltaisesta lähestymistavasta 21.9.2010 annetusta komission tiedonannosta (KOM(2010) 492 lopullinen; jäljempänä tiedonanto KOM(2010) 492) ilmenee, että unionilla on velvollisuus ”tehdä yhteistyötä kolmansien maiden kanssa [terrorismin ja vakavan kansainvälisen rikollisuuden] uhkien torjumiseksi”.
- 57 Viron hallitus, Irlanti, Espanjan, Ranskan ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallitukset sekä neuvosto ja komissio ovat pääasiallisesti sitä mieltä, että suunnitellussa sopimuksessa noudatetaan suhteellisuusperiaatteesta johtuvia vaatimuksia ja että nyt käsiteltävä asia poikkeaa asiasta, joka oli kyseessä 8.4.2014 annetussa tuomiossa Digital Rights Ireland ym. (C-293/12 ja C-594/12, EU:C:2014:238). Suunnitellussa sopimuksessa määrätty mekanismi muistuttaa järjestelmällistä ulkorajoilla toteutettavaa valvontaa ja lentokentillä toteutettavia turvatarkastuksia pikemminkin kuin direktiivissä 2006/24 tarkoitettua kaltaista tietojen säilyttämistä. Lisäksi kyseinen sopimus, jonka luonne ja vaikutukset ovat selvästi rajallisemmat kuin mainitulla direktiivillä, sisältää tästä direktiivistä poiketen tiukkoja sääntöjä tietoihin pääsyn ja niiden käytön edellytyksistä ja rajoituksista sekä sääntöjä tietoturvasta. Lopuksi tässä samassa sopimuksessa määrätään riippumattoman viranomaisen toteuttamasta kyseisten sääntöjen noudattamisen valvonnasta, asianomaisille henkilöille heidän tietojensa siirrosta ja käsittelystä annettavasta tiedosta, tietoihin pääsyä ja niiden oikaisua koskevasta oikeudesta sekä hallinnollisista ja oikeudellisista muutoksenhakukeinosta näiden henkilöiden oikeuksien takaamiseksi.
- 58 Parlamentin argumentista, jonka mukaan suunnitellussa sopimuksessa ei aseteta PNR-tietojen siirron edellytykseksi yleiseen turvallisuuteen kohdistuvan uhan olemassaoloa, Viron, Ranskan ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallitukset sekä komissio esittävät pääasiallisesti, että PNR-tietojen käytöllä pyritään mahdollistamaan sellaisten henkilöiden tunnistaminen, jotka eivät siihen asti ole olleet toimivaltaisten yksiköiden tiedossa ja jotka ovat mahdollinen uhka turvallisuudelle, sillä tältä osin tiedossa jo olevat henkilöt voidaan tunnistaa ennalta annettavien lentomatkustajatietojen perusteella. Ennalta ehkäisemistä koskevaa tavoitetta ei siis voitaisi saavuttaa, jos PNR-tietojen toimittaminen olisi sallittua ainoastaan niistä henkilöistä, joiden jo on ilmoitettu olevan turvallisuusuhka.

- 59 PNR-tietojen käyttöä koskevista rajoituksista neuvosto ja komissio toteavat, että suunnitellun sopimuksen 3 artiklan 3 kohdassa tehty viittaus Kanadan lainsäädäntöön ei mahdollista päätelmää, jonka mukaan kyseinen sopimus on liian epämääräinen. Kyseiset toimielimet huomauttavat tässä yhteydessä, että kansainväliseen sopimukseen on vaikea sisällyttää vain unionin oikeuden mukaisia käsitteitä. Suunnitellun sopimuksen 3 artiklan 5 kohdan b alakohdasta kyseiset toimielimet väittävät, että mainittu määräys heijastaa Kanadan perustuslaissa kaikille Kanadan viranomaisille asetettua velvollisuutta noudattaa oikeusviranomaisen antamaa sitovaa ratkaisua. Lisäksi kyseinen määräys edellyttää, että oikeusviranomaisen tutkii PNR-tietoihin pääsyn välttämättömyyttä ja oikeasuhteisuutta koskevien kriteerien kannalta ja että kyseinen pääsy perustellaan oikeusviranomaisen ratkaisussa. Neuvosto ja komissio toteavat lopuksi, etteivät Kanadan viranomaiset käytännössä koskaan panneet kyseistä määräystä täytäntöön vuoden 2006 sopimuksen tultua voimaan.
- 60 PNR-tietoihin pääseviä viranomaisia ja henkilöitä koskevista rajoituksista neuvosto ja komissio katsovat, että se, että Kanadan toimivaltaista viranomaista ei ole yksilöity suunnitellussa sopimuksessa, on menettelyllinen kysymys, jolla ei ole mitään vaikutusta suhteellisuusperiaatteen noudattamiseen kyseisellä sopimuksella. Joka tapauksessa on niin, että vuoden 2014 kesäkuussa Kanada ilmoitti unionille, että CBSA on suunnitellun sopimuksen 2 artiklan d alakohdassa tarkoitettu Kanadan toimivaltainen viranomainen. Koska suunnitellun sopimuksen 16 artiklan 2 kohdan mukaan Kanadan on rajattava pääsy PNR-tietoihin ”rajoitetulle määrälle Kanadan erikseen valtuuttamia virkamiehiä”, tämän seurauksena vain CBSA:n henkilöstöllä on valtuutus ottaa vastaan ja käsitellä kyseisiä tietoja. Komissio ja neuvosto toteavat lopuksi, että suunnitellun sopimuksen 9 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdassa sekä 9 artiklan 4 ja 5 kohdassa on lisätakeita.
- 61 Sen osalta, ettei suunnitellussa sopimuksessa aseteta PNR-tietoihin pääsyn edellytykseksi oikeusviranomaisen tai riippumattoman hallintoviranomaisen toteuttamaa etukäteisvalvontaa, Irlanti katsoo, ettei tällainen valvonta ole välttämätön, kun otetaan huomioon suunnitellun sopimuksen 11–14, 16, 18 ja 20 artiklaan jo sisältyvät suojatoimet. Viron ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallitukset katsovat, ettei käsiteltäviä PNR-tietoja vastaavia kriteerejä ole mahdollista määrittää etukäteen, joten ennakkoluvan saamista ei voida vaatia järjestelmällisesti. Tällainen lupa voi siis olla vain yleinen, joten se ei tuo mitään lisäarvoa.
- 62 Siltä osin kuin kyse on PNR-tietojen luovuttamisesta muille viranomaisille, komissio toteaa, että suunnitellun sopimuksen 1, 3, 18 ja 19 artiklassa määritellään tiukasti tarkoitukset, joita varten kyseisiä tietoja voidaan käsitellä, ja niiden luovuttamisen edellytykset. Joka tapauksessa on niin, kuten kyseinen toimielin korostaa, että kaikesta PNR-tietojen luovuttamisesta on suunnitellun sopimuksen 17 artiklan mukaan säilytettävä lokitiedot, se on dokumentoitava ja sen on oltava riippumattoman viranomaisen jälkikäteen toteuttaman valvonnan kohteena.
- 63 PNR-tietojen säilytysajasta Viron ja Ranskan hallitukset, Irlanti ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus väittävät, ettei säilytysaika ylitä sitä, mikä on täysin välttämätöntä suunnitellun sopimuksen asiayhteydessä, kun tätä tarkastellaan kokonaisuutena. Terrorismirikoksia ja vakavaa kansainvälistä rikollisuutta koskevien tutkimusten monitahoisuuden ja vaikeuden takia on mahdollista, että matkustajan, jota tällaiset teot koskevat, tekemän matkan ja sen ajankohdan välillä, jona lainvalvontaviranomaiset tarvitsevat pääsyä PNR-tietoihin kyseisten rikosten havaitsemiseksi, tutkimiseksi ja niistä syytteeseen panemiseksi, kuluu tietty aika. Rikosoikeudelliset menettelyt saattavat päättyä yli viisi vuotta PNR-tietojen toimittamisen jälkeen. Lisäksi on otettava huomioon suunnitellun sopimuksen 16 artiklan määräykset, joissa on tiukkoja menettelyvaatimuksia PNR-tietojen peittämisen ja peitettyjen tietojen tarkastelun sallimisen osalta, jotta henkilötiedot saisivat lisäsuojaa, sekä sopimuksen 8 artiklan 5 kohdan määräykset, joissa määrätään erityisestä järjestelmästä arkaluonteisia tietoja varten.
- 64 Neuvosto ja komissio lisäävät, että PNR-tietojen säilytysaika on direktiivin 95/46 6 artiklan mukaisesti määritettävä sen mukaan, miten välttämättömiä nämä tiedot ovat niiden keräämisen tarkoitusten toteuttamisen kannalta, joten tietyn säilytysajan oikeasuhteisuutta ei voida arvioida abstraktisti.

Kyseiset toimielimet korostavat, että suunnitellun sopimuksen sopimuspuolet ovat pitäneet tässä sopimuksessa määrättyä viiden vuoden säilytysaikaa täysin välttämättömänä sopimuksen tarkoitusten toteuttamiseksi. Ne lisäävät, että vuoden 2006 sopimuksessa määrätyn kaltainen kolmen ja puolen vuoden aika olisi Kanadan mielestä sitä vastoin ollut omiaan estämään PNR-tietojen tehokkaan käytön sellaisten tilanteiden havaitsemiseksi, jotka ilmentävät kohonnutta terrorismin tai järjestäytyneen rikollisuuden riskiä, kun otetaan huomioon, että tutkimukset vievät aikaa. Lisäksi suunnitellun sopimuksen 16 artiklan 3 kohdassa määrätään, että 30 vuorokautta PNR-tietojen vastaanottamisesta näistä tiedoista erotetaan niiden tunnistamisen mahdollistavat tiedot ja että tunnistamisen estämistä jatketaan kaksi vuotta kyseisten tietojen vastaanottamisesta.

- 65 Perusoikeuskirjan 8 artiklan 3 kohdassa ja SEUT 16 artiklan 2 kohdassa edellytetystä riippumattoman viranomaisen toteuttamasta henkilötietojen suojaa koskevien sääntöjen noudattamisen valvonnasta neuvosto ja komissio toteavat, että se, että suunnitellussa sopimuksessa ei yksilöidä Kanadan toimivaltaista viranomaista, ei kyseenalaista toimenpiteiden, jotka Kanadan on toteutettava, riittävyyttä. Kyseiset toimielimet toteavat lisäksi, että tieto kyseisen sopimuksen 10 ja 14 artiklassa tarkoitetuista toimivaltaisista viranomaisista on ilmoitettu komissiolle.
- 66 Siltä osin kuin kyse on muun muassa 9.3.2010 annettuun tuomioon komissio v. Saksa (C-518/07, EU:C:2010:125, 30 kohta) perustuvan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön, jonka mukaan valvontaviranomaisen on oltava itsenäinen siten, että se voi suorittaa tehtävänsä vapaana ulkoisesta vaikuttamisesta, noudattamisesta, komissio huomauttaa, että Kanadan tietosuojavaltuutettu on riippumaton viranomainen niin institutionaalisella kuin toiminnallisellakin tasolla. Komissio lisää, että koska Kanadan lainsäädännössä ei anneta tietoihin tutustumista koskevaa oikeutta ulkomaalaisille, jotka eivät oleskele Kanadassa, suunnitellun sopimuksen 10 ja 14 artiklassa on pitänyt määrätä ”hallinnollisin keinoin muodostetun viranomaisen” perustamisesta sen takaamiseksi, että kaikki henkilöt, joita asia mahdollisesti koskee, voivat käyttää oikeuksiaan, myös tietoihin tutustumista koskevaa oikeutta.

VIII Unionin tuomioistuimen kannanotto

- 67 Aluksi on muistutettava, että unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kansainvälisen sopimuksen, jonka unioni on tehnyt SEUT 217 ja SEUT 218 artiklan mukaisesti, määräykset ovat sopimuksen tultua voimaan erottamaton osa unionin oikeusjärjestystä (ks. vastaavasti tuomio 30.4.1974, Haegeman, 181/73, EU:C:1974:41, 5 kohta ja tuomio 11.3.2015, Oberto ja O’Leary, C-464/13 ja C-465/13, EU:C:2015:163, 29 kohta; lausunto 2/13 (Unionin liittyminen Euroopan ihmisoikeussopimukseen), 18.12.2014, EU:C:2014:2454, 180 kohta). Kyseisen sopimuksen määräysten on siis oltava täysin yhdenmukaisia perussopimusten kanssa ja niistä johtuvien perustuslaillisten periaatteiden kanssa.

A Lausuntopyynnön tutkittavaksi ottaminen

- 68 SEUT 218 artiklan 11 kohdan mukaan jäsenvaltio, parlamentti, neuvosto tai komissio voi hankkia unionin tuomioistuimen lausunnon siitä, onko suunniteltu sopimus sopusoinnussa perussopimusten kanssa.
- 69 Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kyseisen määräyksen tarkoituksena on ehkäistä vaikeuksia, jotka voisivat aiheutua oikeudenkäynneistä, jotka koskisivat unionia sitovien kansainvälisten sopimusten yhteensopivuutta perussopimusten kanssa. On nimittäin niin, että tuomioistuimen ratkaisusta, jossa mahdollisesti todetaan unionia sitovan kansainvälisen sopimuksen tekemisen jälkeen, että tällainen sopimus on joko sisältönsä tai sopimuksen tekemisessä käytetyn menettelytavan vuoksi yhteensopimaton perussopimusten määräysten kanssa, aiheutuisi paitsi unionin

sisällä myös kansainvälisissä suhteissa vakavia vaikeuksia ja mahdollisesti vahinkoa kaikille osapuolille, joita asia koskee, kolmannet valtiot mukaan lukien (lausunto 2/13 (Unionin liittyminen Euroopan ihmisoikeussopimukseen), 18.12.2014, EU:C:2014:2454, 145 ja 146 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 70 SEUT 218 artiklan 11 kohdassa määrätyn menettelyn yhteydessä on siis voitava tutkia kaikki kysymykset, jotka ovat omiaan herättämään epäilyksiä sopimuksen aineellisesta tai muodollisesta pätevyydestä perussopimusten kannalta. Sen arviointi, onko sopimus yhteensopiva perussopimusten kanssa, voi tämän osalta erityisesti riippua paitsi toimivaltaa, menettelyä tai unionin toimielinjärjestelmää koskevista määräyksistä myös aineellisoikeudellisista määräyksistä (ks. vastaavasti EY 300 artiklan 6 kohdan osalta lausunto 1/08 (Sopimukset GATS-sopimukseen perustuvien erityisten sitoumusten listojen muuttamisesta), 30.11.2009, EU:C:2009:739, 108 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Tämä pätee kysymykseen kansainvälisen sopimuksen yhteensopivuudesta SEU 6 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan kanssa ja siis perusoikeuskirjassa vahvistettujen takeiden kanssa, koska perusoikeuskirjalla on sama oikeudellinen arvo kuin perussopimuksilla.
- 71 Suunnitellun sopimuksen tekemistä koskevan neuvoston päätöksen asianmukaisen oikeusperustan kysymyksen osalta on palautettava mieleen, että asianmukaisen oikeudellisen perustan valinnalla on perustuslaillinen merkitys, sillä koska unionilla on vain rajoitettua erityistoimivaltaa, unionin on liitettävä antamansa toimet EUT-sopimuksen määräyksiin, joissa sille todellakin annetaan toimivalta tähän tarkoitukseen (ks. vastaavasti tuomio 1.10.2009, komissio v. neuvosto, C-370/07, EU:C:2009:590, 47 kohta).
- 72 Virheellisen oikeusperustan käyttäminen voi siis johtaa itse sopimuksen tekemistä koskevan toimen kumoamiseen ja tehdä siten pätemättömäksi unionin suostumuksen sitoutua allekirjoittamaansa sopimukseen.
- 73 Ranskan hallituksen ja neuvoston argumentti, jonka mukaan mahdollisesti virheellinen oikeusperustan valinta ei tässä tapauksessa vaikuttaisi unionin toimivaltaan tehdä suunniteltu sopimus, unionin ja jäsenvaltioiden väliseen toimivallan jakautumiseen tässä yhteydessä tai noudatettavaan sopimuksen tekemistä koskevan toimen antamismenettelyyn, ei ole omiaan johtamaan nyt käsiteltävän lausuntopyynnön jälkimmäisen kysymyksen tutkimatta jättämiseen.
- 74 On nimittäin katsottava, että kun otetaan huomioon tämän lausunnon 69 kohdassa mieleen palautettu SEUT 218 artiklan 11 kohdassa määrätyn menettelyn tehtävä, joka on ehkäistä unionin tuomioistuimelta etukäteen pyydettyä lausunnon välityksellä unionin tasolla ja kansainvälisellä tasolla mahdollisia vaikeuksia, jotka voisivat aiheutua kansainvälisen sopimuksen tekemistä koskevan toimen kumoamisesta, pelkkä tällaisen kumoamisen riski riittää siihen, että unionin tuomioistuimelta voidaan pyytää lausuntoa. Lisäksi kysymys siitä, mitä tosiasiallisia vaikutuksia aiheutuisi tietyssä tapauksessa oikeusperustan tai oikeusperustojen virheellisestä valinnasta suunnitellun sopimuksen tekemistä koskevan neuvoston päätöksen kaltaisen, kansainvälisen sopimuksen tekemistä koskevan toimen pätevyyteen, liittyy erottamattomasti asianmukaista oikeusperustaa koskevan kysymyksen asiasisällön tutkimiseen, joten sitä ei voida arvioida tarkasteltaessa lausuntopyynnön tutkittavaksi ottamisen edellytysten täyttymistä.
- 75 Edellä esitetystä seuraa, että koko tämä lausuntopyyntö on otettava tutkittavaksi.

B Suunnitellun sopimuksen tekemistä koskevan neuvoston päätöksen asianmukainen oikeusperusta

- 76 Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin toimen – kansainvälisen sopimuksen tekemiseksi annettava toimi mukaan lukien – oikeudellisen perustan valinnan on perustuttava sellaisiin objektiivisiin seikkoihin, jotka voivat olla tuomioistuimen suorittaman valvonnan

kohteena ja joihin kuuluvat toimen tarkoitus ja sisältö (tuomio 6.5.2014, komissio v. parlamentti ja neuvosto, C-43/12, EU:C:2014:298, 29 kohta ja tuomio 14.6.2016, parlamentti v. neuvosto, C-263/14, EU:C:2016:435, 43 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 77 Jos unionin toimea tarkasteltaessa ilmenee, että sillä on kaksi eri tarkoitusta tai että siinä on kahdenlaisia tekijöitä, ja jos toinen näistä on yksilöitävissä toimen pääasiallisesti tarkoitukseksi tai tekijäksi, kun taas toinen on ainoastaan liitännäinen, on käytettävä yhtä oikeudellista perustaa, toisin sanoen sitä, jota toimen pääasiallinen tai määräävä tarkoitus tai tekijä edellyttää. Jos sen sijaan toimella on useampi samanaikainen tarkoitus tai sillä on useita osatekijöitä, joita ei voida erottaa toisistaan ja joista mikään ei ole toiseen nähden liitännäinen, jolloin on mahdollista soveltaa useita perussopimusten määräyksiä, tällaista toimea annettaessa on poikkeuksellisesti käytettävä useaa eri oikeudellista perustaa (tuomio 14.6.2016, parlamentti v. neuvosto, C-263/14, EU:C:2016:435, 44 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 78 Kahden oikeudellisen perustan käyttäminen ei kuitenkaan ole mahdollista, jos näiden perustojen osalta määrätyt menettelyt ovat keskenään yhteensopimattomia (tuomio 6.11.2008, parlamentti v. neuvosto, C-155/07, EU:C:2008:605, 37 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 79 Suunnitellun sopimuksen tekemistä koskevan neuvoston päätöksen asianmukainen oikeusperusta on määritettävä edellä esitetyn valossa.

1. Suunnitellun sopimuksen tarkoitus ja sisältö

- 80 Kuten suunnitellun sopimuksen johdanto-osan kolmannesta kohdasta ilmenee, sopimuspuolet pyrkivät tällä sopimuksella tehostamaan ja edistämään yhteistyötään. Tätä varten sopimuksen 1 artiklassa, jonka otsikkona on ”Sopimuksen tarkoitus”, määrätään, että ”osapuolet määrittävät – ehdot, jotka koskevat [PNR-tietojen] siirtämistä ja käyttöä yleisen turvallisuuden varmistamiseksi, sekä keinot, joilla tiedot suojataan”.
- 81 Siltä osin kuin kyse on tässä 1 artiklassa mainitusta yleisen turvallisuuden varmistamisen tavoitteesta, suunnitellun sopimuksen johdanto-osan ensimmäisessä kohdassa täsmennetään muun muassa, että sopimuspuolet pyrkivät estämään, torjumaan, tukahduttamaan ja poistamaan terrorismia ja terroritoimintaan liittyviä rikoksia sekä muuta vakavaa kansainvälistä rikollisuutta. Tässä yhteydessä johdanto-osan toisessa ja neljännessä kohdassa korostetaan, että on tärkeää yhtäältä torjua terrorismia, terroritoimintaan liittyviä rikoksia sekä muuta vakavaa kansainvälistä rikollisuutta ja toisaalta käyttää PNR-tietoja ja vaihtaa tietoja kyseistä torjuntaa varten. Näiden toteamusten perusteella kyseisen johdanto-osan viidennessä kohdassa mainitaan, että yleisen turvallisuuden varmistamiseksi ja lainvalvontatarkoituksia varten on laadittava säännöt, jotka koskevat lentoliikenteen harjoittajien toteuttamaa PNR-tietojen siirtämistä Kanadalle. Lopuksi saman johdanto-osan 16 kohdassa korostetaan sen merkitystä, että Kanadan saamat PNR-tiedot sekä olennaiset ja asiaankuuluvat PNR-tiedot sisältävät analyttiset tiedot jaetaan kansainvälisen poliisiyhteistyön ja oikeudellisen yhteistyön edistämiseksi unionin jäsenvaltioiden toimivaltaisten poliisi- ja oikeusviranomaisten sekä Europolin ja Eurojustin kanssa.
- 82 Niinpä on katsottava, että suunnitellun sopimuksen tarkoituksena on varmistaa yleinen turvallisuus siirtämällä PNR-tietoja Kanadaan ja käyttämällä niitä terrorismirikosten ja vakavan kansainvälisen rikollisuuden torjunnassa ja myös jakamalla näitä tietoja unionin jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten sekä Europolin ja Eurojustin kanssa.
- 83 Suunnitellun sopimuksen 1 artiklassa mainitusta jälkimmäisestä tarkoituksesta eli PNR-tietojen suojaamista koskevien keinojen määrittämisestä on huomattava yhtäältä, että suunnitellun sopimuksen johdanto-osan toisessa, kuudennessa ja seitsemännessä kohdassa korostetaan tarvetta kunnioittaa SEU 6 artiklaan perustuvien unionin sitoumusten mukaisesti perusoikeuksia, erityisesti perusoikeuskirjan

7 artiklassa taattua oikeutta yksityiselämän kunnioittamiseen ja perusoikeuskirjan 8 artiklassa taattua oikeutta henkilötietojen suojaan, ja niissä muistutetaan samalla, että sopimuspuolilla on tietosuojan ja yksityisyyteen liittyviä yhteisiä arvoja.

- 84 Toisaalta suunnitellun sopimuksen 5 artiklan määräyksistä ilmenee, että sääntöjen, joita Kanadan toimivaltaisen viranomaisen on noudatettava PNR-tietojen käsittelyssä, katsotaan takaavan henkilötietojen suojaa koskevassa unionin lainsäädännössä edellytetyn riittävän tietosuojan tason, joten suunnitellulla sopimuksella on myös tarkoitus varmistaa tällainen kyseisten tietojen suojan taso.
- 85 Juuri näiden näkökohtien perusteella sopimuksen 1 artiklassa mainitaan nimenomaisesti sopimuksen kyseiset kaksi tarkoitusta.
- 86 Suunnitellun sopimuksen sisällöstä on huomattava, että sen ensimmäinen osa, jonka otsikko on ”Yleiset määräykset” (1–6 artikla), sisältää sopimuksen 5 artiklan, jossa määrätään, että mikäli kyseistä sopimusta noudatetaan, Kanadan toimivaltaisen viranomaisen katsotaan tarjoavan unionin asiaa koskevassa tietosuojalainsäädännössä edellytetyn riittävän tietosuojan tason PNR-tietojen käsittelyssä ja käytössä, ja että lentoliikenteen harjoittajan, joka antaa PNR-tietoja Kanadalle saman sopimuksen mukaisesti, katsotaan noudattavan oikeudellisia vaatimuksia, joita unionissa sovelletaan PNR-tietojen siirtoon unionista Kanadaan. Kyseinen ensimmäinen osa sisältää myös suunnitellun sopimuksen 4 artiklan, jonka 1 kohdassa määrätään, että unioni varmistaa, ettei lentoliikenteen harjoittajia estetä siirtämästä PNR-tietoja Kanadan toimivaltaiselle viranomaiselle, joka suunnitellun sopimuksen 2 artiklan d alakohdan mukaan vastaa PNR-tietojen vastaanottamisesta ja käsittelystä. Lisäksi suunnitellun sopimuksen 3 artiklan, jossa vahvistetaan tarkoitukset, jotka oikeuttavat PNR-tietojen käsittelyn Kanadan toimivaltaisessa viranomaisessa, 1 kohdassa määrätään, että tämä käsittely on sallittua ainoastaan terrorismirikosten ja vakavan kansainvälisen rikollisuuden estämiseksi, havaitsemiseksi, tutkimiseksi tai niistä syytteen panemiseksi, samalla kun sen 4 ja 5 kohdassa määrätään tästä säännöstä hyvin rajallisia poikkeuksia. Lopuksi saman sopimuksen 6 artiklan mukaan PNR-tiedot ja PNR-tietoja sisältävät merkitykselliset ja asianmukaiset analyttiset tiedot jaetaan jäsenvaltioiden toimivaltaisten oikeus- tai poliisiviranomaisten, Europolin ja Eurojustin kanssa tai ne asetetaan näiden saataville noudattaen lainvalvontaa tai tiedon jakamista koskevia sopimuksia ja järjestelyjä.
- 87 Suunnitellun sopimuksen toisessa osassa, jonka otsikko on ”PNR-tietojen käsittelyyn sovellettavat suojatoimet” (7–21 artikla), määrätään säännöistä ja periaatteista, joilla säännellään ja rajoitetaan sitä, miten Kanadan toimivaltainen viranomainen voi käyttää PNR-tietoja Kanadassa, ja niiden luovuttamista tämän kolmannen maan muille viranomaisille ja muiden kolmansien maiden viranomaisille. Niinpä suunnitellun sopimuksen 7 artikla sisältää syrjäntäkieltolausekkeen ja sen 8 artikla säännön, joka koskee erityisesti arkaluonteisia tietoja ja jossa näiden tietojen käytölle on asetettu rajoittavia edellytyksiä. Lisäksi tähän toiseen osaan sisältyvissä suunnitellun sopimuksen 9 artiklassa on sääntöjä PNR-tietoja koskevasta tietoturvasta ja näiden tietojen eheydestä ja 10 artiklassa taas sääntöjä suunnitellun sopimuksen sisältämien suojatoimien noudattamisen valvonnasta. Saman sopimuksen 11–14 artiklassa puolestaan määrätään avoimuussäännöistä ja vahvistetaan henkilöiden, joiden PNR-tiedoista on kyse, oikeudet, kuten oikeus tutustua tietoihin, oikeus pyytää niihin korjausta ja oikeus muutoksenhakuun.
- 88 Edelleen suunnitellun sopimuksen toiseen osaan sisältyvässä 15 artiklassa edellytetään, että Kanada ei yksinomaan PNR-tietojen automaattisen käsittelyn perusteella tee päätöksiä, joilla on huomattavia kielteisiä vaikutuksia, ja sen 16 artiklassa määrätään sääntöjä muun muassa kyseisten tietojen säilytysajasta sekä niiden peittämistä ja peitettyjen tietojen tarkastelun sallimisesta. Lisäksi kyseiseen toiseen osaan sisältyvissä 18 ja 19 artiklassa on sääntöjä Kanadan toimivaltaisen viranomaisen toteuttamasta PNR-tietojen luovuttamisesta ja sen 20 ja 21 artiklassa on sääntöjä PNR-tietojen siirtotavasta ja siirtojen tiheydestä.

- 89 Suunnitellun sopimuksen sisältöä koskevista eri toteamuksista ilmenee, että tämä sopimus koskee muun muassa sellaisen järjestelmän perustamista, joka koostuu joukosta sääntöjä, joilla on tarkoitus suojata henkilötietoja ja joita Kanada sitoutuu noudattamaan PNR-tietojen käsittelyssä, kuten suunnitellun sopimuksen johdanto-osan 15 kohdassa todetaan.
- 90 Suunnitellussa sopimuksessa on siis sekä sen tarkoitusten että sen sisällön perusteella kaksi tekijää, joista toinen koskee yleisen turvallisuuden varmistamisen tarvetta ja toinen PNR-tietojen suojaa.
- 91 Siitä, kumpi näistä kahdesta tekijästä on määräävä, on huomattava, että on kyllä niin, että lentoliikenteen harjoittajien toteuttama PNR-tietojen siirto Kanadaan ja näiden tietojen käyttö Kanadan toimivaltaisessa viranomaisessa voidaan oikeuttaa sellaisinaan vain tavoitteella, jossa on kyse yleisen turvallisuuden varmistamisesta kyseisessä kolmannessa maassa sekä unionissa.
- 92 Suunnitellun sopimuksen sisältö koostuu kuitenkin suuressa määrin yksityiskohtaisista säännöistä, joilla varmistetaan, että PNR-tietojen siirto Kanadaan niiden käyttämiseksi yleisen turvallisuuden suojaamiseen toteutetaan edellytyksillä, jotka ovat henkilötietojen suojan mukaisia.
- 93 Tässä yhteydessä on huomattava, että PNR-tietojen kaltaisten henkilötietojen siirto unionista kolmanteen maahan on laillisesti mahdollista vain, jos tässä maassa on sääntöjä, joilla taataan perusvapauksien ja -oikeuksien suojan sellainen taso, joka pääosiltaan vastaa unionissa taattua tasoa (ks. vastaavasti tuomio 6.10.2015, Schrems, C-362/14, EU:C:2015:650, 68 ja 74 kohta).
- 94 Tästä seuraa, että suunnitellun sopimuksen kaksi tekijää liittyvät erottamattomasti toisiinsa. Niitä molempia on siis pidettävä luonteeltaan olennaisina.

2. Asianmukainen oikeusperusta EUT-sopimuksen kannalta

- 95 Edellä esitetyn perusteella on katsottava, että suunnitellun sopimuksen tekemistä koskeva päätös liittyy ensinnäkin suoraan SEUT 16 artiklan 2 kohdan tavoitteeseen.
- 96 Tätä määräystä nimittäin on pidettävä – rajoittamatta SEU 39 artiklan soveltamista – asianmukaisena oikeusperustana silloin, kun henkilötietojen suojaaminen on yksi unionin lainsäätäjän antamien sääntöjen olennaisista tarkoituksista tai tekijöistä, mukaan lukien säännöt, jotka sisältyvät oikeudellista yhteistyötä rikosoikeuden alalla ja poliisiyhteistyötä koskevien EUT-sopimuksen määräysten soveltamisalaan kuuluvien toimenpiteiden antamiseen, mikä saa tukea pöytäkirjan N:o 21 6 a artiklasta ja pöytäkirjan N:o 22 2 a artiklasta samoin kuin tämän lausunnon 32 kohdassa mainitusta julistuksesta.
- 97 Tästä seuraa, että suunnitellun sopimuksen tekemistä koskevan neuvoston päätöksen on perustuttava SEUT 16 artiklaan.
- 98 Toiseksi tämän päätöksen on perustuttava myös SEUT 87 artiklan 2 kohdan a alakohtaan. Tässä määräyksessä nimittäin määrätään, että SEUT 87 artiklan 1 kohdassa, jonka mukaan unioni ”toteuttaa jäsenvaltioiden kaikkien toimivaltaisten viranomaisten – välisen poliisiyhteistyön”, tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamiseksi parlamentti ja neuvosto voivat säätää toimenpiteistä, jotka koskevat ”asiaa koskevien tietojen keräämistä, tallentamista, käsittelyä, analysointia ja vaihtoa”.
- 99 Tässä yhteydessä on huomattava yhtäältä, että SEUT 87 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettua asiaa koskevat tiedot rikosten ehkäisemisen, paljastamisen ja tutkinnan aloilla voivat sisältää henkilötietoja, ja toisaalta, että henkilötietojen ”käsittely” ja ”vaihto” kattavat sekä niiden siirron jäsenvaltioiden alalla toimivaltaisille viranomaisille että niiden käytön kyseisissä viranomaisissa. Niinpä toimenpiteet, jotka koskevat henkilötietojen siirtoa rikosten ehkäisemisen, paljastamisen ja tutkinnan

aloilla toimivaltaisille viranomaisille ja kyseisten tietojen käsittelyä näissä samoissa viranomaisissa, kuuluvat SEUT 87 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettuun poliisiyhteistyöhön ja voivat perustua tähän määräykseen.

- 100 Nyt käsiteltävässä asiassa on niin, että suunnitellulla sopimuksella otetaan käyttöön muun muassa sääntöjä, joilla säännellään sekä PNR-tietojen siirtoa Kanadan toimivaltaiselle viranomaiselle että näiden tietojen käyttöä tässä viranomaisessa. Kyseinen viranomainen on suunnitellun sopimuksen 2 artiklan d alakohdan, luettuna yhdessä sen 3 artiklan 1 kohdan kanssa, mukaan toimivaltainen käsittelemään PNR-tietoja terrorismirikosten ja vakavan kansainvälisen rikollisuuden estämiseksi, havaitsemiseksi, tutkimiseksi tai niistä syytteeseen panemiseksi. Lisäksi kyseisen sopimuksen 6 artiklassa määrätään yhtäältä, että Kanada jakaa PNR-tietoja sisältävät merkitykselliset ja asianmukaiset analyttiset tiedot mahdollisimman pian Europolin tai Eurojustin kanssa tai jäsenvaltion poliisi- tai oikeusviranomaisten kanssa. Kyseisessä artiklassa määrätään toisaalta, että Kanada jakaa PNR-tiedot tai näitä tietoja sisältävät analyttiset tiedot pyynnöstä kyseisten virastojen ja viranomaisten kanssa yksittäisissä tapauksissa terrorismirikoksen tai vakavan kansainvälisen rikollisuuden estämiseksi, havaitsemiseksi, tutkimiseksi tai niistä syytteeseen panemiseksi unionissa. Kuten julkisasiamies toteaa ratkaisuehdotuksensa 105 ja 106 kohdassa, suunniteltu sopimus koskee siis SEUT 87 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen asiaa koskevien tietojen käsittelyä ja vaihtoa ja liittyy myös SEUT 87 artiklan 1 kohdan tarkoitukseen, kuten muun muassa tämän lausunnon 80 kohdasta ilmenee.
- 101 Niinpä se, että PNR-tiedot kerää alun perin lentoliikenteen harjoittaja kaupallisiin tarkoituksiin eikä toimivaltainen viranomainen rikosten ehkäisemisen, paljastamisen ja tutkinnan alalla, ei voi olla esteenä – toisin kuin parlamentti väittää – sille, että myös SEUT 87 artiklan 2 kohdan a alakohda on suunnitellun sopimuksen tekemistä koskevan neuvoston päätöksen asianmukainen oikeusperusta.
- 102 Tämä päätös ei sitä vastoin voi perustua SEUT 82 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan d alakohtaan, jossa määrätään parlamentin ja neuvoston mahdollisuudesta säätää toimenpiteistä, joiden tarkoituksena on ”helpottaa jäsenvaltioiden oikeusviranomaisten tai vastaavien viranomaisten yhteistyötä rikosasioiden käsittelyn ja päätösten täytäntöönpanon yhteydessä”.
- 103 Suunnitellun sopimuksen millään määräyksellä ei nimittäin ole tarkoitus helpottaa tällaista yhteistyötä, kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 108 kohdassa. Kanadan toimivaltaisesta viranomaisesta on huomattava, ettei se ole oikeusviranomainen eikä myöskään vastaava viranomainen.
- 104 Niinpä suunnitellun sopimuksen tekemistä koskevan neuvoston päätöksen olisi tämän lausunnon 77 kohdassa mainitun oikeuskäytännön kannalta perustuttava sekä SEUT 16 artiklan 2 kohtaan että SEUT 87 artiklan 2 kohdan a alakohtaan, ellei tällainen oikeusperustojen yhdistäminen ole tämän lausunnon 78 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaan mahdotonta.

3. SEUT 16 artiklan 2 kohdassa ja SEUT 87 artiklan 2 kohdan a alakohdassa määrättyjen menettelyjen keskinäinen yhteensopivuus

- 105 Aluksi on muistutettava, että SEUT 218 artiklan mukaisessa kansainvälisen sopimuksen tekemistä koskevassa menettelyssä tämän sopimuksen tekemistä koskevan päätöksen aineelliset oikeusperustat määrittävät, minkätyyppistä menettelyä SEUT 218 artiklan 6 kohdan nojalla sovelletaan (tuomio 24.6.2014, parlamentti v. neuvosto, C-658/11, EU:C:2014:2025, 58 kohta).
- 106 Nyt käsiteltävässä asiassa sovellettavien aineellisten oikeusperustojen, eli SEUT 16 artiklan 2 kohdan ja SEUT 87 artiklan 2 kohdan a alakohdan, mukaan on käytettävä tavallista lainsäätämisyjärjestystä, joka edellyttää neuvoston määräenemmistöpäätöstä ja parlamentin täyttä osallistumista. Niinpä näiden kummankin määräyksen samanaikainen käyttö ei lähtökohtaisesti johda toisistaan poikkeaviin hyväksymismenettelyihin.

- 107 Neuvosto kuitenkin väittää pääasiallisesti, että pöytäkirjoihin N:o 21 ja N:o 22 sisältyvien määräysten vuoksi äänestysäännöt neuvostossa vaihtelevat sen mukaan, perustuuko kansainvälisen sopimuksen tekemistä koskeva päätös SEUT 16 artiklan 2 kohtaan vai SEUT 87 artiklan 2 kohdan a alakohtaan.
- 108 Tässä yhteydessä on huomattava, että unionin tuomioistuimien on kyllä jo katsonut, etteivät pöytäkirjat N:o 21 ja N:o 22 voi mitenkään vaikuttaa kysymykseen asianomaisen päätöksen antamisen asianmukaisesta oikeusperustasta (ks. vastaavasti tuomio 22.10.2013, komissio v. neuvosto, C-137/12, EU:C:2013:675, 73 kohta).
- 109 On kuitenkin niin, että siltä osin kuin neuvoston äänestysääntöjen väliset erot voivat johtaa siihen, etteivät kyseessä olevat oikeusperustat sovi keskenään yhteen (ks. vastaavasti tuomio 10.1.2006, komissio v. parlamentti ja neuvosto, C-178/03, EU:C:2006:4, 58 kohta ja tuomio 19.7.2012, parlamentti v. neuvosto, C-130/10, EU:C:2012:472, 47 ja 48 kohta), on selvítettävä, miten kyseiset pöytäkirjat vaikuttavat neuvoston äänestysääntöihin, mikäli suunnitellun sopimuksen tekemistä koskevan neuvoston päätöksen perustana käytetään samanaikaisesti SEUT 16 artiklan 2 kohtaa ja SEUT 87 artiklan 2 kohdan a alakohtaa.
- 110 Siltä osin kuin kyse on pöytäkirjasta N:o 21, suunnitellun sopimuksen tekemisestä annettavaa neuvoston päätöstä koskevan esityksen johdanto-osan viidennestä perustelukappaleesta ilmenee, että Irlanti ja Yhdistynyt kuningaskunta ovat ilmoittaneet haluavansa osallistua kyseisen päätöksen antamiseen. Mainitun pöytäkirjan määräykset eivät siis vaikuta neuvoston äänestysääntöihin, mikäli kyseisen päätöksen perustana käytetään samanaikaisesti SEUT 16 artiklan 2 kohtaa ja SEUT 87 artiklan 2 kohdan a alakohtaa, kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 128 kohdassa.
- 111 Pöytäkirjasta N:o 22 on todettava, että sillä on tarkoitus perustaa – kuten sen johdanto-osan kolmannelta viidenneltä kohdasta ilmenee ja kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 132 kohdassa – oikeudellinen järjestely, jonka avulla jäsenvaltiot voivat kehittää edelleen yhteistyötään vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen alalla antamalla ilman Tanskan kuningaskunnan osallistumista toimenpiteitä, jotka eivät sido mainittua jäsenvaltiota, samalla kun tälle tarjotaan mahdollisuus osallistua mainitun alan toimenpiteiden hyväksymiseen ja sitoutua niihin kyseisen pöytäkirjan 8 artiklassa määrättyihin edellytyksiin.
- 112 Tätä varten pöytäkirjan N:o 22 1 artiklan ensimmäisessä kohdassa määrätään, että Tanskan kuningaskunta ei osallistu neuvostossa sellaisten toimenpiteiden antamiseen, joita ehdotetaan EUT-sopimuksen kolmannen osan V osaston nojalla. Lisäksi kyseisen pöytäkirjan 2 artiklan mukaan tällaiset toimenpiteet eivät sido Tanskan kuningaskuntaa. Pöytäkirjan 2 a artiklan mukaan kyseistä 2 artiklaa ”sovelletaan myös niihin [SEUT] 16 artiklan perusteella vahvistettuihin sääntöihin, jotka koskevat jäsenvaltioiden suorittamaa henkilötietojen käsittelyä niiden toteuttaessa mainitun sopimuksen kolmannen osan V osaston 4 tai 5 luvun soveltamisalaan kuuluvaa toimintaa” eli toimintaa, joka kuuluu poliisiyhteistyöhön ja oikeudelliseen yhteistyöhön rikosoikeuden alalla.
- 113 Nyt käsiteltävässä asiassa on niin, että koska suunnitellun sopimuksen tekemistä koskevan päätöksen on perustuttava sekä SEUT 16 että SEUT 87 artiklaan ja koska se siis kuuluu EUT-sopimuksen kolmannen osan V osaston 5 luvun soveltamisalaan siltä osin kuin sen on perustuttava kyseiseen SEUT 87 artiklaan, mainitun päätöksen säännökset ja siis suunniteltu sopimus eivät pöytäkirjan N:o 22 2 ja 2 a artiklan nojalla sido Tanskan kuningaskuntaa. Tämän pöytäkirjan 1 artiklan mukaan Tanskan kuningaskunta ei myöskään osallistu mainitun päätöksen antamiseen.
- 114 Toisin kuin neuvosto näyttää antavan ymmärtää, mainittua päätelmää ei kumoa se, että pöytäkirjan N:o 22 2 a artiklassa vain viitataan kyseisen pöytäkirjan 2 artiklaan sulkematta kuitenkaan nimenomaisesti pois Tanskan kuningaskunnan osallistumista SEUT 16 artiklaan perustuvien ja siinä tarkoitettujen sääntöjen antamiseen.

- 115 Tässä yhteydessä kyseisen pöytäkirjan systemaattisesta tarkastelusta ilmenee, ettei sen 2 artiklaa voida tulkita ja soveltaa kyseisen pöytäkirjan 1 artiklasta riippumatta. On nimittäin niin, että mainitun 2 artiklan sääntö, jonka mukaan siinä tarkoitettut toimenpiteet, määräykset ja päätökset eivät sido Tanskan kuningaskuntaa, liittyy erottamattomasti kyseisen 1 artiklan sääntöön, jonka mukaan tämä jäsenvaltio ei osallistu EUT-sopimuksen kolmannen osan V osaston soveltamisalaan kuuluvien toimenpiteiden antamiseen, joten mainittuja kahta sääntöä ei voida ymmärtää tarkastelemalla niitä toisistaan erillään. Niinpä pöytäkirjan N:o 22 2 a artiklan viittausta sen 2 artiklaan on välttämättä tulkittava siten, että siinä tarkoitetaan myös pöytäkirjan 1 artiklaa.
- 116 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 132 kohdassa, olisi lisäksi tämän lausunnon 111 kohdassa mainitun, pöytäkirjan N:o 22 tavoitteen vastaista, jos Tanskan kuningaskunnan annettaisiin osallistua sellaisen unionin toimen antamiseen, jonka oikeusperusta on sekä SEUT 16 artikla että jokin poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä rikosoikeuden alalla koskevista EUT-sopimuksen määräyksistä, ilman että kyseinen toimi sitoisi sitä.
- 117 Pöytäkirja N:o 22 ei siis voi tässä tapauksessa johtaa neuvostossa toisistaan poikkeaviin äänestysääntöihin, mikäli käytetään sekä SEUT 16 artiklan 2 kohtaa että SEUT 87 artiklan 2 kohdan a alakohtaa.
- 118 Niinpä tämän lausuntopyynnön jälkimmäiseen kysymykseen on vastattava, että suunnitellun sopimuksen tekemistä koskevan neuvoston päätöksen on perustuttava sekä SEUT 16 artiklan 2 kohtaan että SEUT 87 artiklan 2 kohdan a alakohtaan.

C Suunnitellun sopimuksen yhteensopivuus EUT-sopimuksen ja perusoikeuskirjan määräysten kanssa

- 119 Siltä osin kuin kysymyksellä suunnitellun sopimuksen yhteensopivuudesta EUT-sopimuksen ja perusoikeuskirjan määräysten kanssa viitataan SEUT 16 artiklaan sekä perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklaan ja kun huomioon otetaan parlamentin lausuntopyynnössään esittämät arviot, tämän toimielimen on katsottava pyytävän unionin tuomioistuimelta lausuntoa suunnitellun sopimuksen yhteensopivuudesta erityisesti yksityiselämän kunnioittamista koskevan oikeuden ja henkilötietojen suojaa koskevan oikeuden kanssa.
- 120 Siltä osin kuin jäljempänä esitettävät arviot koskevat suunnitellun sopimuksen yhteensopivuutta sekä SEUT 16 artiklan 1 kohdassa että perusoikeuskirjan 8 artiklassa vahvistetun henkilötietojen suojaa koskevan oikeuden kanssa, unionin tuomioistuin viittaa vain jälkimmäiseen määräykseen. On nimittäin niin, että vaikka onkin totta, että kummankin määräyksen mukaan jokaisella on oikeus henkilötietojensa suojaan, vain perusoikeuskirjan 8 artiklassa, sen 2 kohdassa, määrätään nimenomaisesti edellytyksistä, joiden täytyessä henkilötiedot voivat olla käsittelyn kohteena.

1. Asianomaiset perusoikeudet ja puuttuminen niihin

- 121 Suunnitellun sopimuksen liitteessä olevan luettelon mukaan tässä sopimuksessa tarkoitettuja PNR-tietoja ovat muun muassa paitsi lentomatkustajan tai lentomatkustajien nimi myös varauksen kannalta tarpeelliset tiedot, kuten suunnitellut matkustuspäivät ja matkareitti, lippuja koskevat tiedot, samalla varausnumerolla rekisteröityjen henkilöiden ryhmät, matkustajan tai matkustajien yhteystiedot, maksuvälineitä tai laskutusta koskevat tiedot, matkatavaratiedot sekä yleiset merkinnät matkustajista.
- 122 Koska PNR-tiedot sisältävät siten tietoja tunnistetuista luonnollisista henkilöistä eli lentomatkustajista unionin ja Kanadan välisillä lennoilla, ne eri käsittelyt, joiden kohteena kyseiset tiedot voivat suunnitellun sopimuksen mukaan olla, nimittäin niiden siirto unionista Kanadaan, niihin pääsy niiden käyttöä varten tai niiden säilyttäminen, vaikuttavat perusoikeuskirjan 7 artiklassa taattuun

yksityiselämän kunnioittamista koskevaan perusoikeuteen. Tämä oikeus nimittäin koskee kaikenlaisia tunnistettua tai tunnistettavissa olevaa luonnollista henkilöä koskevia tietoja (ks. vastaavasti tuomio 9.11.2010, Volker und Markus Schecke ja Eifert, C-92/09 ja C-93/09, EU:C:2010:662, 52 kohta; tuomio 24.11.2011, Asociación Nacional de Establecimientos Financieros de Crédito, C-468/10 ja C-469/10, EU:C:2011:777, 42 kohta ja tuomio 17.10.2013, Schwarz, C-291/12, EU:C:2013:670, 26 kohta).

- 123 Lisäksi suunnitellussa sopimuksessa tarkoitetut PNR-tietojen käsittelyt kuuluvat myös perusoikeuskirjan 8 artiklan soveltamisalaan, koska ne merkitsevät tässä artiklassa tarkoitettuja henkilötietojen käsittelyä ja niiden on näin ollen välttämättä täytettävä kyseisessä artiklassa määrätty tietosuojaan vaatimukset (ks. vastaavasti tuomio 9.11.2010, Volker und Markus Schecke ja Eifert, C-92/09 ja C-93/09, EU:C:2010:662, 49 kohta; tuomio 5.5.2011, Deutsche Telekom, C-543/09, EU:C:2011:279, 52 kohta ja tuomio 8.4.2014, Digital Rights Ireland ym., C-293/12 ja C-594/12, EU:C:2014:238, 29 kohta).
- 124 Kuten unionin tuomioistuin jo on katsonut, henkilötietojen välittäminen kolmannelle, kuten viranomaiselle, merkitsee puuttumista perusoikeuskirjan 7 artiklassa vahvistettuun perusoikeuteen välitettyjen tietojen myöhemmästä käytöstä riippumatta. Sama koskee henkilötietojen säilyttämistä sekä pääsyä kyseisiin tietoihin niiden käyttämiseksi viranomaisissa. Tässä yhteydessä ei ole merkitystä sillä, ovatko kyseessä olevat yksityiselämään liittyvät tiedot arkaluonteisia vai eivät tai onko asianomaisille mahdollisesti aiheutunut haittaa tästä puuttumisesta (ks. vastaavasti tuomio 20.5.2003, Österreichischer Rundfunk ym., C-465/00, C-138/01 ja C-139/01, EU:C:2003:294, 74 ja 75 kohta; tuomio 8.4.2014, Digital Rights Ireland ym., C-293/12 ja C-594/12, EU:C:2014:238, 33–35 kohta ja tuomio 6.10.2015, Schrems, C-362/14, EU:C:2015:650, 87 kohta).
- 125 Niinpä sekä PNR-tietojen siirto unionista Kanadan toimivaltaiselle viranomaiselle että unionin Kanadan kanssa neuvottelema kehys edellytyksille, jotka koskevat muun muassa suunnitellun sopimuksen 3, 4, 6, 8, 12, 15, 16, 18 ja 19 artiklassa sallittuja kyseisten tietojen säilyttämistä, niiden käyttöä ja niiden mahdollisia myöhempiä siirtoja muille Kanadan viranomaisille, Europolille, Eurojustille, jäsenvaltioiden oikeus- tai poliisiviranomaisille tai vielä muiden kolmansien maiden viranomaisille, merkitsevät puuttumista perusoikeuskirjan 7 artiklassa taattuun oikeuteen.
- 126 Kyseiset toimet merkitsevät myös puuttumista perusoikeuskirjan 8 artiklassa taattuun henkilötietojen suojaa koskevaan perusoikeuteen, koska niissä on kyse henkilötietojen käsittelystä (ks. vastaavasti tuomio 17.10.2013, Schwarz, C-291/12, EU:C:2013:670, 25 kohta ja tuomio 8.4.2014, Digital Rights Ireland ym., C-293/12 ja C-594/12, EU:C:2014:238, 36 kohta).
- 127 Tässä yhteydessä on huomattava yhtäältä, että suunniteltu sopimus mahdollistaa kaikkien unionin ja Kanadan välisillä lennoilla matkustavien henkilöiden PNR-tietojen järjestelmällisen ja jatkuvan siirron.
- 128 Toisaalta on todettava, että vaikka jotkin PNR-tiedoista eivät erikseen tarkasteltuina näytä voivan paljastaa merkittäviä tietoja asianomaisten henkilöiden yksityiselämästä, kyseiset tiedot voivat yhdessä tarkasteltuina muun muassa paljastaa koko matkareitin, matkustustottumuksia, kahden tai useamman henkilön välisiä suhteita sekä tietoja lentomatkustajien taloudellisesta tilanteesta, heidän ravintotottumuksistaan tai heidän terveydentilastaan, ja ne voisivat jopa välittää näistä matkustajista suunnitellun sopimuksen 2 artiklan e alakohdassa määritellyn kaltaisia arkaluonteisia tietoja.
- 129 Suunnitellussa sopimuksessa määrätyn PNR-tietojen siirtoa ja käsittelyä koskevan järjestelmän ominaispiirteet vahvistavat, että kyseisessä sopimuksessa sallitut puuttumiset ovat luonteeltaan todellisia.
- 130 Kyseiset tiedot nimittäin on suunnitellun sopimuksen 21 artiklan 1 kohdan mukaan siirrettävä ennen asianomaisten lentomatkustajien aikataulun mukaista lähtöä, ja niitä hyödynnetään pääasiallisesti – kuten muun muassa neuvoston, komission ja tietosuoja-valtuutetun huomautuksista samoin kuin tiedonannon KOM(2010) 492 2.1 kohdasta ilmenee – ”tiedustelussa”.

- 131 Tätä varten – kuten kyseisen tiedonannon 2.2 kohdasta ilmenee ja kuten muun muassa parlamentti, neuvosto, komissio ja tietosuojavaltuutettu ovat vastauksissaan unionin tuomioistuimen kysymyksiin vahvistaneet – siirretyt PNR-tiedot on suunnitellun sopimuksen perusteella tarkoitettu analysoitaviksi ennalta vahvistettuihin malleihin ja kriteereihin perustuvilla automaattisilla välineillä järjestelmällisesti ennen ilma-aluksen saapumista Kanadaan. Kyseiset tiedot voidaan myös tarkastaa automaattisesti vertailemalla niitä muihin tietokantoihin. Tällaiset käsittelyt ovat omiaan antamaan lisätietoja lentomatkustajien yksityiselämästä.
- 132 Kyseiset analyysit voivat lisäksi johtaa lisätarkastuksiin rajoilla sellaisten lentomatkustajien osalta, joiden on katsottu voivan merkitä riskiä yleiselle turvallisuudelle, ja tällaisten tarkastusten perusteella voidaan tarvittaessa antaa yksittäispäätöksiä, joilla on heihin kohdistuvia sitovia vaikutuksia. Lisäksi kyseiset analyysit tehdään ilman, että on olemassa sellaisiin yksittäisiin olosuhteisiin perustuvia syitä, joiden pohjalta voitaisiin katsoa, että asianomaiset henkilöt voisivat merkitä riskiä yleiselle turvallisuudelle. Lopuksi on todettava, että koska PNR-tietojen säilyttämisaika voi suunnitellun sopimuksen 16 artiklan 1 kohdan mukaan olla jopa viisi vuotta, kyseinen sopimus mahdollistaa, että lentomatkustajien yksityiselämästä on käytettävissä tietoja erityisen pitkän ajan.

2. Suunnitellusta sopimuksesta johtuvien perusoikeuksiin puuttumisten oikeuttaminen

- 133 Perusoikeuskirjan 7 artiklassa taataan jokaiselle oikeus siihen, että hänen yksityis- ja perhe-elämäänsä, kotiaan sekä viestejään kunnioitetaan. Lisäksi perusoikeuskirjan 8 artiklan 1 kohdassa annetaan nimenomaisesti jokaiselle oikeus henkilötietojensa suojaan.
- 134 Tämä oikeus henkilötietojen suojaan edellyttää muun muassa, että unionin oikeudessa myönnetyn vapauksien ja perusoikeuksien suojan korkean tason jatkuvuus varmistetaan siirrettäessä henkilötietoja unionista kolmanteen maahan. Vaikka tällaisen suojan tason takaamiseen tarkoitettut keinot voivat poiketa niistä, joita unionissa käytetään unionin oikeudesta johtuvien vaatimusten noudattamisen varmistamiseksi, keinojen on käytännössä osoittauduttava tehokkaiksi takaamaan suoja, joka pääosiltaan vastaa unionissa taattua suojaa (ks. analogisesti tuomio 6.10.2015, Schrems, C-362/14, EU:C:2015:650, 72–74 kohta).
- 135 Tässä asiayhteydessä on huomattava myös, että perusoikeuskirjan johdanto-osan neljännen kohdan mukaan on välttämätöntä ”yhteiskunnan muutoksen, sosiaalisen edistyksen sekä tieteen ja tekniikan kehityksen mukaisesti vahvistaa näiden perusoikeuksien suoja”.
- 136 Perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa vahvistetut oikeudet eivät kuitenkaan ole ehdottomia, vaan ne on suhteutettava siihen tehtävään, joka niillä on yhteiskunnassa (ks. vastaavasti tuomio 12.6.2003, Schmidberger, C-112/00, EU:C:2003:333, 80 kohta; tuomio 9.11.2010, Volker und Markus Schecke ja Eifert, C-92/09 ja C-93/09, EU:C:2010:662, 48 kohta ja tuomio 17.10.2013, Schwarz, C-291/12, EU:C:2013:670, 33 kohta).
- 137 Tässä yhteydessä on huomattava myös, että perusoikeuskirjan 8 artiklan 2 kohdan mukaan henkilötietojen käsittelyn on muun muassa ”tapahduttava tiettyä tarkoitusta varten ja asianomaisen henkilön suostumuksella tai muun laissa säädetyn oikeuttavan perusteen nojalla”.
- 138 Lisäksi perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdan ensimmäisen virkkeen mukaan perusoikeuskirjassa tunnustettujen oikeuksien ja vapauksien käyttämistä voidaan rajoittaa ainoastaan lailla sekä niiden keskeistä sisältöä kunnioittaen. Perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdan toisessa virkkeessä määrätään, että suhteellisuusperiaatteen mukaisesti näille oikeuksille ja vapauksille voidaan säätää rajoituksia ainoastaan, jos ne ovat välttämättömiä ja vastaavat tosiasiallisesti unionin tunnustamia yleisen edun mukaisia tavoitteita tai tarvetta suojella muiden henkilöiden oikeuksia ja vapauksia.

- 139 On lisättävä, että edellytys, jonka mukaan perusoikeuksien käyttämistä voidaan rajoittaa ainoastaan lailla, tarkoittaa sitä, että itse siinä oikeusperustassa, joka mahdollistaa puuttumisen näihin oikeuksiin, on määriteltävä asianomaisen oikeuden käyttämiselle asetettavien rajoitusten laajuus (ks. vastaavasti tuomio 17.12.2015, WebMindLicenses, C-419/14, EU:C:2015:832, 81 kohta).
- 140 Suhteellisuusperiaatteen noudattamisesta on todettava, että yksityiselämän kunnioittamista koskevan perusoikeuden suoja unionin tasolla edellyttää unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan sitä, että henkilötietojen suojaa koskevat poikkeukset ja rajoitukset toteutetaan täysin välttämättömän rajoissa (tuomio 16.12.2008, Satakunnan Markkinapörssi ja Satamedia, C-73/07, EU:C:2008:727, 56 kohta; tuomio 8.4.2014, Digital Rights Ireland ym., C-293/12 ja C-594/12, EU:C:2014:238, 51 ja 52 kohta; tuomio 6.10.2015, Schrems, C-362/14, EU:C:2015:650, 92 kohta ja tuomio 21.12.2016, Tele2 Sverige ja Watson ym., C-203/15 ja C-698/15, EU:C:2016:970, 96 ja 103 kohta).
- 141 Tämän edellytyksen täyttämiseksi kyseessä olevassa säännöstössä, joka merkitsee kyseistä puuttumista, on säädettävä selvistä ja täsmällisistä asianomaisen toimenpiteen laajuutta ja soveltamista koskevista säännöistä, joissa asetetaan vähimmäisvaatimukset, jotta henkilöillä, joiden tietoja on siirretty, on riittävät takeet, joiden avulla heidän henkilötietojaan voidaan tehokkaasti suojata väärinkäytön vaaroilta. Siinä on erityisesti mainittava, missä olosuhteissa ja millä edellytyksillä tällaisten tietojen käsittelyä koskeva toimenpide voidaan toteuttaa, jotta taataan, että puuttuminen rajoittuu täysin välttämättömään. Tarve tällaisista takeista on tärkeä varsinkin silloin, kun henkilötietoja käsitellään automaattisesti. Nämä näkökohdat pätevät erityisesti silloin, kun on suojattava henkilötietojen erityiskategoriaa eli arkaluonteisia tietoja (ks. vastaavasti tuomio 8.4.2014, Digital Rights Ireland ym., C-293/12 ja C-594/12, EU:C:2014:238, 54 ja 55 kohta ja tuomio 21.12.2016, Tele2 Sverige ja Watson ym., C-203/15 ja C-698/15, EU:C:2016:970, 109 ja 117 kohta; ks. vastaavasti Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 4.12.2008, S. ja Marper v. Yhdistynyt kuningaskunta, CE:ECHR:2008:1204JUD003056204, 103 kohta).

a) PNR-tietojen suunnitellussa sopimuksessa tarkoitettujen käsittelyjen perusta

- 142 Siitä, perustuvatko PNR-tietojen siirto Kanadaan ja niiden myöhemmät käsittelyt lentomatkustajien ”suostumukseen” tai ”muuhun laissa säädettyyn oikeuttavaan perusteeseen” perusoikeuskirjan 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla, on huomattava, että tällaisilla PNR-tietojen käsittelyillä on eri tarkoitus kuin se, johon lentoliikenteen harjoittajat keräävät kyseisiä tietoja.
- 143 Niiden ei siis voida katsoa perustuvan suostumukseen, jonka lentomatkustajat antavat siihen, että lentoliikenteen harjoittajat keräävät kyseisiä tietoja varaustarkoituksiin, joten ne edellyttävät sellaisinaan joko lentomatkustajien omaa suostumusta tai muuta laissa säädettyä oikeuttavaa perustetta.
- 144 Koska missään suunnitellun sopimuksen määräyksessä ei aseteta PNR-tietojen Kanadaan siirtämisen ja niiden myöhempien käsittelyjen edellytykseksi asianomaisten lentomatkustajien suostumusta, on selvítettävä, onko mainittu sopimus perusoikeuskirjan 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu muu laissa säädetty oikeuttava peruste.
- 145 Tässä yhteydessä on huomattava, että parlamentin argumentti, jonka mukaan suunniteltu sopimus ei kuulu perusoikeuskirjan 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettun käsitteen ”laki” eikä siis perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan, koska se ei parlamentin mukaan ole ”lainsäätämisjärjestyksessä hyväksytty säädös”, ei missään tapauksessa voi menestyä.
- 146 On nimittäin niin yhtäältä, että SEUT 218 artiklan 6 kohta heijastaa ulkosuhteissa toimielinten välisen toimivallan jakoa, jota sovelletaan unionin sisällä, ja siinä muodostetaan symmetria unionin sisäisten toimien antamismenettelyjen ja kansainvälisten sopimusten hyväksymismenettelyjen välillä sen

takaamiseksi, että suhteessa tiettyyn alaan parlamentilla ja neuvostolla on sama toimivalta, perussopimuksissa vahvistettua toimielinten välistä tasapainoa kunnioittaen (tuomio 24.6.2014, parlamentti v. neuvosto, C-658/11, EU:C:2014:2025, 56 kohta). Niinpä kansainvälisten sopimusten tekeminen aloilla, joilla unionin sisällä sovelletaan SEUT 294 artiklassa määrättyä tavallista lainsäätämisyjärjestystä, edellyttää SEUT 218 artiklan 6 kohdan a alakohdan v alakohdan nojalla parlamentin hyväksyntää, joten tällaisen sopimuksen voidaan ulkosuhteissa katsoa vastaavan unionin sisällä lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttyä säädöstä, kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 192 kohdassa. Toisaalta nyt kyseessä olevassa menettelyssä ei ole väitetty mitenkään, ettei suunniteltu sopimus ehkä täytä saatavuuden ja ennakoitavuuden vaatimuksia, joita edellytetään, jotta sopimuksen sisältämiä perusoikeuksiin puuttumisia voidaan pitää laissa säädettyinä perusoikeuskirjan 8 artiklan 2 kohdassa ja 52 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla.

- 147 Tästä seuraa, että PNR-tietojen siirto Kanadaan perustuu perusoikeuskirjan 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuun "[muuhun laissa säädettyyn perusteeseen]". Siitä, onko tämä peruste viimeksi mainitussa määräyksessä tarkoitettulla tavalla oikeuttava, on todettava, että tämä kysymys sekoittuu tässä tapauksessa kysymykseen, joka koskee sitä, onko suunnitellun sopimuksen tavoite yleisen edun mukainen, ja joka tutkitaan tämän lausunnon 148 kohdassa ja sitä seuraavissa kohdissa.

b) Yleisen edun mukainen tavoite ja kyseessä olevien perusoikeuksien keskeisen sisällön kunnioittaminen

- 148 Kuten tämän lausunnon 82 kohdassa todettiin, suunnitellun sopimuksen tarkoituksena on muun muassa varmistaa yleinen turvallisuus siirtämällä PNR-tietoja Kanadaan ja käyttämällä niitä terrorismirikosten ja vakavan kansainvälisen rikollisuuden torjunnassa.
- 149 Tällainen tarkoitus on – kuten unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee – unionin yleisen edun mukainen tavoite, jolla voidaan oikeuttaa vakavatkin puuttumiset perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa vahvistettuihin perusoikeuksiin. Lisäksi yleisen turvallisuuden suojaaminen myötävaikuttaa myös muiden henkilöiden oikeuksien ja vapauksien suojeluun. Tässä yhteydessä on huomattava, että perusoikeuskirjan 6 artiklassa mainitaan jokaisen oikeus paitsi vapauteen myös turvallisuuteen (ks. vastaavasti tuomio 8.4.2014, Digital Rights Ireland ym., C-293/12 ja C-594/12, EU:C:2014:238, 42 ja 44 kohta ja tuomio 15.2.2016, N., C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, 53 kohta).
- 150 Perusoikeuskirjan 7 artiklassa vahvistetun, yksityiselämän kunnioittamista koskevan perusoikeuden keskeisestä sisällöstä on todettava, että vaikka PNR-tiedot voivat tarvittaessa paljastaa erittäin tarkkoja tietoja henkilön yksityiselämästä, näiden tietojen luonne rajoittuu tiettyihin yksityiselämän näkökohtiin, jotka koskevat erityisesti lentomatkoja Kanadan ja unionin välillä. Perusoikeuskirjan 8 artiklassa vahvistetun henkilötietojen suojaa koskevan oikeuden keskeisestä sisällöstä puolestaan on todettava, että suunnitellun sopimuksen 3 artiklassa rajataan PNR-tietojen käsittelyn tarkoitukset, ja sen 9 artiklassa määrätään säännöistä, joilla on tarkoitus varmistaa muun muassa tietoturva ja näiden tietojen luottamuksellisuus ja eheys ja suojata niitä siltä, että niihin päästäisiin ja niitä käsiteltäisiin laittomasti.
- 151 Niinpä suunnitellun sopimuksen sisältämät puuttumiset perusoikeuksiin voidaan oikeuttaa unionin yleisen edun mukaisella tavoitteella, eivätkä ne ole omiaan loukkaamaan perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa vahvistettujen perusoikeuksien keskeistä sisältöä.

c) Suunnitellussa sopimuksessa tarkoitettujen, PNR-tietojen käsittelyjen soveltuvuus tavoitteeseen varmistaa yleinen turvallisuus

- 152 Siltä osin kuin kyse on siitä, soveltuvatko PNR-tietojen siirto Kanadaan ja niiden myöhemmät käsittelyt tässä kolmannessa maassa varmistamaan yleisen turvallisuuden, tiedonannon KOM(2010) 492 2.2 kohdasta ilmenee, että lentomatokustajien aiheuttamien riskien arviointi analysoimalla kyseiset

tiedot ennen heidän saapumistaan ”helpottaa ja nopeuttaa huomattavasti turvatarkastusten ja rajavalvontaan liittyvien tarkastusten suorittamista”. Lisäksi komissio on korostanut kirjallisissa huomautuksissaan, että CBSA:n toimittamien tietojen mukaan PNR-tietojen käsittelyn avulla oli muiden tulosten ohella voitu pidättää 178 henkilöä niistä 28 miljoonasta henkilöstä, jotka matkustivat unionin ja Kanadan välisillä lennoilla vuoden 2014 huhtikuun ja vuoden 2015 maaliskuun välisenä ajanjaksona.

- 153 Niinpä PNR-tietojen siirron Kanadaan ja niiden myöhempien käsittelyjen voidaan katsoa soveltuvan varmistamaan suunnitellun sopimuksen tavoitteen, joka koskee yleisen turvallisuuden suojaamista, toteutumisen.

d) Suunnitellun sopimuksen sisältämien perusoikeuksiin puuttumisten välttämättömyys

- 154 Suunnitellun sopimuksen sisältämien perusoikeuksiin puuttumisten välttämättömyydestä on tämän lausunnon 140 ja 141 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaisesti selvitettävä, rajoittuvatko ne täysin välttämättömään ja onko kyseisessä sopimuksessa tässä yhteydessä selviä ja täsmällisiä siinä määrättyjen toimenpiteiden laajuutta ja soveltamista koskevia sääntöjä.

1) Suunnitellussa sopimuksessa tarkoitetut PNR-tiedot

i) Suunnitellun sopimuksen riittävä täsmällisyys siirrettävien PNR-tietojen kannalta

- 155 Suunnitellussa sopimuksessa tarkoitetuista tiedoista on todettava, että tässä sopimuksessa olisi määriteltävä selvästi ja täsmällisesti ne PNR-tiedot, jotka lentoliikenteen harjoittajien on siirrettävä Kanadaan kyseisen sopimuksen nojalla.
- 156 Suunnitellun sopimuksen liitteessä mainittujen PNR-tietojen 19 otsikkoa vastaavat komission huomautusten mukaan Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön (ICAO) PNR-tietoja koskevien suuntaviivojen liitettä I, mutta tässä yhteydessä on kuitenkin korostettava, kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 217 kohdassa, että otsikossa 5, jossa mainitaan ”käytettävissä olevat ’kanta-asiakasohjelmaa ja etuja’ koskevat tiedot (vapaaliput, matkustusluokan korotus jne.)”, ja otsikossa 7, joka kattaa ”kaikki käytettävissä olevat yhteystiedot (mukaan lukien tietojen lähde)”, ei määritellä siirrettäviä PNR-tietoja riittävän selvästi ja täsmällisesti.
- 157 Otsikosta 5 nimittäin on todettava, että käyttämällä siinä ilmaisua ”jne.” ei määritetä siirrettävien tietojen laajuutta riittävästi. Kyseisen otsikon sanamuodon perusteella ei myöskään voida tietää, tarkoitetaanko mainitussa otsikossa tietoja, jotka koskevat pelkkää lentomatrustajien asemaa kanta-asiakasohjelmissa, vai tarkoitetaanko siinä päinvastoin kaikkia tietoja, jotka koskevat lentomatkoja ja tällaisten ohjelmien yhteydessä toteutettuja transaktioita.
- 158 Kun otsikossa 7 käytetään ilmaisua ”kaikki käytettävissä olevat yhteystiedot”, siinäkin ei määritetä siirrettävien tietojen laajuutta riittävästi. Siinä ei varsinkaan täsmennetä, minkätyyppisiä yhteystietoja siinä tarkoitetaan, eikä myöskään sitä, kattavatko nämä yhteystiedot myös – kuten komission kirjallisesta vastauksesta unionin tuomioistuimen kysymyksiin voidaan päätellä – lennon lentomatrustajalle varanneiden kolmansien yhteystiedot, kolmansien, joiden välityksellä lentomatrustajaan voidaan ottaa yhteyttä, yhteystiedot tai vielä hätätapauksessa informoitavien kolmansien yhteystiedot.
- 159 Siltä osin kuin kyse on otsikosta 8, tässä otsikossa mainitaan ”kaikki käytettävissä olevat maksu- tai laskutustiedot (lukuun ottamatta muita maksutapahtumatietoja, jotka liittyvät luottokorttiin tai tiliin ja joilla ei ole yhteyttä matkaa koskevaan maksutapahtumaan)”. Kyseinen otsikko voisi kyllä vaikuttaa erityisen laajalta siltä osin kuin siinä käytetään ilmaisua ”kaikki käytettävissä olevat [tiedot]”. Kuten

komission vastauksesta unionin tuomioistuimen kysymyksiin ilmenee, kyseisessä otsikossa on kuitenkin katsottava tarkoitettavan vain tietoja, jotka koskevat lentolipun maksutapoja ja laskutusta, eikä mitään muita sellaisia tietoja, jotka eivät liity suoraan lentoon. Näin tulkittuna kyseisen otsikon voidaan siis katsoa täyttävän selvyyden ja täsmällisyyden vaatimukset.

160 Otsikossa 17 puolestaan mainitaan ”yleiset merkinnät, mukaan lukien tiedot muista palveluista (OSI), tiedot erityispalveluista (SSI) ja tiedot erityispalvelua koskevista pyynnöistä (SSR)”. Muun muassa komission esittämien selitysten mukaan tämä otsikko on ns. vapaan tekstin (free text) otsikko, johon voidaan sisällyttää ”kaikki lisätiedot” suunnitellun sopimuksen liitteessä toisaalla lueteltujen tietojen lisäksi. Tällaisessa otsikossa ei siten esitetä mitään seikkoja toimitettavien tietojen luonteesta ja laajuudesta, ja se näyttää jopa voivan sisältää tietoja, jotka eivät liity mitenkään PNR-tietojen siirron tarkoitukseen. Lisäksi on huomattava, että koska kyseisessä otsikossa mainitut tiedot esitetään vain esimerkkeinä, kuten ilmaisun ”mukaan lukien” käyttö osoittaa, otsikossa ei rajoiteta mitenkään tietojen, jotka voivat sisältyä siihen, luonnetta ja laajuutta. Niinpä otsikkoa 17 ei voida katsoa rajatun riittävän selvästi ja täsmällisesti.

161 Siltä osin kuin on lopuksi kyse otsikosta 18, tässä otsikossa mainitaan ”mahdolliset varausta varten kerätyt matkustajia koskevat ennakkotiedot (API)”. Neuvoston ja komission esittämien täsmennysten mukaan nämä tiedot vastaavat direktiivin 2004/82 3 artiklan 2 kohdassa mainittuja tietoja, joita ovat käytetyn matkustusasiakirjan numero ja tyyppi, kansalaisuus, koko nimi, syntymäaika, rajanylityspaikka, jonka kautta henkilö saapuu jäsenvaltioiden alueelle, kuljetuksen koodi, kuljetuksen lähtö- ja saapumisaika, asianomaisella kuljetuksella kuljetettujen henkilöiden kokonaismäärä ja alkuperäinen lähtöpaikka. Kyseisen otsikon voidaan katsoa täyttävän selvyyden ja täsmällisyyden vaatimukset, kunhan sitä tulkitaan siten, että se kattaa vain viimeksi mainitussa säännöksessä nimenomaisesti mainitut tiedot.

162 Suunnitellun sopimuksen 4 artiklan 3 kohdan määräyksillä – joissa määrätään, että jos Kanadalle toimitettuihin PNR-tietoihin sisältyy muita kuin kyseisen sopimuksen liitteessä lueteltuja tietoja, Kanada on velvollinen poistamaan tällaiset tiedot – ei voida korjata kyseisen liitteen otsikkojen 5, 7 ja 17 epätäsmällisyyttä. On nimittäin niin, että siltä osin kuin tässä luettelossa ei sellaisenaan rajata siirrettäviä PNR-tietoja riittävän selvästi ja täsmällisesti, kyseisillä määräyksillä ei voida korjata epävarmuutta niiden PNR-tietojen osalta, joiden on oltava siirron kohteena.

163 Kanadaan siirrettävistä PNR-tiedoista on siis katsottava, että suunnitellun sopimuksen liitteen otsikoissa 5, 7 ja 17 ei rajata perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa vahvistettuihin perusoikeuksiin puuttumisen laajuutta riittävän selvästi ja täsmällisesti.

ii) Arkaluonteiset tiedot

164 Suunnitellun sopimuksen 2 artiklan e alakohdassa tarkoitettujen arkaluonteisten tietojen siirron osalta on niin, että kyseisessä määräyksessä nämä tiedot määritellään siten, että niillä tarkoitetaan kaikkia tietoja, joista ilmenee ”rotu tai etninen alkuperä, poliittisia mielipiteitä, uskonnollinen tai filosofinen vakaumus, ammattiliiton jäsenyys taikka henkilön terveyttä tai seksuaalista käyttäytymistä koskevia tietoja”. Vaikka yhdessäkään suunnitellun sopimuksen liitteessä olevista 19 otsikosta ei nimenomaisesti mainita tällaisia tietoja, nämä tiedot voisivat kuitenkin kuulua otsikon 17 soveltamisalaan, kuten muun muassa komissio on vahvistanut vastauksessaan unionin tuomioistuimen kysymyksiin. Lisäksi se, että suunnitellun sopimuksen 8 ja 16 artiklassa on erityisiä sääntöjä arkaluonteisten tietojen käyttämisestä ja säilyttämisestä, merkitsee välttämättä, että sopimuspuolet ovat myöntäneet sen mahdollisuuden, että tällaisia tietoja voidaan siirtää Kanadaan.

165 Tässä yhteydessä on huomattava, että kullakin siihen lähtökohtaan – jonka mukaan yksi tai useampi suunnitellun sopimuksen 2 artiklan e alakohtaan sisältyvistä ominaispiirteistä voisi itsessään ja asianomaisen matkustajan omasta käyttäytymisestä riippumatta olla merkityksellinen PNR-tietojen

käsittelyjen tarkoitukselle eli terrorismin ja vakavan kansainvälisen rikollisuuden torjunnalle – perustuvalla toimenpiteellä loukattaisiin perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa, luettuina yhdessä perusoikeuskirjan 21 artiklan kanssa, taattuja oikeuksia. Kun otetaan huomioon perusoikeuskirjan 21 artiklan vastaisen tietojenkäsittelyn riski, arkaluonteisten tietojen siirto Kanadaan edellyttäisi täsmällistä ja erityisen vahvaa oikeuttamisperustetta, joka olisi lähtöisin muista perusteista kuin yleisen turvallisuuden suojaamisesta terrorismilta ja vakavalta kansainväliseltä rikollisuudelta. Tässä tapauksessa tällaista oikeuttamisperustetta ei kuitenkaan ole.

- 166 Kaiken lisäksi on huomattava, että unionin lainsäätäjä on sulkenut pois arkaluonteisten tietojen käsittelyn matkustajarekisteritietojen (PNR) käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden ennalta estämistä, paljastamista ja tutkintaa sekä tällaisiin rikoksiin liittyviä syytetoimia varten 27.4.2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/681 (EUVL 2016, L 119, s. 132) 6 artiklan 4 kohdassa, 7 artiklan 6 kohdassa ja 13 artiklan 4 kohdassa.
- 167 Kahdessa edellisessä kohdassa esitetyn perusteella on todettava, että perusoikeuskirjan 7, 8 ja 21 artikla sekä 52 artiklan 1 kohta ovat esteenä sekä arkaluonteisten tietojen siirrolle Kanadaan että kehykselle, jonka unioni on neuvotellut tämän kolmannen valtion kanssa edellytyksille, jotka koskevat tällaisten tietojen käyttöä ja säilyttämistä mainitun kolmannen valtion viranomaisissa.

2) PNR-tietojen automaattinen käsittely

- 168 Kuten tämän lausunnon 130–132 kohdasta ilmenee ja kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 252 kohdassa, Kanadaan siirretyt PNR-tiedot on pääasiallisesti tarkoitettu analysoitaviksi automaattisilla välineillä, jotka perustuvat ennalta vahvistettuihin malleihin ja kriteereihin ja vertailuihin eri tietokantojen kanssa.
- 169 Lentomatkustajien yleiselle turvallisuudelle aiheuttamien riskien arviointi tehdään – kuten tämän lausunnon 130 ja 131 kohdasta ilmenee – PNR-tietojen automaattisilla analyyseillä ennen näiden lentomatkustajien saapumista Kanadaan. Siltä osin kuin nämä analyysit tehdään tarkistamattomien henkilötietojen sekä ennalta vahvistettujen mallien ja kriteereiden perusteella, niihin liittyy välttämättä tietty virhemarginaali, kuten muun muassa Ranskan hallitus ja komissio myönsivät istunnossa.
- 170 Kuten ehdotuksesta neuvoston puitepäätokseksi matkustajarekisterin (PNR) käytöstä lainvalvontatarkoituksiin annetun Euroopan tietosuojavaltuutetun lausunnon (EUVL 2008, C 110, s. 1), johon tietosuojavaltuutettu viittasi vastauksessaan unionin tuomioistuimen kysymyksiin, 30 kohdasta ilmenee, kyseinen virhemarginaali on huomattava.
- 171 PNR-tietojen automaattisen käsittelyn seurauksista on kyllä todettava, että suunnitellun sopimuksen 15 artiklassa määrätään, että Kanada ei ”yksinomaan PNR-tietojen automaattisen käsittelyn perusteella tee päätöstä, jolla on matkustajaan huomattavia kielteisiä vaikutuksia”. Myös sopimuksen 3 artiklaa, jossa asetetaan rajat sille, mitä tarkoituksia varten Kanadan toimivaltainen viranomainen voi käsitellä kyseisiä tietoja, ja sopimuksen 7 artiklaa, joka sisältää syrjintäkieltolausekkeen, sovelletaan mainitunlaiseen käsittelyyn.
- 172 On kuitenkin niin, että se, miten laajasti PNR-tietojen automaattisilla analyyseillä puututaan perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa vahvistettuihin oikeuksiin, riippuu olennaisesti niistä ennalta vahvistetuista malleista ja kriteereistä sekä tietokannoista, joihin tällainen tietojenkäsittely perustuu. On siis katsottava, että kun myös tämän lausunnon 169 ja 170 kohdassa esitetty otetaan huomioon, ennalta vahvistettujen mallien ja kriteerien olisi oltava yhtäältä erityisiä ja luotettavia, jotta niillä voidaan saavuttaa – kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 256 kohdassa – tulokset, joissa kohdennetaan henkilöt, joihin voi kohdistua kohtuullinen epäily osallistumisesta terrorismirikoksiin tai vakavaan kansainväliseen rikollisuuteen, ja toisaalta syrjimättömiä. Samoin olisi

täsmennettävä, että tietokantojen, joihin PNR-tietoja vertaillaan, on oltava luotettavia, ajankohtaisia ja rajoitettu niihin tietokantoihin, joita Kanada hyödyntää terrorismin ja vakavan kansainvälisen rikollisuuden torjunnassa.

173 Lisäksi on katsottava, että siltä osin kuin PNR-tietojen automaattiset analyysit sisältävät välttämättä tietyn virhemarginaalin, kuten tämän lausunnon 169 kohdassa todettiin, kukin kyseisten tietojen automaattisella käsittelyllä saatu positiivinen lopputulos on suunnitellun sopimuksen 15 artiklan nojalla tutkittava uudelleen erikseen muilla kuin automaattisilla välineillä ennen sellaisen yksittäistoimenpiteen toteuttamista, jolla on asianomaisiin lentomatkustajiin kielteisiä vaikutuksia. Niinpä tällainen toimenpide ei mainitun 15 artiklan nojalla voi perustua ratkaisevasti pelkkään PNR-tietojen automaattisen käsittelyn lopputulokseen.

174 Lopuksi sen takaamiseksi käytännössä, että ennalta vahvistetut mallit ja kriteerit, niiden käyttö sekä käytettävät tietokannat eivät ole syrjiviä ja että ne rajoittuvat täysin välttämättömään, näiden ennalta vahvistettujen mallien ja kriteerien sekä käytettävien tietokantojen luotettavuus ja ajankohtaisuus olisi oltava suunnitellun sopimuksen 26 artiklan 2 kohdassa määrätyn, tämän sopimuksen täytäntöönpanoa koskevan yhteisen tarkastelun kohteena siten, että otetaan huomioon tilastotiedot ja kansainvälisen tutkimuksen tulokset.

3) PNR-tietojen käsittelyjen tarkoitukset

i) Terrorismirikosten ja vakavan kansainvälisen rikollisuuden estäminen, havaitseminen tai niistä syytteeseen paneminen

175 Suunnitellun sopimuksen 3 artiklan 1 kohdan mukaan Kanadan toimivaltainen viranomainen voi käsitellä PNR-tietoja ainoastaan terrorismirikosten ja vakavan kansainvälisen rikollisuuden estämiseksi, havaitsemiseksi, tutkimiseksi tai niistä syytteeseen panemiseksi.

176 Ilmauksen ”terrorismirikokset” osalta kyseisen sopimuksen 3 artiklan 2 kohdassa määritellään selvästi ja täsmällisesti sekä toimet, joita kyseisellä ilmauksella tarkoitetaan, että henkilöt, ryhmät ja järjestöt, joita voidaan pitää ”terroristiyksikkönä”.

177 Samoin siltä osin kuin kyse on ilmauksesta ”vakava kansainvälinen rikollisuus”, kyseisen sopimuksen 3 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa määritellään selvästi ja täsmällisesti asianomaisten rikosten vakavuuden aste ja määrätään, että näistä rikoksista voidaan tuomita enimmäisrangaistuksena vähintään neljä vuotta vankeutta tai ankarampi rangaistus. Lisäksi mainittujen rikosten luonteen osalta myös kyseistä määräystä on pidettävä riittävän täsmällisenä siltä osin kuin siinä viitataan Kanadan lainsäädännössä määriteltyihin rikoksiin. Lopuksi sopimuksen 3 artiklan 3 kohdan toisessa alakohdassa mainitaan selvästi ja täsmällisesti ne eri tapaukset, joissa rikos katsotaan luonteeltaan kansainväliseksi.

178 Suunnitellun sopimuksen 3 artiklan 1–3 kohta sisältävät siis selviä, täsmällisiä ja täysin välttämättömään rajattuja sääntöjä.

ii) Muut tarkoitukset

179 Suunnitellun sopimuksen 3 artiklan 4 kohdan mukaan Kanadan toimivaltainen viranomainen voi poikkeustapauksissa käsitellä PNR-tietoja, jos se on tarpeen henkilön elintärkeiden etujen suojaamiseksi esimerkiksi silloin, kun kyseessä on kuoleman tai vakavan loukkaantumisen riski tai huomattava riski kansanterveydelle, erityisesti sellainen, jota tarkoitetaan kansainvälisesti tunnustetuissa normeissa. Suunnitellun sopimuksen 3 artiklan 5 kohdan a ja b alakohdan mukaan Kanada voi lisäksi käsitellä PNR-tietoja ”tapauskohtaisesti” ”julkishallinnon valvonnan ja vastuuvollisuuden varmistamiseksi” ja ”tuomioistuimen antaman haasteen tai määräyksen noudattamiseksi”.

180 Koska suunnitellun sopimuksen 3 artiklan 4 kohdassa rajataan henkilöiden elintärkeiden etujen suojaamiseen ne tapaukset, joissa Kanadan toimivaltainen viranomaisella voi muissa kuin suunnitellun sopimuksen varsinaisissa tarkoituksissa, joita ovat terrorismin ja vakavan kansainvälisen rikollisuuden torjunta, käyttää suunnitellun sopimuksen nojalla kerättyjä PNR-tietoja, mainitussa määräyksessä määritellään selvästi ja täsmällisesti ne tapaukset, joissa tällainen käyttö on sallittua. Lisäksi on katsottava, että siltä osin kuin kyseisen määräyksen mukaan Kanadan toimivaltaisella viranomaisella on tähän oikeus vain poikkeuksellisesti, samassa määräyksessä on sääntöjä, jotka on rajattu täysin välttämättömään.

181 Sitä vastoin niiden tapausten sanamuoto, joissa Kanada voi suunnitellun sopimuksen 3 artiklan 5 kohdan a ja b alakohdan nojalla käsitellä PNR-tietoja, on liian epämääräinen ja yleinen voidakseen täyttää asetetut selvyyden ja täsmällisyyden vaatimukset. Kyseisessä määräyksessä mainitut säännöt eivät siten rajoitu siihen, mikä on täysin välttämätöntä kyseisen sopimuksen tavoitteen saavuttamiseksi.

4) Suunnitellussa sopimuksessa tarkoitetut Kanadan viranomaiset

182 Suunnitellun sopimuksen 2 artiklan d alakohdan mukaan Kanadan toimivaltainen viranomaisella vastaa tähän sopimukseen perustuvasta PNR-tietojen vastaanottamisesta ja käsittelystä. Sopimuksen 5 artiklan mukaan tämän viranomaisen katsotaan takaavan unionin lainsäädännössä edellytetyn riittävän tietosuojan tason kyseisten tietojen käsittelyssä ja käytössä. Lisäksi – kuten suunnitellun sopimuksen johdanto-osan 15 kohdasta ilmenee – Kanada sitoutuu siihen, että kyseinen viranomaisella noudattaa samassa sopimuksessa määrättyjä suojatoimia yksityisyyden ja henkilötietojen suojaamiseksi.

183 Vaikka suunnitellussa sopimuksessa ei sellaisenaan mainita Kanadan toimivaltaista viranomaista, sen 30 artiklan 2 kohdan a alakohdassa Kanada veloitetaan ilmoittamaan tämä viranomaisella komissiolle ennen kyseisen sopimuksen voimaantuloa. Niinpä tämä sopimus on riittävän selvä ja täsmällinen Kanadan toimivaltaisen viranomaisen osalta.

184 Lisäksi on kyllä huomattava, että sopimuksen 18 artiklan 1 kohdassa ei täsmennetä niitä ”muuta valtion viranomaisia Kanadassa”, joille Kanadan toimivaltainen viranomaisella saa tässä määräyksessä mainituin edellytyksin luovuttaa PNR-tietoja. Suunnitellun sopimuksen 18 artiklan 1 kohdan a, c ja e alakohdasta ilmenee kuitenkin selvästi, että PNR-tietoja voidaan luovuttaa vain viranomaisille, ”joiden tehtävät liittyvät suoraan 3 artiklan soveltamisalaan”, silloin, kun tietojen luovuttaminen on ”tarpeen 3 artiklassa mainittuja tarkoituksia varten”, ja sillä varauksella, että kyseiset viranomaiset noudattavat ”tässä sopimuksessa kuvattuja toimia vastaavia suojatoimia”.

185 Siltä osin kuin useissa suunnitellun sopimuksen määräyksissä – nimittäin sopimuksen 3 artiklan 5 kohdassa, 6 artiklan 1 ja 2 kohdassa, 8 artiklan 3–5 kohdassa, 12 artiklan 3 kohdassa sekä 16 ja 17 artiklassa – mainitaan ”Kanada” tahoksi, joka vastaa näissä määräyksissä tarkoitetuista PNR-tietojen käsittelyistä, kyseinen sopimus on ymmärrettävä siten, että siinä tarkoitetaan joko Kanadan toimivaltaista viranomaista tai sen 18 artiklassa tarkoitettuja viranomaisia. Näin tulkittuina suunnitellun sopimuksen 3 artiklan 5 kohdan, 6 artiklan 1 ja 2 kohdan, 8 artiklan 3–5 kohdan, 12 artiklan 3 kohdan sekä 16 ja 17 artiklan voidaan katsoa täyttävän selvyyden ja täsmällisyyden vaatimukset.

5) Asianomaiset lentomatkustajat

186 Suunniteltu sopimus kattaa kaikkien unionin ja Kanadan välisillä lennoilla matkustavien henkilöiden PNR-tiedot. Nämä tiedot siirretään Kanadaan riippumatta mistään sellaisesta objektiivisesta seikasta, jonka perusteella voidaan katsoa, että matkustajat voivat merkitä riskiä yleiselle turvallisuudelle Kanadassa.

- 187 Tässä yhteydessä on huomattava, että – kuten tämän lausunnon 152 ja 169 kohdassa muistutettiin – PNR-tiedot on muun muassa tarkoitettu käsiteltäviksi automaattisesti. Kuten useat osapuolet ovat esittäneet, kyseisellä käsittelyllä on tarkoitus tunnistaa riski, joka voisi mahdollisesti aiheutua yleiselle turvallisuudelle henkilöistä, jotka eivät tällä hetkellä ole toimivaltaisten viranomaisten tiedossa ja joihin voitaisiin kyseisen riskin takia kohdistaa perusteellinen tutkinta. Tässä yhteydessä näiden tietojen automaattinen käsittely ennen matkustajien saapumista Kanadaan helpottaa ja nopeuttaa turvatarkastuksia muun muassa rajoilla. Lisäksi tiettyjen henkilöryhmien tai tiettyjen lähtöalueiden pois sulkeminen olisi omiaan estämään PNR-tietojen automaattisen käsittelyn sen tavoitteen saavuttamisen, joka on kyseisten tietojen tarkastamisella tunnistaa kaikkien lentomatkustajien joukosta henkilöt, jotka voivat merkitä riskiä yleiselle turvallisuudelle, ja mahdollistamaan, että tätä tarkastusta voidaan kiertää.
- 188 Lisäksi Chicagon yleissopimuksen 13 artiklan, johon erityisesti neuvosto ja komissio ovat viitanneet vastauksissaan unionin tuomioistuimen kysymyksiin, mukaan kaikkien lentomatkustajien on sopimusvaltion alueelle tullessaan, siellä ollessaan ja sieltä poistuessaan noudatettava tämän valtion lakeja ja määräyksiä lentomatkustajien saapumisesta tämän valtion alueelle tai lähtemisestä sieltä. Kaikki lentomatkustajat, jotka haluavat tulla Kanadaan tai lähteä tästä maasta, ovat siis mainitun artiklan nojalla rajatarkastusten alaisia ja velvollisia noudattamaan Kanadan voimassa olevassa oikeudessa asetettuja maahantulon ja maastalähdön edellytyksiä. Lisäksi – kuten tämän lausunnon 152 ja 187 kohdasta ilmenee – matkustajien, jotka voivat merkitä riskiä yleiselle turvallisuudelle, tunnistaminen PNR-tietojen avulla on osa rajatarkastuksia. On siis niin, että koska lentomatkustajat, jotka haluavat tulla Kanadaan ja oleskella siellä, ovat tällaisten tarkastusten kohteena, jo kyseisen toimenpiteen luonteenkin vuoksi heidän PNR-tietonsa tarkastetaan.
- 189 Niinpä suunniteltu sopimus ei ylitä täysin välttämättömän rajoja siltä osin kuin se mahdollistaa kaikkien lentomatkustajien PNR-tietojen siirron Kanadaan.

6) PNR-tietojen säilyttäminen ja käyttö

- 190 Sen varmistamiseksi, että siirrettyjen PNR-tietojen säilyttäminen suunnitellussa sopimuksessa tarkoitetuissa Kanadan viranomaisissa, näiden viranomaisten pääsy kyseisiin tietoihin ja näiden tietojen käyttö mainituissa viranomaisissa rajoittuvat täysin välttämättömään, suunnitellussa sopimuksessa olisi tämän lausunnon 141 kohdassa mainitun unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan määrättävä selvistä ja täsmällisistä säännöistä, joissa ilmoitetaan, missä olosuhteissa ja millä edellytyksillä kyseiset viranomaiset voivat säilyttää mainittuja tietoja, päästä niihin ja käyttää niitä.
- 191 Henkilötietojen säilyttämisestä on huomattava, että kyseessä olevan säännösten on muun muassa oltava aina sellaisten objektiivisten perusteiden mukainen, joilla luodaan yhteys säilytettävien henkilötietojen ja asetetun tavoitteen välille (ks. vastaavasti tuomio 6.10.2015, Schrems, C-362/14, EU:C:2015:650, 93 kohta ja tuomio 21.12.2016, Tele2 Sverige ja Watson ym., C-203/15 ja C-698/15, EU:C:2016:970, 110 kohta).
- 192 Oikeutetusti säilytettyjen henkilötietojen käytöstä viranomaisessa on muistutettava, että unionin tuomioistuimen mukaan unionin säännöstössä ei voida tyytyä vaatimaan, että pääsy kyseisiin tietoihin vastaa jotakin kyseisen säännösten tarkoituksista, vaan siinä on myös säädettävä aineellisista ja menettelyllisistä kyseistä käyttöä koskevista edellytyksistä (ks. analogisesti tuomio 21.12.2016, Tele2 Sverige ja Watson ym., C-203/15 ja C-698/15, EU:C:2016:970, 117 ja 118 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 193 Nyt käsiteltävässä asiassa on niin, että – kuten tämän lausunnon 171 kohdassa todettiin – suunnitellun sopimuksen 3 artiklassa rajataan se, mihin tarkoituksiin Kanadan toimivaltainen viranomainen voi käyttää PNR-tietoja, sen 7 artiklassa määrätään syrjintäkieltolausekkeesta ja sen 15 artikla sisältää määräyksen Kanadan päätöksistä, jotka perustuvat näiden tietojen automaattiseen käsittelyyn.

- 194 Lisäksi suunnitellun sopimuksen 16 artiklan 1 kohdassa määrätään, että Kanada voi säilyttää PNR-tietoja viisi vuotta niiden vastaanottamisen jälkeen, ja sopimuksen 16 artiklan 3 kohdassa täsmennetään, että osa näistä tiedoista on peitettävä 30 vuorokauden tai kahden vuoden kuluttua niiden vastaanotto päivästä. Näissä määräyksissä ei tehdä mitään erottelua asianomaisten matkustajien mukaan, joten niiden perusteella voidaan säilyttää kaikkien lentomatkustajien PNR-tiedot.
- 195 Lopuksi kyseisen sopimuksen 16 artiklan 4 kohdassa määrätään, että peitettyjen tietojen tarkastelu voidaan sallia, jos on tarpeen tehdä saman sopimuksen 3 artiklan soveltamisalaan kuuluvia tutkimuksia; peitettyjen tietojen tarkastelu voidaan sallia tapauksen mukaan joko rajoitetulle määrälle erikseen valtuutettuja virkamiehiä tai Kanadan toimivaltaisen viranomaisen päällikön tai päällikön erikseen valtuuttaman ylemmän virkamiehen etukäteen myöntämällä luvalla.
- i) PNR-tietojen säilyttäminen ja käyttö ennen lentomatkustajien saapumista Kanadaan, heidän oleskellessaan siellä ja heidän lähdettyään sieltä*
- 196 Suunniteltu sopimus mahdollistaa siten kaikkien lentomatkustajien PNR-tietojen käytön sopimuksen 3 artiklassa mainittuihin tarkoituksiin koko näiden tietojen säilyttämisen ajan.
- 197 PNR-tietojen säilyttämisestä ja käytöstä siihen asti, kun lentomatkustajat lähtevät Kanadasta, on huomattava, että näiden tietojen avulla voidaan muun muassa helpottaa turvatarkastuksia ja rajavalvontaan liittyviä tarkastuksia. Niiden säilyttämistä ja käyttöä tähän tarkoitukseen ei jo niiden luonteensa vuoksi voida rajata määrättyyn joukkoon lentomatkustajia, eivätkä ne myöskään voi olla tuomioistuimen tai riippumattoman hallintoelimen etukäteen antaman luvan kohteena. Niinpä on katsottava tämän lausunnon 186–188 kohdassa esitetyn arvioinnin mukaisesti, että niin kauan kuin lentomatkustajat ovat Kanadassa tai ovat lähdössä tästä kolmannelta maasta, kyseisten tietojen ja suunnitellun sopimuksen tavoitteen välinen tarpeellinen yhteys säilyy, joten tällä sopimuksella ei ylitetä täysin välttämättömän rajoja pelkästään siksi, että sen avulla voidaan järjestelmällisesti säilyttää ja käyttää kaikkien näiden matkustajien PNR-tietoja.
- 198 Samoin PNR-tietojen järjestelmällinen käyttö niiden ennalta vahvistettujen mallien ja kriteerien, joihin näiden tietojen automaattiset käsittelyt perustuvat, luotettavuuden ja ajankohtaisuuden selvittämiseksi, kuten tämän lausunnon 174 kohdassa todettiin, tai uusien mallien ja kriteerien määrittelemiseksi näille käsittelyille, liittyy suoraan tämän lausunnon edellisessä kohdassa tarkoitettujen tarkastusten toteuttamiseen, joten siitäkin on katsottava, ettei sillä ylitetä täysin välttämättömän rajoja.
- 199 Lisäksi on huomattava, että lentomatkustajien Kanadassa oleskelun aikana ja riippumatta siitä tuloksesta, joka saadaan ennen heidän saapumistaan tähän kolmanteen maahan tehdyssä PNR-tietojen automaattisessa analyysissä, voi ilmaantua tilanteita, joissa Kanadan toimivaltaisella viranomaisella on käytössään kyseisen oleskelun aikana kerättyjä viitteitä siitä, että heidän tietojensa käyttö voisi osoittautua tarpeelliseksi terrorismin ja vakavan kansainvälisen rikollisuuden torjumiseksi.
- 200 PNR-tietojen käytöstä edellisessä kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa on kuitenkin huomattava, että kun lentomatkustajien on heidän PNR-tietojensa tarkastamisen jälkeen sallittu tulla kyseisen kolmannen maan alueelle, kyseisten tietojen käytön heidän oleskellessaan Kanadassa on perustuttava uusiin kyseisen käytön oikeuttaviin olosuhteisiin. Mainittu käyttö edellyttää siis tämän lausunnon 141 ja 192 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaan sääntöjä kyseisen käytön aineellisista ja menettelyllisistä edellytyksistä muun muassa kyseisten tietojen suojaamiseksi väärinkäytön vaaroilta. Tällaisten sääntöjen on perustuttava objektiivisiin kriteereihin, joissa määritellään olosuhteet, joissa, ja edellytykset, joilla suunnitellussa sopimuksessa tarkoitettut Kanadan viranomaiset saavat käyttää kyseisiä tietoja.

- 201 Tässä yhteydessä on niin, että kun on olemassa objektiivisia seikkoja, joiden perusteella voidaan katsoa, että yhden tai useamman lentomatkustajan PNR-tiedoilla voidaan tosiasiallisesti myötävaikuttaa terrorismirikosten ja vakavan kansainvälisen rikollisuuden torjunnan tavoitteeseen, näiden tietojen käyttö ei ylitä täysin välttämättömän rajoja (ks. analogisesti tuomio 21.12.2016, Tele2 Sverige ja Watson ym., C-203/15 ja C-698/15, EU:C:2016:970, 119 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 202 Lisäksi sen takaamiseksi käytännössä, että kahdessa edellisessä kohdassa mainittuja edellytyksiä noudatetaan täysimääräisesti, on olennaista, että säilytettyjen PNR-tietojen käyttö silloin, kun lentomatkustajat oleskelevat Kanadassa, lähtökohtaisesti edellyttää asianmukaisesti perusteltuja kiireellisiä tapauksia lukuun ottamatta joko tuomioistuimen tai riippumattoman hallintoelimen etukäteisvalvontaa ja sitä, että kyseisen tuomioistuimen tai elimen ratkaisu annetaan perustellusta pyynnöstä, jonka toimivaltaiset viranomaiset esittävät muun muassa rikoksen estämis-, selvittämisen- tai syyteharkintamenettelyssä (ks. analogisesti tuomio 21.12.2016, Tele2 Sverige ja Watson ym., C-203/15 ja C-698/15, EU:C:2016:970, 120 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 203 Siltä osin kuin suunniteltu sopimus ei täytä kahteen edelliseen kohtaan sisältyviä vaatimuksia, tämä sopimus ei takaa, että siinä tarkoitetut Kanadan viranomaiset käyttävät lentomatkustajien PNR-tietoja heidän Kanadassa oleskelunsa aikana siten, että käyttö rajoittuu täysin välttämättömään.

ii) PNR-tietojen säilyttäminen ja käyttö lentomatkustajien lähdettyä Kanadasta

- 204 Kanadasta lähteneet lentomatkustajat ovat pääsääntöisesti olleet tarkastusten kohteena Kanadaan tullessaan ja sieltä lähtiessään. Samoin heidän PNR-tietonsa on tarkastettu ennen heidän saapumistaan Kanadaan ja tarvittaessa heidän tässä kolmannessa maassa oleskellessaan ja sieltä lähtiessään. Niinpä on katsottava, etteivät nämä matkustajat lähtökohtaisesti merkitse terrorismiin tai vakavaan kansainväliseen rikollisuuteen liittyvää riskiä siltä osin kuin kyseiset tarkastukset tai muutkaan olosuhteet eivät ole paljastaneet kyseiseen riskiin viittaavien objektiivisten seikkojen olemassaoloa. Missään tapauksessa ei ole niin, että kaikki Kanadaan matkustaneet lentomatkustajat merkitsisivät tästä maasta lähdettyään suurempaa riskiä kuin muut henkilöt, jotka eivät ole matkustaneet kyseiseen maahan viiden viime vuoden aikana ja joista Kanadalla ei siis ole käytössään PNR-tietoja.
- 205 Niinpä siltä osin kuin kyse on lentomatkustajista, joiden osalta tällaista riskiä ei ole tunnistettu heidän Kanadaan saapumisensa ajankohdasta siihen asti, kun he lähtevät tästä kolmannelle maalle, heidän PNR-tietojensa ja suunnitellun sopimuksen tavoitteen välillä ei heidän kyseisestä maasta lähdettyään ole edes sellaista välillistä yhteyttä, joka oikeuttaisi kyseisten tietojen säilyttämisen. Muun muassa neuvoston ja komission unionin tuomioistuimessa esittämät näkemykset, jotka koskevat vakavan rikollisuuden kansainvälisten verkostojen keskimääräistä elinkaarta sekä näihin verkostoihin kohdistettujen tutkimusten kestoa ja monitahoisuutta, eivät ole omiaan oikeuttamaan kaikkien lentomatkustajien PNR-tietojen sellaista jatkuvaa säilytystä heidän lähdettyään Kanadasta, jolla voidaan taata mahdollinen pääsy kyseisiin tietoihin mutta joka on riippumaton siitä, onko olemassa yhteyttä terrorismin ja vakavan kansainvälisen rikollisuuden torjuntaan (ks. analogisesti tuomio 21.12.2016, Tele2 Sverige ja Watson ym., C-203/15 ja C-698/15, EU:C:2016:970, 119 kohta).
- 206 Kaikkien lentomatkustajien PNR-tietojen jatkuva säilytys heidän lähdettyään Kanadasta ei siis rajoitu täysin välttämättömään.
- 207 Siltä osin kuin erityistapauksissa kuitenkin tunnistetaan objektiivisia seikkoja, joiden perusteella voidaan katsoa, että jotkut lentomatkustajat voisivat Kanadasta lähdettyäänkin merkitä riskiä terrorismin ja vakavan kansainvälisen rikollisuuden torjunnan kannalta, heidän PNR-tietojensa säilytys on hyväksyttävää heidän Kanadassa oleskelunsa päättymisenkin jälkeen (ks. analogisesti tuomio 21.12.2016, Tele2 Sverige ja Watson ym., C-203/15 ja C-698/15, EU:C:2016:970, 108 kohta).

- 208 Näin säilytettyjen PNR-tietojen käytöstä on todettava, että tämän käytön olisi tämän lausunnon 201 ja 202 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaan perustuttava objektiivisiin kriteereihin, joilla määritellään olosuhteet, joissa, ja edellytykset, joilla suunnitellussa sopimuksessa tarkoitetut Kanadan viranomaiset voivat saada pääsyn kyseisiin tietoihin niiden käyttöä varten. Samoin tämän käytön olisi asianmukaisesti perusteltuja kiireellisiä tapauksia lukuun ottamatta edellytettävä joko sellaisen tuomioistuimen tai sellaisen riippumattoman hallintoelimen toteuttamaa etukäteisvalvontaa, jonka ratkaisu, jossa käyttö sallitaan, annetaan Kanadan viranomaisten muun muassa rikoksen estämis-, selvittämisen- tai syyteharkintamenettelyssä esittämästä perustellusta pyynnöstä.
- 209 Tämän lausunnon 207 kohdassa tarkoitettujen lentomatikustajien PNR-tietojen säilyttämisaikasta on huomattava, että suunnitellun sopimuksen 16 artiklan 1 kohdassa määrättyä yleistä aikaa on pidennetty puolellatoista vuodella verrattuna vuoden 2006 sopimukseen sisältyneeseen aikaan. Tässä yhteydessä on kuitenkin myönnettävä muun muassa niiden tämän lausunnon 205 kohdassa mainittujen näkökohtien, jotka erityisesti neuvosto ja komissio ovat esittäneet, valossa, että suunnitellun sopimuksen 16 artiklan 1 kohdassa määrätty viiden vuoden aika ei ylitä sen rajoja, mikä on täysin välttämätöntä terrorismin ja vakavan kansainvälisen rikollisuuden torjumiseksi.
- 210 Lopuksi on todettava, että siltä osin kuin yhtäältä suunnitellun sopimuksen 9 artiklan 2 kohta, jonka mukaan Kanada säilyttää PNR-tietoja ”suojatussa fyysisessä ympäristössä, jonne pääsyä valvotaan”, merkitsee, että nämä tiedot on säilytettävä Kanadan alueella, ja toisaalta suunnitellun sopimuksen 16 artiklan 6 kohta, jonka mukaan Kanada tuhoaa PNR-tiedot näiden tietojen säilytysajan umpeuduttua, on ymmärrettävä siten, että siinä asetetaan velvollisuus hävittää kyseiset tiedot lopullisesti, kyseisten määräysten voidaan katsoa täyttävän selvyiden ja täsmällisyyden vaatimukset (ks. analogisesti tuomio 21.12.2016, Tele2 Sverige ja Watson ym., C-203/15 ja C-698/15, EU:C:2016:970, 122 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 211 Kun tämän lausunnon 204–206 ja 208 kohdassa esitetty otetaan huomioon, suunnitellussa sopimuksessa ei taata, että PNR-tietojen säilyttäminen ja käyttö Kanadan viranomaisissa lentomatikustajien lähdettyä Kanadasta rajoittuisivat täysin välttämättömään.

7) PNR-tietojen luovuttaminen

i) PNR-tietojen luovuttaminen viranomaisille

- 212 Suunnitellun sopimuksen 18 ja 19 artiklassa annetaan Kanadan toimivaltaiselle viranomaiselle mahdollisuus luovuttaa PNR-tietoja muille Kanadan viranomaisille ja muiden kolmansien maiden viranomaisille. Siltä osin kuin tosiasiasa tällainen luovuttaminen antaa näille viranomaisille pääsyn kyseisiin tietoihin ja mahdollisuuden käyttää niitä, luovuttamisen olisi täytettävä kyseisten tietojen käyttöä koskevat edellytykset, sellaisina kuin ne mainittiin tämän lausunnon 200–202 ja 208 kohdassa.
- 213 Erityisesti PNR-tietojen luovuttamisesta muiden kolmansien maiden viranomaisille on todettava vielä lisäksi, että suunnitellun sopimuksen 19 artiklan 1 kohdan e alakohdassa Kanadan toimivaltaiselle viranomaiselle annetaan harkintavaltaa arvioida kyseisissä maissa taatun tietosuojan tasoa.
- 214 Tässä yhteydessä on muistutettava, että henkilötietojen siirto unionista kolmanteen maahan on mahdollista vain, jos tämä maa takaa perusvapauksien ja -oikeuksien suojan sellaisen tason, joka pääosiltaan vastaa unionissa taattua tasoa. Tämä vaatimus pätee samoin suunnitellun sopimuksen 19 artiklassa tarkoitettuun PNR-tietojen luovuttamiseen Kanadasta muihin kolmansiin maihin sen estämiseksi, että mainitussa sopimuksessa määrätty tietosuojan tasoa voitaisiin kiertää henkilötietojen siirroilla muihin kolmansiin maihin, ja unionin oikeudessa taatun tietosuojan tason jatkuvuuden varmistamiseksi (ks. analogisesti tuomio 6.10.2015, Schrems, C-362/14, EU:C:2015:650, 72 ja 73 kohta). Niinpä tällainen luovuttaminen edellyttää joko suunniteltua sopimusta vastaavaa sopimusta

unionin ja asianomaisen kolmannen maan välillä tai direktiivin 95/46 25 artiklan 6 kohtaan perustuvaa komission päätöstä, jossa kyseisen kolmannen maan todetaan takaavan unionin oikeudessa tarkoitettun tietosuojaan riittävän tason ja joka kattaa viranomaiset, joille PNR-tietoja aiotaan siirtää.

- 215 Siltä osin kuin suunnitellun sopimuksen 18 ja 19 artikla eivät täytä tämän lausunnon 212–214 kohdassa mainittuja vaatimuksia, tässä sopimuksessa ei taata, että PNR-tietojen luovuttaminen Kanadan toimivaltaiselta viranomaiselta muille Kanadan viranomaisille tai muiden kolmansien maiden viranomaisille rajoittuu täysin välttämättömään.

ii) PNR-tietojen luovuttaminen yksityishenkilöille

- 216 Suunnitellun sopimuksen 12 artiklan 3 kohdassa annetaan Kanadalle mahdollisuus ”soveltaa tietojen paljastamiseen kohtuullisia oikeudellisia vaatimuksia ja rajoitteita – ottamalla tällöin asianmukaisesti huomioon kyseisen henkilön oikeutetut edut”. Sopimuksessa ei kuitenkaan rajata luovutettavissa olevien tietojen luonnetta eikä tällaisen luovuttamisen vastaanottajia eikä myöskään näille tiedoille varattua käyttöä.
- 217 Kaiken lisäksi on niin, ettei suunnitellussa sopimuksessa määritellä ilmausta ”kohtuulliset oikeudelliset vaatimukset ja rajoitteet” eikä ilmausta ”kyseisen henkilön oikeutetut edut” eikä siinä myöskään vaadita, että PNR-tietojen luovuttaminen yksityishenkilölle olisi yhteydessä terrorismin ja vakavan kansainvälisen rikollisuuden torjuntaan tai että luovuttaminen edellyttäisi oikeusviranomaisen tai riippumattoman hallintoelimen lupaa. Niinpä kyseisellä määräyksellä ylitetään sen, mikä on täysin välttämätöntä, rajat.

3. Lentomatikustajien henkilökohtaiset oikeudet

- 218 Perusoikeuskirjan 8 artiklan 2 kohdan toisessa virkkeessä taataan, että henkilöillä, joiden henkilötietoja on kerätty, on oikeus tutustua näihin tietoihin ja saada ne oikaistuiksi.
- 219 Lisäksi unionin tuomioistuin on jo katsonut perusoikeuskirjan 7 artiklasta, että tässä artiklassa vahvistettu perusoikeus yksityiselämän kunnioittamiseen edellyttää, että asianomainen henkilö voi varmistua henkilötietojensa käsittelyn paikkansapitävyydestä ja laillisuudesta. Kyseisellä henkilöllä on oltava oikeus tutustua itseään koskeviin käsiteltäviin tietoihin voidakseen suorittaa tarpeelliset tarkastukset (ks. vastaavasti tuomio 7.5.2009, Rijkeboer, C-553/07, EU:C:2009:293, 49 kohta).
- 220 Näiden oikeuksien kunnioittamisen varmistamiseksi on tärkeää, että lentomatikustajia informoidaan heidän PNR-tietojensa siirrosta Kanadaan ja näiden tietojen käytöstä heti, kun tällainen tiedoksianto ei ole omiaan vaarantamaan suunnitellussa sopimuksessa tarkoitettuja viranomaisten suorittamia tutkimuksia. Tällainen informointi nimittäin on välttämätöntä, jotta lentomatikustajat voivat käyttää oikeuttaan saada tutustua PNR-tietoihinsa ja tarvittaessa oikeuttaan pyytää niiden oikaisua sekä perusoikeuskirjan 47 artiklan ensimmäisen kohdan mukaista oikeuttaan tehokkaasiin oikeussuojakeinoihin tuomioistuimessa (ks. analogisesti tuomio 21.12.2016, Tele2 Sverige ja Watson ym., C-203/15 ja C-698/15, EU:C:2016:970, 121 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

a) Oikeus informaatioon, oikeus tutustua PNR-tietoihin ja oikeus pyytää näiden tietojen oikaisua

- 221 Vaikka suunnitellun sopimuksen 12 ja 13 artiklan mukaan lentomatikustajilla on oikeus tutustua PNR-tietoihinsa ja oikeus pyytää niiden korjausta, mainituissa määräyksissä ei edellytetä, että kyseisiä matikustajia informoidaan heidän PNR-tietojensa siirrosta Kanadaan ja niiden käytöstä.

- 222 Tässä yhteydessä on niin, että suunnitellun sopimuksen 11 artiklassa tyydytään määräämään avoimuutta koskevasta säännöstä, jossa Kanadan toimivaltainen viranomainen velvoitetaan ilmoittamaan verkkosivuillaan tiettyjä yleisluonteisia tietoja PNR-tietojen siirrosta ja niiden käytöstä, eikä siinä aseteta mitään velvollisuutta informoida lentomatkustajia henkilökohtaisesti.
- 223 Tällaisen avoimuussäännön avulla voidaan kyllä riittävästi informoida lentomatkustajia sekä heidän PNR-tietojensa siirrosta Kanadaan että niiden tämän lausunnon 197 ja 198 kohdassa tarkoitettusta järjestelmällisestä käytöstä turvatarkastusten ja rajavalvontaan liittyvien tarkastusten toteuttamiseksi. Tällainen suunnitellun sopimuksen 11 artiklassa tarkoitettu lentomatkustajien yleinen informointi ei sitä vastoin anna heille mahdollisuutta tietää, onko Kanadan toimivaltainen viranomainen käyttänyt heidän tietojaan muuhunkin kuin kyseisiin tarkastuksiin. Niinpä tämän lausunnon 199 ja 207 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa, joissa esiintyy tällaisen käytön oikeuttavia ja oikeusviranomaisen tai riippumattoman hallintoelimen etukäteen antamaa lupaa edellyttäviä objektiivisia seikkoja, lentomatkustajien henkilökohtainen informointi osoittautuu tarpeelliseksi. Sama pätee tapauksiin, joissa lentomatkustajien PNR-tiedot luovutetaan muille viranomaisille tai yksityishenkilöille.
- 224 Tällainen informaatio on kuitenkin tämän lausunnon 220 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaan annettava vasta, kun se ei ole omiaan vaarantamaan suunnitellussa sopimuksessa tarkoitettuja viranomaisten suorittamia tutkimuksia.
- 225 Kyseisessä sopimuksessa olisi siis täsmennettävä, että Kanadan toimivaltainen viranomainen informoi niitä lentomatkustajia, joiden PNR-tietoja se on käyttänyt ja säilyttänyt tämän lausunnon 199 ja 207 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa, ja niitä lentomatkustajia, joiden tiedot on luovutettu muille viranomaisille tai yksityishenkilöille, tällaisesta käytöstä ja tällaisesta luovuttamisesta tämän lausunnon edellisessä kohdassa tarkoitetuin edellytyksin.

b) Muutoksenhakuoikeus

- 226 Lentomatkustajien muutoksenhakuoikeuden osalta suunnitellun sopimuksen 14 artiklan 2 kohdassa määrätään, että Kanada varmistaa, että jokainen yksityishenkilö, joka katsoo oikeuksiaan loukatun hänen PNR-tietoihinsa liittyvällä päätöksellä tai toimella, voi hakea oikeudellisesti muutosta Kanadan lainsäädännön mukaisesti tehokkaalla tavalla tai jonkin muun sellaisen oikeussuojakeinon soveltamista, johon saattaa sisältyä korvauksia.
- 227 Koska tässä määräyksessä mainitaan ”jokainen yksityishenkilö, joka katsoo oikeuksiaan [loukatun]”, se kattaa kaikki lentomatkustajat riippumatta heidän kansalaisuudestaan, asuinpaikastaan, kotipaikastaan tai oleskelustaan Kanadassa. Lisäksi se on – kuten neuvosto on huomauttanut – ymmärrettävä siten, että lentomatkustajilla on käytettävissään oikeussuojakeino tuomioistuimessa, kuten perusoikeuskirjan 47 artiklan ensimmäisessä kohdassa edellytetään. Siitä, että suunnitellun sopimuksen 14 artiklan 2 kohdan mukaan tehokasta oikeudellista muutoksenhakua voidaan täydentää oikeussuojakeinolla, jolla haetaan vahingonkorvausta, ei seuraa, toisin kuin parlamentti väittää, että lentomatkustajat menettäisivät tällaisen tehokkaan muutoksenhakukeinon, vaan se on pikemminkin omiaan vahvistamaan asianomaisten henkilöiden oikeussuojaa, kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 324 kohdassa.

4. PNR-tietoja koskevien tietosuojakeinojen valvonta

- 228 Perusoikeuskirjan 8 artiklan 3 kohdan mukaan riippumaton viranomainen valvoo perusoikeuskirjan 8 artiklan 1 ja 2 kohdasta johtuvien vaatimusten noudattamista.
- 229 Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tällaisen valvontaviranomaisen, jollaisen perustamisesta määrätään myös SEUT 16 artiklan 2 kohdassa, riippumattomuuden takaamisella pyritään varmistamaan yksilöiden suojelua henkilötietojen käsittelyssä koskevien sääntöjen

noudattamisen valvonnan tehokkuus ja luotettavuus, ja sitä on tulkittava tämän tavoitteen valossa. Riippumattoman valvontaviranomaisen perustaminen on siis keskeinen tekijä yksilöiden suojelussa henkilötietojen käsittelyssä (tuomio 9.3.2010, komissio v. Saksa, C-518/07, EU:C:2010:125, 25 kohta; tuomio 8.4.2014, komissio v. Unkari, C-288/12, EU:C:2014:237, 48 kohta ja tuomio 6.10.2015, Schrems, C-362/14, EU:C:2015:650, 41 kohta).

- 230 Nyt käsiteltävässä asiassa on niin, että suunnitellun sopimuksen 10 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä virkkeessä määrätään, että PNR-tietojen käsittelyn tietosuojakeinoja valvoo ”riippumaton julkinen viranomainen tai hallinnollisin keinoin muodostettu viranomainen, joka suorittaa tehtävänsä puolueettomasti ja jolla on todistetusti itsenäinen asema”. Siltä osin kuin tämän määräyksen mukaan kyseistä valvontaa harjoittaa riippumaton viranomainen, se vastaa perusoikeuskirjan 8 artiklan 3 kohtaan sisältyvää vaatimusta. Mainituksessa määräyksessä kyseisestä viranomaisesta annettu vaihtoehtoinen kuvaus mahdollistaa sitä vastoin, että kyseistä valvontaa voi osittain tai kokonaan harjoittaa viranomainen, joka ei hoida tehtäväänsä täysin riippumattomasti vaan sellaisen sitä valvovan viranomaisen alaisuudessa, jolta se voi saada ohjeistusta, ja joka ei siis ole suojassa kaikelta sen päätöksistä mahdollisesti ohjaavalta ulkoiselta vaikutukselta.
- 231 Niinpä on katsottava, kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 316 kohdassa, että suunnitellun sopimuksen 10 artiklassa ei taata riittävän selvästi ja täsmällisesti, että tässä sopimuksessa määrättyjen sääntöjen, jotka koskevat yksilöiden suoja PNR-tietojen käsittelyssä, noudattamista valvoo perusoikeuskirjan 8 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu riippumaton viranomainen.

IX Vastaus lausuntopyyntöön

232 Kaiken edellä esitetyn valossa on todettava, että

- 1) suunnitellun sopimuksen tekemistä koskevan neuvoston päätöksen on perustuttava sekä SEUT 16 artiklan 2 kohtaan että SEUT 87 artiklan 2 kohdan a alakohtaan
- 2) suunniteltu sopimus ei sovi yhteen perusoikeuskirjan 7, 8 ja 21 artiklan sekä 52 artiklan 1 kohdan kanssa siltä osin kuin siinä ei suljeta pois arkaluonteisten tietojen siirtoa unionista Kanadaan eikä myöskään näiden tietojen käyttöä ja säilyttämistä
- 3) jotta suunniteltu sopimus sopisi yhteen perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklan sekä 52 artiklan 1 kohdan kanssa, siinä on
 - a) määritettävä selvästi ja täsmällisesti unionista Kanadaan siirrettävät PNR-tiedot
 - b) määrättävä, että PNR-tietojen automaattisen käsittelyn yhteydessä käytettävät mallit ja kriteerit ovat erityisiä ja luotettavia sekä syrjimättömiä; määrättävä, että käytettävät tietokannat rajataan niihin, joita Kanada hyödyntää terrorismin ja vakavan kansainvälisen rikollisuuden torjunnassa
 - c) määrättävä, että – lukuun ottamatta tarkastuksia, jotka koskevat ennalta vahvistettuja malleja ja kriteerejä, joihin PNR-tietojen automaattiset käsittelyt perustuvat – näiden tietojen käyttöön Kanadan toimivaltaisessa viranomaisessa lentomatkustajien oleskellessa Kanadassa ja heidän lähdettyään tästä maasta samoin kuin kaikkeen kyseisten tietojen luovuttamiseen muille viranomaisille sovelletaan objektiivisiin kriteereihin perustuvia aineellisia ja menettelyllisiä edellytyksiä; määrättävä, että tämä käyttö ja tämä luovuttaminen edellyttävät asianmukaisesti perusteltuja kiireellisiä tapauksia lukuun ottamatta joko sellaisen tuomioistuimen tai sellaisen riippumattoman hallintoelimen toteuttamaa etukäteisvalvontaa, jonka ratkaisu, jossa käyttö sallitaan, annetaan toimivaltaisten viranomaisten muun muassa rikoksen estämis-, selvittämistä tai syyteharkintamenettelyssä esittämästä perustellusta pyynnöstä
 - d) rajattava PNR-tietojen säilyttäminen lentomatkustajien lähdettyä maasta koskemaan niiden matkustajien tietoja, joiden osalta on olemassa sellaisia objektiivisia seikkoja, joiden perusteella voidaan katsoa, että he voisivat merkitä riskiä terrorismin ja vakavan kansainvälisen rikollisuuden torjunnan kannalta

- e) määrättävä, että se, että Kanadan toimivaltainen viranomainen luovuttaa PNR-tietoja kolmannen maan viranomaisille, edellyttää joko suunniteltua sopimusta vastaavaa sopimusta unionin ja kyseisen kolmannen maan välillä tai direktiivin 95/46 25 artiklan 6 kohtaan perustuvaa komission päätöstä, joka kattaa viranomaiset, joille PNR-tietoja aiotaan luovuttaa
- f) määrättävä lentomatikustajien oikeudesta henkilökohtaiseen informaatioon, mikäli Kanadan toimivaltainen viranomainen käyttää heidän PNR-tietojaan heidän oleskellessaan Kanadassa ja heidän lähdettyään tästä maasta ja mikäli se luovuttaa näitä tietoja muille viranomaisille tai yksityishenkilöille, ja
- g) taattava, että suunnitellussa sopimuksessa määrättyjä sääntöjä, jotka koskevat lentomatikustajien suojaa heidän PNR-tietojensa käsittelyssä, valvoo riippumaton valvontaviranomainen.

Näin ollen unionin tuomioistuin (suuri jaosto) antaa seuraavan lausunnon:

- 1) **Neuvoston päätöksen matkustajarekisteritietojen siirtämistä ja käsittelyä koskevan Kanadan ja Euroopan unionin välisen sopimuksen tekemisestä unionin puolesta on perustuttava sekä SEUT 16 artiklan 2 kohtaan että SEUT 87 artiklan 2 kohdan a alakohtaan.**
- 2) **Matkustajarekisteritietojen siirtämistä ja käsittelyä koskeva Kanadan ja Euroopan unionin välinen sopimus ei sovi yhteen Euroopan unionin perusoikeuskirjan 7, 8 ja 21 artiklan sekä 52 artiklan 1 kohdan kanssa siltä osin kuin siinä ei suljeta pois arkaluonteisten tietojen siirtoa Euroopan unionista Kanadaan eikä myöskään näiden tietojen käyttöä ja säilyttämistä.**
- 3) **Jotta matkustajarekisteritietojen siirtämistä ja käsittelyä koskeva Kanadan ja Euroopan unionin välinen sopimus sopisi yhteen perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklan sekä 52 artiklan 1 kohdan kanssa, siinä on**
 - a) **määritettävä selvästi ja täsmällisesti Euroopan unionista Kanadaan siirrettävät matkustajarekisteritiedot**
 - b) **määrättävä, että matkustajarekisteritietojen automaattisen käsittelyn yhteydessä käytettävät mallit ja kriteerit ovat erityisiä ja luotettavia sekä syrjimättömiä; määrättävä, että käytettävät tietokannat rajataan niihin, joita Kanada hyödyntää terrorismin ja vakavan kansainvälisen rikollisuuden torjunnassa**
 - c) **määrättävä, että – lukuun ottamatta tarkastuksia, jotka koskevat ennalta vahvistettuja malleja ja kriteerejä, joihin matkustajarekisteritietojen automaattiset käsittelyt perustuvat – näiden tietojen käyttöön Kanadan toimivaltaisessa viranomaisessa lentomatikustajien oleskellessa Kanadassa ja heidän lähdettyään tästä maasta samoin kuin kaikkeen kyseisten tietojen luovuttamiseen muille viranomaisille sovelletaan objektiivisiin kriteereihin perustuvia aineellisia ja menettelyllisiä edellytyksiä; määrättävä, että tämä käyttö ja tämä luovuttaminen edellyttävät asianmukaisesti perustettuja kiireellisiä tapauksia lukuun ottamatta joko sellaisen tuomioistuimen tai sellaisen riippumattoman hallintoelimen toteuttamaa etukäteisvalvontaa, jonka ratkaisu, jossa käyttö sallitaan, annetaan toimivaltaiten viranomaisten muun muassa rikoksen estämis-, selvittämis- tai syyteharkintamenettelyssä esittämästä perustellusta pyynnöstä**
 - d) **rajattava matkustajarekisteritietojen säilyttäminen lentomatikustajien lähdettyä maasta koskemaan niiden matkustajien tietoja, joiden osalta on olemassa sellaisia objektiivisia seikkoja, joiden perusteella voidaan katsoa, että he voisivat merkitä riskiä terrorismin ja vakavan kansainvälisen rikollisuuden torjunnan kannalta**
 - e) **määrättävä, että se, että Kanadan toimivaltainen viranomainen luovuttaa matkustajarekisteritietoja kolmannen maan viranomaisille, edellyttää joko matkustajarekisteritietojen siirtämistä ja käsittelyä koskevaa Kanadan ja Euroopan unionin välistä sopimusta vastaavaa sopimusta Euroopan unionin ja kyseisen kolmannen maan välillä tai yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 24.10.1995 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 95/46/EY 25 artiklan 6 kohtaan perustuvaa Euroopan komission päätöstä, joka kattaa viranomaiset, joille matkustajarekisteritietoja aiotaan luovuttaa**

- f) määrättävä lentomatkustajien oikeudesta henkilökohtaiseen informaatioon, mikäli Kanadan toimivaltainen viranomainen käyttää heidän matkustajarekisteritietojaan heidän oleskellessaan Kanadassa ja heidän lähdettyään tästä maasta ja mikäli se luovuttaa näitä tietoja muille viranomaisille tai yksityishenkilöille, ja
- g) taattava, että matkustajarekisteritietojen siirtämistä ja käsittelyä koskevassa Kanadan ja Euroopan unionin välisessä sopimuksessa määrättyjä sääntöjä, jotka koskevat lentomatkustajien suojaa heidän matkustajarekisteritietojensa käsittelyssä, valvoo riippumaton valvontaviranomainen.

Lenaerts	Tizzano	Bay Larsen
von Danwitz	Da Cruz Vilaça	Berger
Prechal	Vilaras	Rosas
Levits	Šváby	Jarašiūnas
Lycourgos		

Annettiin Luxemburgissa 26 päivänä heinäkuuta 2017.

Kirjaaja	Presidentti
A. Calot Escobar	K. Lenaerts